लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

फिदिम नगरपालिका, पाँचथर

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

फिदिम नगरपालिका, पाँचथर

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be a Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide Independent and Quality Audit Service)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	*(Independence)*
निष्ठा	*(Integrity)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फस्र्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फस्र्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८३ वैशाख **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, कोशी प्रदेश
काठमाडौं

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/141

श्रीमान् नगर प्रमुखज्यू,

फिदिम नगरपालिका,

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, पाँचथर ।

विषय - लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-२९
च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/141

स्थानीय तहको रायसहितको प्रतिवेदन

श्रीमान् नगर प्रमुखज्यू ,

फिदिम नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पाँचथर।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले तहाँ पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौँ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०८२ आषाढ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत एवं वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय सञ्चित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरूसमावेश भएको स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूत रूपमा सही र यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा यस पालिकाले वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले तयार गरेको वित्तीय विवरणमा अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय, विविध कोष लगायतका कारोवार समावेश गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन।

२.२. नगर पालिकाको आय र व्ययतर्फ रु.१ अर्ब ९५ करोड ६० लाख ४१ हजार लेखापरीक्षणबाट रु.२ करोड ७५ लाख ८५ हजार बेरुजू देखिएकोमा प्रतिक्रियाबाट रु.५९ लाख ४ हजार फर्स्यौट भई असुल गर्नुपर्ने रु. ४ लाख ७ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ९९ लाख ८८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. १ करोड ११ लाख ६८ हजार र पेश्की बाँकी रु.१ लाख १६ हजार गरी जम्मा रु.२ करोड १६ लाख ८१ हजार बाँकी रहेको छ। गत वर्षसम्म कायम बेरुजू रु. २१ करोड ७२ लाख ३२ हजार मध्ये रु.१ करोड २ लाख ८२ हजार फर्स्यौट भई यसवर्षको थपसमेतहालसम्म अद्यावधिक बेरुजू रु.२२ करोड ८६ लाख ३१ हजार बाकी रहेको छ। बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

२.३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन। हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड,मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौँ। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौँ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. अन्य बेहोरा- लेखापरीक्षणबाट ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, स्थानीय वित्त व्यवस्थापन,सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, शासकीय प्रवन्ध, स्रोत सुनिश्चितता र बजेट व्यवस्थापन र विकास प्रशासन र सोको कार्यान्वयन, अनुदान वितरण तथा अनुगमन, सेवा प्रवाह, स्थानीय प्रशासन, जवाफदेहिता र सुशासन लगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण

स्थानीय सरकारमा रहेको छ। नगरकार्यपालिका, प्रमुख/अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५. वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रूपमा गलत आकडा मानिएको छ।

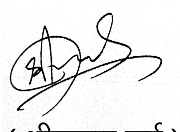

(श्रीकुमार राई)
नायब महालेखापरीक्षक

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
७५	२१२	२,७५,८५,९७६	०	५५	५९,०४,२०९	०	७५	१५७	२,१६,८१,७६७	४,०७,८०७	१,११,६८,८८६	९९,८८,२४७	०	०	२,११,५७,१३३	१,१६,८२७

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
पाँचथर	२१,७२,३२,४१७	०	१,०२,८२,८२७	२०,६९,४९,५९०	0	२,१६,८१,७६७	२२,८६,३१,३५७

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपरको प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण भएको				
१	२०८१/८२	८१	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	८,५०,०००
२	२०८१/८२	९७.२/९७.३	सामाजिक सुरक्षा	७३,४५३
३	२०८१/८२	७२.५	शिक्षा तर्फ	५,१००
४	२०८१/८२	४२	विल बिजक बिना भुक्तानी	२१,२२,८००
५	२०८१/८२	७३.१ र ७३.२	विद्यार्थी पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम	२,२६,८४८
६	२०८१/८२	९३	वढि भुक्तानी	१,०५,५६१
७	२०८१/८२	२२.३ र २२.५	राजश्व संकलनको अवस्था	१२,४१४

८	२०८१/८२	९५	प्राविधिक फिल्ड भत्ता	४३,५१२
९	२०८१/८२	६१	प्रमाण कागज	७,८७,६१०
१०	२०८१/८२	३६	पेश्की बाँकी	१५,५६,०४६
११	२०८१/८२	८५	दोहोरो तलब भुक्तानी	६२,८६५
१२	२०८१/८२	८९	गाडी भाडा	४७,०००
१३	२०८१/८२	४४	अनुगमन प्रतिवेदन	११,०००
	जम्मा			**५९,०४,२०९**
गत विगत आर्थिक वर्षहरूको सम्परीक्षण				
१४	२०८०/८१	३६	विज्ञापन बोर्डलाई भुक्तानी	१,०७१
१५	२०८०/८१	७४	पेश्की बाँकी	२,०६,९३६
१६	२०८०/८१	६१	दिवा खाजा कार्यक्रम	७४,८२०
१७	२०७९/८०	४७	नमूना विद्यालय	१,००,००,०००
जम्मा				**१,०२,८२,८२७**
कूल जम्मा				**१,६१,८७,०३६**

फिदिम नगरपालिका, पाँचथर

(८०१०२४०१३००)

फिदिम नगरपालिका , पाँचथर

परिचय

१

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस फिदिम नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व, समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु, स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व रपारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस नगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस नगरपालिका अन्तर्गत १४ वडा, ७३ सभा सदस्य, १९२.५० वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २०७८ को प्रारम्भिक जनगणना अनुसार यस पालिकाको जनसंख्या ४८ हजार ७१३ रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८२।४।२६ देखि २०८२।६।६ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- कार्यालयको आय र व्ययतर्फ रु.१ अर्ब ९५ करोड ६० लाख ४१ हजारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची – २ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु. ७,५३,४२४।- असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	बिवरण	रकम रु.
१	शिक्षक पारिश्रमिक कर	१९२७८१
२	शिक्षक तलव वढि निकासा	५२१८७
३	फिल्ड भत्ता	१३५२१२
४	पारिश्रमिक कर कट्टी	२८०४४
५	कर दाखिला	३४५२००
जम्मा		७५३४२४

४ एकीकृत वित्तीय प्रतिवेदन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम आय र व्ययको बर्गिकरण तथा खर्च शीर्षक सम्वन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने, दफा ७६(२) मा महालेखा परीक्षकवाट स्वीकृत भए वमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट मिति २०७९।८।२० मा स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ। पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोष प्राप्ति र भुक्तानीको स्वीकृती वार्षीक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.न. २७०) सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ।

प्राप्ति			भुक्तानी		
विवरण	रकम	रकम	विवरण	रकम	रकम
१. सुरु मौज्दात		८०००१८३५.८५	१. चालु खर्च		५७३५६४९५१.३९
क.संचित कोष	५२५०१००१.५४		क. पालिका तर्फ	१७६७६२०२०.७८	
ख.धरौटी	९६६९५८७.००		ख. संघीय सशर्त	३९३१०५९४४.६१	
ग. विविध खर्च खाता	३४३५६५५.९८		ग. प्रदेश सशर्त	३६९६९८६.००	
घ. प्रकोप व्यवस्थापन कोष	९९०११९४.३३		२. पुँजीगत खर्च		३६७९३३७८८.००
ङ. विविध कोष	४४९४३९७.००		क. पालिका तर्फ	१८६३०७७८९.००	
२. यस वर्षको आय		८८४४१३७९५.४७	ख. संघीय सशर्त	१२३६४९२९७.००	
क.आन्तरिक आय	२०८५६१५२.६१		ग. संघीय समपुरक	९२१८९७६.००	
ख) समानीकरण अनुदान (संघ)	१३२४०९६८०.००		घ. प्रदेश सशर्त	३७६३८७६५.००	
ग) राजस्व बाँडफाँट (संघ)	१२१९३८४१२.३९		ङ. प्रदेश समपुरक	१११११८९६१.००	
घ) सशर्त अनुदान (संघ)	५१६७५५२४१.६१		४. अन्तर सरकारी अख्तियारी		१७९२१३२५४.३४
ङ) समपुरक अनुदान (संघ)	९२१८९७६.००		क) सामाजिक सुरक्षा	१७३६७५७९८.३४	
च) समानीकरण अनुदान (प्रदेश)	९१६२०००.००		ख) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	३५७७४५६.००	
छ) राजस्व बाँडफाँट (प्रदेश)	२१६१८६२०.८६		ग) पर्यटकीय पूर्वाधार विकास	१९६००००.००	
ज) सशर्त अनुदान (प्रदेश)	४१३३५७५१.००		५. धरौटी फिर्ता तथा सदर स्याहा	१८५३४२३.००	१८५३४२३.००
झ) समपुरक अनुदान (प्रदेश)	१११११८९६१.००		६. कार्यसञ्चालन कोष तर्फ		५१७७९६६४.००
३. अन्तर सरकारी अख्तियारी (संघ)		१७९२१३२५४.३४	क. विविध खर्च खाता	१८७३५७९०.००	
क) सामाजिक सुरक्षा	१७३६७५७९८.३४		ख. प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता	२१८६१४४४.००	

ख) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	३५७७४५६.००		ग. विविध कोष खाता	८४९३९०२.००	
ग) पर्यटकीय पूर्वाधार विकास	१९६००००.००		घ. विभाज्य कोष	२६८८५२८.००	
४. धरौटी आय	५३१६८०९.००	५३१६८०९.००	७. अन्तिम मौज्दात		५११५६७०४.४६
५. कार्यसञ्चालन कोष आय		४८५६१२६५.५३	क. संचित कोष	२३४१०८८२.६२	
क. विविध खर्च खाता	२३४२४५९०.८३		ख. धरौटी	१३१३२९७३.००	
ख. प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१६९१७०५४.७०		ग. विविध खर्च खाता	८१२४४५६.८१	
ग. विविध कोष	५५२५५५७.००		घ. प्रकोप व्यवस्थापन कोष	४९५६८०५.०३	
घ. विभाज्य कोष	२६९४०६३.००		ङ. विविध कोष खाता	१५२६०५२.००	
६.स्थानीय राजश्व बाँडफाँड	१६१३१७७.००	१६१३१७७.००	च. विभाज्य कोष	५५३५.००	
७. जनसहभागीता	२६३८१६४८.००	२६३८१६४८.००			
जम्मा	१२२५५०१७८५.१९	१२२५५०१७८५.१९	जम्मा	१२२५५०१७८५.१९	१२२५५०१७८५.१९

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

३ **वित्तीय विवरणको यथार्थता** –

यस फिदिम नगरपालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कन गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (मलेपफानं २७०) तयार गर्नुपर्छ। पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.१७३६७५७९८.३४ स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु. ३५७७४५६ र पर्यटकिय पूर्वाधार विकासको रु. १९६०००० सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन। सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

४ **फरक जिम्मेवारी** -

पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुसार रु.८००२२३०८.१८ मौज्दात रहेको देखिन्छ । यस बर्ष रु.८०००१८३५.८५ जिम्मेवारी सार्दा रु. २०४७२.३३ फरक परेको देखिएको छ । फरक पर्नुको कारण पालिकाले गत आ.ब.मा बेरुजु खातामा दाखिला गरी सम्परीक्षणको लागि पठाएको र सम्परीक्षण समेत भएको जनाएको छ ।

५ **बैङ्क हिसाव विवरण** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ ।

पालिकाले तयार गरेको बैंक हिसाव विवरण देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार २०८२ असार मसान्तको बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार २०८२असार मसान्तको बाँकी
१	स्थानीय संचित कोष	२३४१०८८२.६२	२३४१०८८२.६२
२	धरौटीखाता	१३१३२९७३	१३१३२९७३
३	विविध खर्च खाता	८१२४४५६.८१	८१२४४५६.८१
४	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	४९५६८०५.०३	४९५६८०५.०३
५	आकष्मिक कोष खाता	-	-
६	विविध कोष खाता	१५२६०५२	१५२६०५२
७	विभाज्य कोष	५५३५	५५३५
जम्मा		५११५६७०४.४६	५११५६७०४.४६

६ **सशर्त अनुदान फिर्ता** -

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४५ अनुसार सञ्चित कोषबाट स्थानीय तहमा भएको वित्तीय हस्तान्तरणको रकममध्ये सम्बन्धित आर्थिक वर्षभित्र खर्च नभई बाँकी रहेको शसर्त, विशेष र समपूरक अनुदान स्थानीय तहले सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सुत्रबाट तयार भएको पालिकाको यस वर्षको वित्तीय प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

अनुदान प्रदान गर्ने निकाय	अनुदानको प्रकार	प्राप्त रकम	खर्च रकम	फिर्ता रकम	बाँकी रकम
संघीय सरकार	शसर्त	५५८४६३३८१.००	५१६७५५२४१.६१	४१७०८१३९३९	-
	विषेश	-	-	-	-
	समपुरक	११२५००००	९२१८९७६	२०३१०२४	-
प्रदेश सरकार	शसर्त	४५४१२००००		४०७६२४९	-
	विषेश	-	-	-	-
	समपुरक	१३००००००	१११११८९६१	१८८१०३९	-
	अन्य				

७ **कोषको अवस्था :-**

नगरपालिकाले देहाय बमोजिमका विभिन्न कोषहरु स्थापना पालिकाबाट बजेट बिनीयोजन गरी रकम थप गर्ने गरेको देखिन्छ । यसरी पालिकाले वार्षिक सो कोषबाट हुने खर्च तथा आवश्यकतालाई समेत ध्यान नदिई यस्ता कोषमा रकम दाखिला गरी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

कोषको नाम	शुरु मौज्दात	यो वर्ष थप	यो वर्षको खर्च	बाँकी
विविध खर्च खाता	३४३५६५५.९८	२३४२४५९०.८३	१८७३५७९०	८१२४४५६.८१
विविध कोष खाता	४४९४३९७	५५२५५५७	८४९३९०२	१५२६०५२
प्रकोप व्यवस्थापन कोष	९९०११९४.३३	१६९१७०५४.७०	२१८६१४४४	४९५६८०५.०३
जम्मा	१७८३१२४७.३१	४५८६७२०२.५३	४९०९११३६	१४६०७३१३.८४

८ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार आ.ब. २०८१/८२ को त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

क्र.स	बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च		चौमासिक खर्च			
			प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेश्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	आषाढ महिना
१	पूँजिगत खर्चतर्फ	३६७९३३७८८	१२७९९४०	६०३८२५४९	९३३४४१४८	२१२९३५१५१	१२९४१७१८३
	प्रतिशत		०.३५	१६.४१	२५.३७	५७.८७	३५.१७

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार वार्षिक रु.३६ करोड ७९ लाख ३३ हजार खर्च भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु.१२ लाख ७९ हजार (०.३५ प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु.६ करोड ३ लाख ८२ हजार (१६.४१ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा रु.९ करोड ३३ लाख ४४ हजार (२५.३७ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा रु.२१ करोड २९ लाख ३५ हजार (५७.८७ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु.१२ करोड ९४ लाख १७ हजार (३५.१७ प्रतिशत) खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन। स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वियन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

९ **योजनाको प्राथमिकीकरण -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ।स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७४ को दफा ५२४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिबी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा निम्नअनुसार १४ वडाको लागि भौतिक पूर्वाधारमा ४४५ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ:

क्र.स.	विवरण	योजनाको संख्या					
		१ लाख भन्दा कम	१ लाख देखि ५ लाख सम्म	५ लाख देखि २० लाख सम्म	२० लाख देखि ५० लाख सम्म	५० लाख भन्दा माथि	जम्मा योजना संख्या
1	भौतिक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गतका योजनाहरु	८	२०५	१९८	२१	१३	४४५
2	अन्य कार्यक्रम अन्तर्गतका योजनाहरु चालु कार्यक्रम	८१	१६२	५७	११	४	३१५
	जम्मा	८९	३६७	२५५	३२	१७	७६०

माथिको तालिका अनुसार रु. ५ लाख भन्दा घटीका योजना संख्या ४५६ अर्थात कुल संख्याको ६० प्रतिशत रहेका छन् भने रु. ५० लाख भन्दा माथिका योजना संख्या १७ अर्थात कुल संख्यामा २.२४ प्रतिशत मात्र रहेका छन्। टुक्रे र साना योजनाको संख्या अधिक देखिन्छ। गरिबी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी सृजना गर्ने र जनसहभागिता प्रर्वधन गर्ने खालका योजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्दछ।

१० **बार्षिक लक्ष्य तथा प्रगति -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वियन गर्ने प्रत्येक कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले तयार गरेको प्रगति विरण अनुसार देहाय बमोजिम कार्य सम्पादन गरेको पाइयो।

कार्यक्रम तथा वजेट उपशिर्षक	कार्यक्रम/योजना संख्या	यो बर्ष खर्च	वार्षिक प्रगति स्थिती			
			शून्य प्रगती	२५%सम्म प्रगति	५०% सम्म प्रगति	७५% सम्म प्रगति
पूँजीगत	४४५	३६७९३३७८८	६२	३	३	७

कुल ४४५ योजना मध्ये ३६९ योजनाहरु ७५ प्रतिशत भन्दा बढी प्रगति भएतापनी ६२ योजनामा प्रगति नै नभएको, ३ योजनामा २५ प्रतिशत, ३ योजनामा ५० प्रतिशत र ७ योजनामा ७५ प्रतिशत प्रगति भएको देखियो। लक्ष्य अनुसार प्रगति हासिल हुने गरी कार्य सम्पादन गर्नुपर्दछ।

११ अवधी थप सम्बन्धि विवरण :-

पालिकाले यस आर्थिक वर्षमा संचालन गरेका योजना र तिनीहरुको अवस्था देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ । तोकिएको समयभित्र नै योजना सम्पन्न गर्नुपर्नेमा शुरु अवधिको ५० प्रतिशत सम्म म्याद थप भएका ५९ योजना संचालन रहेका देखिन्छ ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	जम्मा कायम सम्झौता सङ्ख्या	म्याद थप भएको सम्झौता सङ्ख्या			
			अवधि थप गर्नु नपर्ने	शुरु अवधिको ५०% सम्म थप	शुरु अवधिको ५१ देखि १००% सम्म	शतप्रतिशतभन्दा बढी अवधि थप
१	नगरपालिका	२००	१६३	३७	०	०
२	प्रदेश ससर्त तर्फ	१९	१४	५	०	०
३	संघ ससर्त	१६१	१४४	१७	०	०
४	प्रदेश समपुरक	२	२	०	०	०
५	संघ समपुरक	१	१	०	०	०

योजना समयमा नै सम्पन्न गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ।

१२ क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति -

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका लागि क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०८१।८२ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	१७०१८८५४५	१३७४५५६३७	१४.७४
२	पूर्वाधार विकास	२४६७७५८२६	१७८५७८८३३	१९.१६
३	सामाजिक विकास	४९६८२७८२६	४४७४८३१४५	४८
४	बातावरण तथा विकास	३०००००	-	०
५	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	३६७८३७००	२२७१६७८५	२.४४
६	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	१८१२९०५००	१४६०४५३६२	१५.६६
	जम्मा	११३२१६६३९७	९३२२७९७६२	१००

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सबैभन्दा बढी आर्थिक विकासमा ४८, पूर्वाधार विकासमा १९.१६ र वातावरण तथा विकासमा विनियोजित रकम खर्च भएको देखिएन । बजेटलाई सन्तुलित रुपमा विनीयोजन गरी विनियोजन अनुसार खर्च गर्नु पर्दछ।

१३ **बजेट सीमा निर्धारण समिति -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले बैशाख १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेतापनि प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले विषयगत शाखा र वडा समितिलाई क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण गरेको पाइएन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।

१४ **बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वियन :-**

नगरपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षका लागि उप प्रमुखबाट बजेट प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले यस बर्ष समयमा नै बजेट पारित गरेको देखिएपनि निम्न कार्यक्रम संचालन भएको देखीएन ।आवश्यकतामा आधारित भएर प्राथामिकता बमोजिम बजेट तथा नीति कार्यक्रम तयार गरी सो को कार्यान्वियनमा ध्यान दिनु पर्दछ ।

क्र.स.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापकोनाम	विनियोजन	खर्च	मौज्दात
१	GWS खानेपानि भवन निर्माण (७०-३० मा साझेदारी)	३५००००.	०.००	३५००००
२	GWS खानेपानि भवन निर्माण (७०-३० मा साझेदारी)	१५००००.	०.००	१५००००.
३	किराँतराई यायोख्खा भवन निर्माण	५०००००.	०.००	५०००००.
४	पुष्पलालस्मृति प्रतिष्ठान भवन निर्माण	५०००००.	०.००	५०००००.
५	नगरतथा वडाहरूमा सिसी क्यामेरा खरिद तथाजडान	५०००००.	०.००	५०००००.
६	नगरतथा वडाहरूमा सिसी क्यामेरा खरिद तथाजडान	७५००००.	०.००	७५००००.
७	कोठेबारीमोटरबाटो स्तरोन्नती (७०-३० मासाझेदारी)	३५००००.	०.००	३५००००.
८	नाम्दुसेपेनी मोटरबाटो स्तरोन्नती (७०-३० मा साझेदारी)	६००००	०.००	६००००
९	नाम्दुसेपेनी मोटरबाटो स्तरोन्नती (७०-३० मा साझेदारी)	१४००००.	०.००	१४००००.
१०	फुल्पा - लूङरुपा भज्याङ सडक कालोपत्रे समपुरक	१३५०००००.	०.००	१३५०००००.
११	कोठेबारीमोटरबाटो स्तरोन्नती (७०-३० मासाझेदारी)	१५००००.	०.००	१५००००.
१२	छाँगेखोला धुपीडाँडा सडक स्तररोन्नती (७०-३० मा साझेदारी)	२१००००.	०.००	२१००००.
१३	छाँगेखोला धुपीडाँडा सडक स्तररोन्नती (७०-३० मा साझेदारी)	९००००.	०.००	९००००.
१४	सेजेपामालबासे मोटरबाटो निर्माण	६०००००.	०.००	६०००००.
१५	फेमेखोलामालबासे सिँचाइ योजना	१०००००.	०.००	१०००००.
१६	सानासिँचाइ आयोजना (नगरतर्फ गत विगतको दायित्व)	८३४०००.	०.००	८३४०००.
१७	आकाशेपानी संकलन पोखरी निर्माण	४०००००.	०.००	४०००००.
१८	आकाशेपानी संकलन पोखरी निर्माण	१५०००००.	०.००	१५०००००.
१९	ट्यांकीधारा मर्मत सम्भार	५०००००.	०.००	५०००००.
२०	लाक्चुङपोखरी निर्माण	१५०००००.	०.००	१५०००००.
२१	पाइपखरिद	५०००००.	०.००	५०००००.
२२	सार्वजनिकशौचालय निर्माण फिदिम बजार	१५०००००.	०.००	१५०००००.
२३	लब्रेकुटीरामकर्णे कान्छी दोकान नाली निर्माण	१५०००००.	०.००	१५०००००.
२४	सिद्धदेवी मा.वि. पिपलबोटे खेलमैदान निर्माण	४०००००.	०.००	४०००००.
२५	गणेशमानपार्क वाल उद्यान निर्माण	७०००००.	०.००	७०००००.
२६	जामुनेखोल्सीबाट पल्लोटार आउने कुलो स्तरोन्नती (१६ औं अधिवेशन)	१५००००.	०.००	१५००००.
२७	जनयुद्धपार्क निर्माण	१००००००.	०.००	१००००००.
२८	ठुलीटारखेलमैदान निर्माण	३०००००.	०.००	३०००००.
२९	अहालेखाल्डे सडक र कुलो स्तरोन्नती (१६ औं अधिवेशन)	१५००००.	०.००	१५००००.
३०	प्राविधिकप्रयोगशाला व्यवस्थापन	२०००००.	०.००	२०००००.

३१	सुर्योदयआ.वि मर्मत सम्भार (७०-३० मा साझेदारी)	२१००००.	०.००	२१००००.
३२	वडाकार्यालय पाथिभरा मन्दिर सिँडीमार्ग (७०-३० मा साझेदारी)	१५००००.	०.००	१५००००.
३३	योन्तेननर्बुलिन गुम्बा कम्पाउण्ड वाल निर्माण (७०-३० मा साझेदारी)	४२००००.	०.००	४२००००.
३४	रानिटारमा.वि घेराबारा (७०-३० मासाझेदारी)	४९००००.	०.००	४९००००.
३५	दुमाखोल्सीसाब्राङ सिंचाई योजना (१६ औंअधिवेशन)	३०००००.	०.००	३०००००.
३६	क्रिकेटखेल मैदान निर्माण	५०००००.	०.००	५०००००.
३७	सुर्योदयआ.वि मर्मत सम्भार (७०-३० मा साझेदारी)	९००००.	०.००	९००००.
३८	उज्यालोनगरका लागि नगर तथा वडाहरूमा सडक बत्ति	१००००००.	०.००	१००००००.
३९	वडाकार्यालय पाथिभरा मन्दिर सिँडीमार्ग (७०-३० मा साझेदारी)	३५००००.	०.००	३५००००.
४०	जनयुद्धपार्क निर्माण	५०००००.	०.००	५०००००.
४१	संघसंस्था र विद्यालयहरु तथा विपन्न परिवारका लागि जस्ता पाता खरिद	५०००००.	०.००	५०००००.
४२	आहालगैरीनागपोखरी पार्क निर्माण	१८०००००.	०.००	१८०००००.
४३	दिपज्योति आ वि घेराबारा (१६ औं अधिवेशन)	२०००००.	०.००	२०००००.
४४	अदुवाबीउ उत्पादन तथा भण्डारण (पाथीभरा कृषि तथा पशुपन्छी फर्म) (१६ औं अधिवेशन)	११७६५०.	०.००	११७६५०.
४५	८नं. वडा कार्यालय कम्पाउण्ड वाल निर्माण र घेराबारा	१००००००.	०.००	१००००००.
४६	रेडपाण्डा प्रतीमा स्थापना पौवाभञ्ज्याङ	१००००००.	०.००	१००००००.
४७	छेउटारसामुदायिक अधुरो भवन निर्माण (१६ औं अधिवेशन)	२०००००.	०.००	२०००००.
४८	योन्तेननर्बुलिन गुम्बा अधुरो भवन निर्माण	३०००००.	०.००	३०००००.
४९	सिद्धदेवी मा.वि. पिपलबोटे खेलमैदान निर्माण	६०००००.	०.००	६०००००.
५०	शिवालयमन्दिर मर्मत सम्भार	२५००००.	०.००	२५००००.
५१	रानिटारमा.वि घेराबारा (७०-३० मासाझेदारी)	२१००००.	०.००	२१००००.
५२	यक्थुङकृषक समुह अधुरो भवन निर्माण (१६ औंअधिवेशन)	३०००००.	०.००	३०००००.
५३	योन्तेननर्बुलिन गुम्बा कम्पाउण्ड वाल निर्माण (७०-३० मा साझेदारी)	१८००००.	०.००	१८००००.
५४	प्राविधिकप्रयोगशाला व्यवस्थापन	५०००००.	०.००	५०००००.
५५	माउसीनाईचर्च मर्मत तथा व्यवस्थापन (१६ औंअधिवेशन)	२५००००.	०.००	२५००००.
५६	भैपरीपुँजीगत	१५००००.	०.००	१५००००.
५७	भैपरीपुँजीगत	१०३१६९७९.	०.००	१०३१६९७९.
५८	भैपरीपुँजीगत	५३६६०.	०.००	५३६६०.
जम्मा		५१,०२२,२८९.००		५१,०२२,२८९.००

१५ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी -**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । फिदिम नगरपालिकाका उप-मेयर श्री राधा कृष्ण न्यौपानेले मिति २०८१।०३।१० गते रु.१ अर्व १४ करोड २१ लाख ७४ हजार ८ सय २५ को बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०८०।०३।१० मा पारित भएको छ । यसैगरी फिदिम नगरपालिकाका मेयर श्री मित्र प्रसाद काफ्लेले मिति २०८१।०३।१६ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित र अख्तियारी दिएको देखिन्छ ।

१६ **मध्यकालिन संरचना र रकमान्तर -**

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ मा पालिकाले मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको छैन। साथै दिगो विकासको लक्ष्यलाई स्थानीय तहमा आन्तरिकीकरण गर्न आवधिक योजना तयार गरी लागू गरेको समेत छैन। साथै, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ तथा पालिकाको विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा ५ (२) अनुसार विनीयोजन रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी रकमान्तर गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोमा थपघट समेत पालिकाको निर्णयबाट यस आ.ब.मा रु. १३ करोड २५ लाख ५६ हजार ६ सय ६१ (११.६० प्रतिशत) रकमान्तर गरेको छ। रकमान्तर गर्ने परिपाटीमा सुधार भएको पाइएन । उल्लिखित अवस्थाका कारण पालिकाको वित्तीय व्यवस्थापन कुशल भएको देखिदैन । तसर्थ पालिकाले योजना तथा बजेट कार्यान्वयनलाई विश्वसनीय र प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

१७ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली जारी गरेको भएतापनी निम्न व्यहोराहरुको प्रभावकारी कार्यान्वियन भएको देखिएन:

वजेट व्यवस्थापनतर्फ

• अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सो बमोजिमको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरेको छैन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा भएका अध्ययन र प्रतिवेदनको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको तथा प्राप्त तथ्यांकमा एकरुपता देखिएको छैन ।

• दीगो विकासका लक्ष्य पुरा गर्न वातावरण संरक्षण लगायत आन्तरिकीकरणको लागि एकीकृत दीर्घकालिन योजना तयार गरेको छैन ।

• स्थानीय तहले कार्यक्रम संचालन जस्तैः बैठक भत्ता, तालिम, गोष्ठी गर्नको लागि कार्य संचालन निर्देशिका स्वीकृती गरेको छ तर सो व्यवस्था पूर्ण पालना गरेको छैन ।

खरिद व्यवस्थापनतर्फ

• सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को नियम ६ अनुसार सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरु योजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना योजनागत र कार्यक्रमगत रुपमा तयार गरेको छैन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको छैन ।

• सञ्चालित योजनाहरुको उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरिएतापनि त्यसको कार्यान्वियन र उपयोग पृष्ठपोषणका लागि भएको छैन ।

• स्थानीय तहले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको छैन ।

• उपभोक्ता समितिलाई दिएको कामको अनुगमन पालिका र वडास्तरमा गर्ने गरिएता पनि अनुगमन प्रतिवेदनबाट देखिएको बेहोरा सुधार भएको पुष्ट्याई हुने अवस्था छैन ।

• उपभोक्ता समितिबाट सम्झौताबमोजिम समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा मुल्याकंन गरेको छैन ।

• स्थानीय तहले विगतमा परामर्शदाताबाट विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेकोमा सोको कार्यान्वयन र अभिलेख अवस्था अद्यावधिक गरेको छैन ।

भ्रमण खर्च व्यवस्थापनतर्फ

• विषयगत क्षेत्रमा सञ्चालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई उपभोग र वितरणमुखी रहेको देखिएको छ । साथै, दैनिक भ्रमण भत्ता अभिलेख खाता अद्यावधिक नरहेको तथा अनुगमन खर्च भुक्तानी गर्दा पदाधिकारी एवं कर्मचारीलाई एकै कार्यक्रममा प्रशिक्षक, अनुगमनकर्ता, संयोजक र प्रतिवेदकको भुक्तानी दिने गरिएबाट के कति कार्यक्रम र भुक्तानी दोहोरो पर्न गएको छ सो को यकिन गर्न सक्ने अवस्था छैन ।

शिक्षातर्फ

• स्थानीय तहले स्थानीय तह भित्रका विद्यालय अनुगमन गर्न अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको तथा अनुगमन गरेको छैन।

• मापदण्ड तयार गरी नियमित अनुगमन गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था रहेको छैन ।

• कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन (भिडान) गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरुलाई अनुदान निकासा दिनुपर्ने कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गर्ने व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वियन भएको छैन ।

• शिक्षा नियमावली, २०५९ को परिच्छेद ३ नियम १६ (झ) र (ञ) मा शिक्षा सेवा आयोगबाट नियुक्ति वा बढुबाको लागी सिफारिस भई आएका शिक्षकलाई नियुक्त गर्ने, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको नोकरी तथा अन्य विवरण अभिलेख अद्याबधिक गरि राख्नुपर्नेमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसारका उक्त अभिलेखहरु व्यवस्थित गरि राखेको छैन ।

• संस्थागत विद्यालयहरूको दर्ता, नवीकरण,शुल्क निर्धारण, अनिवार्य निशुल्क छात्रवृत्ति, वर्गीकरण, अनुगमन र अभिलेख व्यवस्थित गरेको छैन ।

• संस्थागत विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको तथ्यांक शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा प्रविष्ट गरेतापनि तथ्यांकमा एकरुपता रहेको छैन ।

विविध तर्फ

• मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई दिएको छैन ।

• कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको वा त्यसको अभिलेख राखेको छैन ।

• कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गरेको छैन ।

• विविध खर्च गर्दा विभिन्न होटलका विल पेश भएको भएतापनि कतिपय खर्च पुष्टि हुने आधार सहितको प्रमाण संलग्न गरेको छैन ।

• खर्चको स्पष्ट उद्देश्य र यथार्थता प्रमाणित हुने आवश्यक प्रमाण संलग्न गरेर खर्च गर्ने र बिल भरपाई सहित पर्याप्त प्रमाण र आधार समावेश गरी खर्च गर्ने परिपाटी रहेको छै न।

• म. ले. प. फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्मका म. ले. प. फारामको प्रयोग पुर्णरुपमा र उद्देश्यअनुरुप प्रयोग र अभिलेख राखेको छैन ।

• मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस स्थानीय तह तथा स्थानीय तहमा समाहित भएका साविक गाउँविकास समिति तथा नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको स्थानीय तहमा कायमगरी नियमानुसार पेश्की फछ्र्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा गरेको छैन ।

• स्थानीय कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरुपता र शुद्धता कायम गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) मा सम्पूर्ण कारोबार समाविष्ट नभै एकिकृत आर्थिक विवरणमा म्यानुअली बजेट र खर्चको एकमुष्ट विवरण मात्र प्रविष्ट गर्न सक्ने व्यवस्था भएबाट शुत्रबाट प्राप्त भएको आर्थिक विवरणले सारांश दिएतापनि हरेक क्रियाकलाप सहितको विस्तृत विवरण सहितको अवस्था चित्रण हुन सकेको छैन ।

• पालिकाले आर्थिक वर्षको समग्र आर्थिक कारोवारको वार्षिक प्रतिवेदन तयार नगरेको, कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता नराखेको, संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको छैन ।

• पालिकाले वडा कार्यालय र विषयगत कार्यालय समेतको जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको, जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको छैन ।

• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरूको कार्यान्वियन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय नगरेको तथा पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारी दरवन्दी बमोजिम पदपूर्ति नहुँदा सेवा प्रवाहमा असर परेको छ ।

• वातावरणको संरक्षणको एकीकृत दीर्घकालीन योजना तयार गरेको देखिएन ।

• पालिकाको कार्य प्रकृति अनुसार पालिका र वडास्तरमा सार्वजनिक निकायको प्रमुखले मातहत कर्मचारीलाई कार्यविवरण/कार्यादेश दिई कार्यसम्पादन गराउनुपर्नेमा सो भएको छैन ।

सामाजिक सुरक्षातर्फ –

• सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३ अनुसार बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले सामाजिक सुरक्षा बिशेष बचत खाताहरुमध्ये निष्कृय खाताको विबरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र सम्बन्धित स्थानीय तहका साथै केन्द्रिय पञ्जिकरण विभागलाई दिनु पर्ने व्यबस्था रहेको छ । कार्यालयले बैकबाट निष्कृय खाताको विबरण प्राप्त गरी सो खातामा बाँकी रहेको रकम संघिय संचित खातामा दाखिला गर्नु पर्दछ । यस तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।

• सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ दो दफा १२ अनुसार कुनै लाभग्राहीको मृत्य भएमा, बसाइ सरी गएमा वा अन्य कुनै कारणले लगत कट्टा गर्नु परेमा लगत कट्टा गरीएको बेहोरा अभिलेखमा स्पष्ट जनाई सम्बन्धित स्थानीय तहको वडा सचिव वा निजले तोकेको पदाधिकारीले प्रमाणित गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा सो बमोजिम गरेको पाईएन । पालिकाले यसतर्फ ध्यान दिने पर्दछ।

• सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा ३२ अनुसार आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको विवरण सम्वन्धित वडा समितिहरुको सिफारिसका आधारमा स्थानीय तहको सभामा पेश गर्नुपर्ने स्थानीय तहले संचालन गरेको चौमासिक वा बार्षिक रुपमा समिक्षा गर्दा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा भएको निकासा तथा खर्चको पनि समिक्षा गर्नुपर्ने सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नाम नामेसी सम्बन्धित स्थानीय तहको वेभसाइटमा राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले सो बमोजिम गरेको पाईएन ।

उपरोक्त व्यहोराहरुमा सुधार गर्दै पालिकाको सेवा प्रवाहलाई मितव्ययी, प्रभावकारी र कार्यदक्षतामा अभिवृद्धी गर्नुपर्दछ।

१८ **सेवा प्रवाह-**

कार्यालयको मूख्य उद्धेश्य हासिल गर्न सेवाग्राहीलाई सरल, सहज र समयमै प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराउनु हो । कार्यायबाट प्रवाह हुने सेवालाई अझै सरल, सहज, मितव्ययी, गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनेतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ।

विवरण	निवेदनदर्ता	सिफारिसभएको संख्या
जन्मदर्ता	९२६	९२६
मृत्युदर्ता	४१७	४१७
बसाईसराईदर्ता	३४३	३४३
विवाहदर्ता	३९९	३९९
सम्बन्धविच्छेददर्ता	७४	७४
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास	९	९
ग्राभेल सडक निर्माण	४९८ मि	४९८ मि.
सडक ढलान	११९७.४ मि	११९७.४ मि.

१९ **आर्थिक सहायता** –

फिदिम नगरपालिकाले आर्थिक सहायत कार्यविधि, २०८० ले आर्थिक रुपमा विपन्न र दीर्घ रोगी, हिंसा पिडित बेचविखनमा परेका, पिडित बालबालिका, आर्थिक रुपले विपन्न गर्भवती महिला तथा सुत्केरी आमाहरुलाई आर्थिक सहायता तयार दिने व्यवस्था गरेको छ। नगरपालिकाले आर्थिक सहायता तथा राहत वितरण खर्च शिर्षकबाट कार्यविधि, वडा कार्यालयबाट तथा नगर प्रमुखको तोकादेश बमोजिम विभिन्न व्यक्ति र संस्थाहरुलाई रु. २९०३९५० र कार्यविधिले नसमेटको मेयरसँग विपन्न कार्यक्रम अन्तर्गत मृत्यु भएका परिवारका सदस्यहरुलाई प्रति परिवार १०,००० दरले जम्मा रु. १३,२५,००० सहित कुल रु. ४२,२८,९५० खर्च गरेको छ। नगरपालिकाले आर्थिक सहायता खर्चमा उच्च मितव्ययिता कायम राख्दै कार्यविधिले समेटेको क्षेत्रमा मात्र आवश्यकताका आधारमा खर्च गर्नु पर्दछ ।

कूल आन्तरिक आय	प्रशासनिक खर्च	आर्थिक सहायता	आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नेको	
			संख्या	रकम
२३८१८०१०	९७३११७८६	४२२८९५०	नखुलेको	२९०३९५०

२० **कानून र सञ्चालन स्थिति** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि पालिकाले देहायबमोजिम ३४ वटा ऐन, ७ वटा नियमावली, ६२ कार्यविधि ७ निर्देशिका र ६ नर्म्स सहित जम्मा ११६ वटा कानुन निर्माण गरेको छ।

विवरण	ऐन	नियमावली	कार्यविधि	निर्देशिका	नर्म्स	जम्मा
लेखापरीक्षण अवधिसम्म निर्माण भई कार्यान्वयनमा भएको कानून कार्यविधि निर्देशिका एवं नम्सको संख्या	३४	७	६२	७	६	११६

पालिकाले निर्माण गरेका कानून मध्ये ४ वटा एन नियम कार्यविधि राजपत्रमा प्रकाशन गरेको पाईएन। तर्जुमा भएका कानून राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

२१ **न्यायीक समिति** -

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने

व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार यस वर्ष न्यायिक समितिमा गत आ.ब.को २ वटा सहित कुल २० विवाद दर्ता भएकोमा १८ वटा मुद्दाको समाधान भएको र २ वटा मुद्दा वाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

उजुरीको प्रकार	गत आ.वमा फछ्र्यौट गर्न बाँकी	यो आ.व मा थप	यो आ.व मा फछ्र्यौट	फछ्र्यौट बाँकी	फछ्र्यौट नहुनाको कारण
४७ (१)	२ वटा	१८ वटा	१८	२ वटा	अदालतमा चलेको हुँदा

२२ **राजश्व संकलनको अवस्था-**

२२.१ **तुलनात्मक परिक्षण :-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । साथै सोही ऐनको परिच्छेद ९ मा वित्तीय अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न कर तथा शुल्क लगाउने व्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न शिर्षकमा राजश्वको वार्षिक अनुमान गरी राजश्व शुल्क उठाउने गरेको छ । कुनै शिर्षकमा अनुमानित रकम भन्दा धरै र कुनै शिर्षकमा शुन्य राजश्व संकलन भएको अवस्था छ। राजस्वका विभिन्न शिर्षकमा अनुमानित आयलाई व्यवस्थित गरी राजस्वलाई अनुमानयोग्य बनाउनुपर्दछ। साथै, राजश्वको यथार्थ अनुमान गरी पालिकाको आम्दानी वृद्धि गर्न तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ । पालिकाले आ.ब.२०८१/८२ को लागि अनुमान गरेको र असुली गरेको आयगत शिर्षक देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	आम्दानी शीर्षक	आम्दानी
१	सम्पती कर	१८१९०६५.४८
२	भुमिकर/मालपोत	२४८२९१२.८७
३	वहाल कर	३७३८२०७.६
४	वहाल विटौरी कर	१०००
५	सवारी साधन कर (सानासवारी)	१५१३५०
६	पुर्वाधार सेवाकोउपयोगमा लाग्ने कर	१२०००
७	अन्य मनोरञ्जन कर	२८०००
८	व्यवसायले भुक्तानीगर्ने	४०००
९	कृषितथा पशुजन्यवस्तुको व्यावसायिक कारोवारमा लाग्ने कर	१६७५५०
१०	अखेटोपहारमा लाग्ने कर	८१३००
११	अन्य कर	१२७७७५१.०७
१२	सरकारी सम्पत्तीकोवहालबाट प्राप्त आय	४९००
१३	विद्युत सेवा शुल्क	६५००
१४	अन्य सेवा शुल्क तथाबिक्री	३७३३६६
१५	न्यायिक दस्तूर	०
१६	शिक्षा क्षेत्रकोआम्दानी	२५४८६३
१७	परीक्षा शुल्क	१०७००
१८	अन्य प्रशासनिक सेवाशुल्क	५८४७१५
१९	पार्किङ्ग शुल्क	७३९५८०
२०	नक्सापास दस्तुर	१२६६८८९.५९
२१	सिफारिश दस्तुर	४७७७१४३.४८
२२	व्यक्तिगत घटना दर्तादस्तुर	७७५२७४
२३	नाता प्रमाणित दस्तुर	४५०८००.४५
२४	अन्य दस्तुर	३३८२१६
२५	व्यावसाय रजिष्ट्रेशनदस्तुर	११२०२०
२६	रेडियो/ एफ.एम.सञ्चालनदस्तुर	३३००
२७	न्यायिक दण्ड जरिवाना र जफत	२००
२८	प्रशासनिक दण्डजरिवाना र जफत	३४३६५०
२९	अन्य राजस्व	१९७४९६६.४२
३०	व्यवसाय कर	१७५०५३९.६५

३१	बेरूजू	२८७२५०
जम्मा		२३८१८०१०.६१

२२.२ **राजस्व लेखा अधावधिक** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ५९ बमोजिम कार्यालयले राजस्वको आम्दानी जनाउंदा जुनसुकै माध्यमबाट राजस्व प्राप्त गरेको भए तापनि त्यस्तो राजस्व स्वीकृत राजस्व वर्गीकरण र व्याख्या बमोजिम लगती राजस्व तथा हस्बली राजस्व आम्दानी दाखिला गरि गोश्वारा भौचर तयार गरि दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजस्व लेखा अधवाधिक गर्नु पर्ने छ भनी व्यवस्था रहेको छ ।पालिकाबाट आन्तरिक आय संकलनका लागि विभिन्न आय शीर्षकहरुमा वार्षिक राजस्व संकलन गरिएको छ तर ठेक्काको अद्यावाधिक विवरण तयार गरि राखिएको छैन ।यसरी अद्यावधिक विवरण नहुँदा श्रेस्ता परिक्षणको क्रममा कुनै राजस्व ठेक्का सम्बन्धी कागजात परीक्षण गर्न छुट तथा अन्य निकाय पठाएको हुन सक्ने भएकोले अनिवार्य रुपमा आन्तरिक राजस्व ठेक्काको शीर्षकगत विवरण तयार गरी अधवाधिक लगत राख्नुपर्ने देखिन्छ ।

२२.३ **नवीकरण शुल्क** - यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को आर्थिक ऐन, २०८१ मा विभिन्न व्यवसायिक फर्मको लागि कर तथा नविकरण शुल्कको व्यवस्था गरेको छ। पालिकाको राजश्व पोर्टलबाट केही फर्म तथा व्यवसायले पालिकालाई बुझाउनुपर्ने दस्तुर तथा शुल्क बुझाए नबुझाएको सम्बन्धमा नमुना परीक्षण गरी हेर्दा निम्न संस्थाहरुले तोकिएबमोजिमको नविकरण कर तथा व्यावसायिक कर दाखिला गरेको नदेखिएकोले सो सम्बन्धमा पालिकाले यकिन गरी असुल गर्नुपर्ने रु.

क्रं.स.	शीर्षक	संख्या	राजस्व दर	संकलन हुनुपर्ने	राजस्व संकलन	बाँकी
१	वाणिज्य बैंक	७	१०१००	७०,७००	५०५००	२०,२००
२	ईटा उद्योग	२	५१००	१०,२००	०	१०,२००
३	निजी विद्यालय	१८	५१००	९१,८००	७१४००	२०,४००
४	लघुवित्त वित्तीय सेवा	७	५१००	३५,७००	३५,७००	०
५	स्वास्थ्य सेवा सामुदायिक अस्पताल प्रा.लि.	२	५००	१,०००	५००	५००
६	सिनेमा हल	१	३०१००	३०,१००	०	३०,१००
७	होटल एण्ड लज " ख " वर्ग	२	७६००	१५,२००	७६००	७,६००
८	सुनचाँदी पसल होलसेल	१	५१००	५,१००	०	५,१००
९	सुनचाँदी पसल खुद्रा	३४	१६००	५४,४००	३५२००	१९,२००
१०	मोवाइल टावर ठूलो	५	१०१००	५०,५००		५०,५००
११	संचार सेवा सामुदायिक एफ एम	२	१६००	३,२००	१६००	१,६००
	जम्मा	८१	८२०००	३६७९००	२०२५००	१६५४००

✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१०,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	१,६५,४००

२२.४ **राजश्व संकलनमा एकरुपता-** स्थानीय तहलाई आफ्ना क्षेत्रभित्र राजस्व संकलन गर्ने, लेखापरीक्षण गराउने र आर्थिक कारोबार पारदर्शी बनाउने अधिकार रहेको छ।कार्यालयको जिम्मेवारी हो कि राजस्व सम्बन्धी सबै अभिलेखहरू अद्यावधिक होउन् र लेखापरीक्षण योग्य बनाइयोस् । चालु आर्थिक वर्ष फिदिम नगरपालिकाले अनलाईन राजश्व सफ्टवेयर प्रणाली र शुत्र मोडल दुवैबाट राजश्व संकलन गरेको देखिन्छ, यसबाट राजश्व संकलन गर्ने जस्तो कुरामा एकरुपता नहुने तथा आम्दानी प्रतिवेदनमा मेल नखाने,दाखिलामा नियमित्ता नहुने,ढिलो गरी दाखिला हुने लेखापरीक्षणको क्रममा मिलानमा समस्या उत्पन्न हुने अवस्था सृजना हुने हुन्छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले शुत्र मोडलबाट अनिवार्य रुपमा राजश्व संकलन गर्ने परिपत्र समेत जारी गरेको छ, यसलाई कार्यान्वयन गर्नको लागी एकद्धार प्रणाली अपनाई अनिवार्य रुपमा शुत्र मोडलको मात्र प्रयोग गरी राजश्व संकलन गर्ने तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

२२.५ **विज्ञापन कर-**

✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२,२१४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

२२.६ **बन पैदावार विक्रि आय -** वन नियमावली २०७९ को नियम २५ (१) अनुसार डिभिजन वन कार्यालय अन्य सरकारी निकाय, सरकारी स्वामित्वमा रहेका यस पालिकाभित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले बार्षिक वन पैदावरको विक्रीमा संकलन गरेको आम्दानीको १० प्रतिशत सम्बन्धित पालिकामा पठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले सामुदायिक बन उपभोक्ता समितिले लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको बनपैदावर बिक्रीलाई आधार मानी रकम संकलन गर्नुपर्ने देखिन्छ । पालिकाभित्र सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति रहेकोमा सो लाई पालिकाले नियमन गर्न सकेको देखिदैन । सो समिति पालिका साथै वन पैदावार विक्री आयको रकम कति प्राप्त हुनुपर्नेमा कति प्राप्त भयो र कति बाँकी छ एकिन गरी भन्न सकिएन । पालिकाभित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले बार्षिक वन पैदावरको विक्रीमा संकलन गरेको आम्दानीको आधारमा पालिकाको आय वृद्धि गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

२३ **चालु/प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण -**

नेपाल सरकारको सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने मापदण्ड, २०८१ कार्यान्वयनमा रहेको र स्थानीय तहले यसलाई मार्गदर्शनका रुपमा लिई छुट्टै खर्चको मापदण्ड बनाउन सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० देखि २०८१।८२ सम्मको विभिन्न चालु प्रकृतिका खर्चमा गरेको खर्च विवरणलाई देहायको चार्टमा प्रस्तुत गरिएको छ :

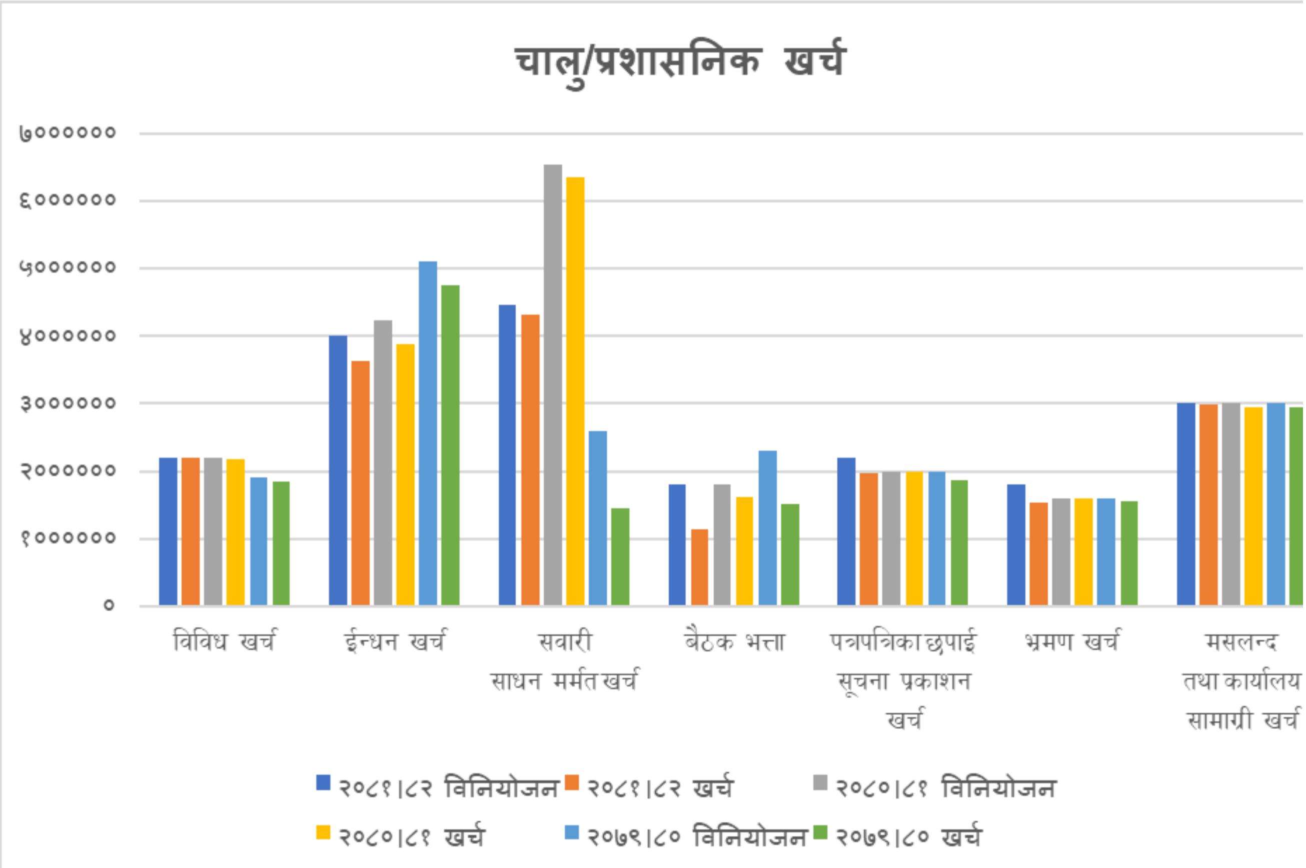

पालिकामा मुख्य रुपमा उल्लेख भएका उपरोक्तबमोजिमका खर्च शिर्षकमा पालिकाले खुल्ला प्रतिस्पर्धात्मक खरिद व्यवहार गर्नुपर्नेमा सो नगरेको तथा तत् तत् शिर्षक बाहेक अन्य कार्यक्रम र योजनाबाट कार्यपालिकाका विभिन्न बैठकबाट पूँजीगत खर्च शिर्षकबाट रकमान्तर गरी चालु प्रकृतिका खर्च गरेको छ । त्यसप्रकारका रकमान्तरलाई बजेट संशोधन नाम दिईएतापनि सोही शिर्षकमा खर्च लेखेकोले चालु एवं प्रशासनिक खर्चको रकम यकिन गर्न सक्ने अवस्था छैन । पालिकाले प्रशासनिक एवं चालु खर्च नियन्त्रण सम्बन्धमा मापदण्ड तयार गरी लागु गरेको नदेखिएकोले ईन्धन, औषधी खरिद, अनुगमन मुल्यांकन र करार सेवा शुल्क लगायतका खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

क्र स	खर्च शिर्षक	२०८१।८२		२०८०।८१		२०७९।८०	
		विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च
१	विविध खर्च	२२०००००	२१९९९९८	२२०००००	२१८३६०७	१९०००००	१८४१६६७
२	ईन्धन खर्च	४००००००	३६२३०२७	४२३६३२५	३८७९६१४	५११००००	४७४५९९३
३	सवारी साधन मर्मत खर्च	४४५५३००	४३२६३१०	६५४५७२०	६३५३३८१	२६०००००	१४४७९५७
४	बैठक भत्ता	१८०००००	११३७३९०	१८०००००	१६०९६३२	२३०००००	१५१०६१०
५	पत्रपत्रिका छपाई सूचना प्रकाशन खर्च	२२०००००	१९७३५३०	२००००००	१९९०३६३	२००००००	१८६७१३३
६	भ्रमण खर्च	१८०००००	१५४०२७९	१६०००००	१६०००००	१६०००००	१५४८८४२
७	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खर्च	३००००००	२९९९८२३	३००००००	२९४६५८२	३००००००	२९५१८८२
	जम्मा	१९४५५३००	१७८००३५७	२१३८२०४५	२०५६३१७९	१८५१००००	१५९१४०८४

२४ **पदाधिकारी सुविधा** –

गाउँ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ ले कोशी प्रदेशका पालिकाका पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । नगरपालिकाले यस आर्थिक वर्षमा पदाधिकारीको सेवा सुविधामा गरेको खर्च विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं	विवरण	प्रमुख	उपप्रमुख	वडाअध्यक्ष १४ जना	कार्यपालिका सदस्य ८ जना	सभाका सदस्य ४७ जना	जम्मा ७१ जना
१	टेलिफोन,मोबाइल	४८०००	४८०००	४२००००	१४४०००	८४६०००	१५०६०००
२	समन्वय तथा सहजीकरण/ खाजा खर्च	६६०००	६६०००	५८८०००	१४४०००	८४६०००	१७१००००
३	पुस्तक,पत्रीका, ईन्टरनेट	२४०००	२४०००	३३६०००	९६०००	५६४०००	१०४४०००
४	अनुगमन भत्ता	१३२०००	१३२०००	७५६०००	१९२०००	०	१२१२०००
५	खानेपानी/बिजुली	४२०००	३००००	१६८०००	९६०००	५६४०००	९०००००
६	सरसफाई	३६०००	३६०००	१६८०००	९६०००	०	३३६०००
७	अतिथि सत्कार	१२००००	७२०००	८४००००	२४००००	१४१००००	२६८२०००
८	यातायात खर्च	०	०	०	२४००००	१४१००००	१६५००००
	जम्मा (मासिक)	४६८०००	४०८०००	३२७६०००	१२४८०००	५६४००००	११०४००००
९	चाडपर्व खर्च बर्षमा एक पटक	१००००	१००००	१४००००	८००००	४७००००	७१००००

२५ **कर्मचारी व्यवस्थापन** -

पालिकाले आफ्नो नियमित कार्य संचालन गर्न कार्यबोझ, कार्य प्रकृति तथा कार्य परिमाण समेतको आधारमा संगठनात्मक सर्वेक्षण गरी दरबन्दी कायम गर्नु पर्दछ । पालिकाले संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले पठाएको दरबन्दी संरचना अनुसारको ११९ जना दरबन्दी रहेको छ।जसमा नगरपालिकाका लागि ४३, वडाका लागि २८, स्वास्थ्य संस्थाका लागि ४० र आयुर्वेदको लागि ८ जना रहेको देखिन्छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित १८१ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ भने पदपूर्ती मध्ये १०१ जना कर्मचारीहरू करारमा पदपूर्ती गरेको छ भने ३० जना कर्मचारी यस आ.ब.मा स्थायी पदपुर्तिका लागि माग गरिएको जनाएको छ । विभिन्न संघीय लगायतका कार्यक्रम संचालनका लागि २६ जना कर्मचारी रहेको देखिन्छ । पालिकाले व्यवस्थापन सर्वेक्षण बेगर विभिन्न ६२ विभिन्न पदमा दरबन्दी थप गरेको देखियो । यसरी थप दरबन्दी प्रस्ताव गर्दा सेवा सुविधाको लागि लाग्ने खर्चको श्रोत समेत विश्लेषण गरेको देखिएन भने दरवन्दी स्वीकृत समेत गरेको देखिएन । दरवन्दी मिलान तथा स्वीकृत गरेरमात्र तलव भत्ता लेख्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

साथै, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९५ मा कार्यालय सुरक्षा चिठ्ठीपत्र ओसारपसार, सरसफाई, टेलिफोन, विद्युत र धाराको सञ्चालन तथा रेखदेख,पशुस्वास्थ्य तथा कृषि प्रसार कार्य, बगैचाको सम्भार र रेखदेख टाइपिङ वा क्प्युटरटाईप जस्ता सार्वजनिक निकायको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने सेवा करारमा लिनुपर्नेमा सार्वजनिक निकायको व्यक्ति फर्म संस्था वा कम्पनिसँग करार गरी सेवा लिन सक्ने र त्यस्तो सेवा करारमा लिँदा त्यस्तो सेवाको आवश्यकता किसिम समयावधि गुणस्तर सेवा सञ्चालन विधि लाग्ने मोटामोटी खर्च र कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गरी सार्वजनिक निकायको प्रमुखबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै पालिकाले कार्य परिमाण तथा कार्य बोझ समेतको आधारमा आफैले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको माध्यमद्वारा आवश्यक दरवन्दी कायम गरी यो वर्ष करार सेवा शुल्कमा रु. २ करोड ९ लाख ९६ हजार खर्च गरेको देखिएको छ । पालिकाले पेश गरेको तपसिलका कर्मचारीमा रु.३ करोड ७५ लाख ५७ हजार खर्च गरी १ करोड ५६ लाख ६१ हजार बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ । सो सम्बन्धमा पालिकाले संघिय रकमबाट समेत तलव भत्ता खाने कर्मचारीको विवरण एकमुष्ट राखिएकोले फरक परेको जनाएको छ । पालिकाले स्वीकृत दरवन्दीमा लोकसेवा आयोग मार्फत पदपूर्तीका लागि माग पठाए नपठाएको सम्बन्धमा जानकारी माग गरिएकोमा माग गरिएको र पदपूर्ती हुने क्रममा रहेको जनाएको छ । दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ।

२६ **वडा सचिवको पदपूर्ति :-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८६(३) मा स्थायी दरवन्दी भएका पदमा अन्य कर्मचारी राख्न नपाउने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाका १४ वटा वडा कार्यालय मध्ये ७ वटा कार्यालयमा वडा सचिव रिक्त रहेको देखिन्छ । रिक्त रहेका वडाहरुमा करार सेवा मार्फत सेवा प्रवाह गरेको देखियो । जनताको नजिकबाट सेवा प्रवाह हुने र राजश्व तथा योजनाहरुको संचालन तथा अनुगमनको कार्य समेत हुने स्थानमा सेवा करारबाट कार्य संचालन गर्नु उपयुक्त देखिएन।

वडा नं	वडा सचिवको दरबन्दी	रिक्त संख्या	कैफियत
१	१	१	सेवा करार
२	१	१	सेवा करार
३	१	१	सेवा करार
४	१	-	सेवा करार
५	१	१	सेवा करार
६	१	१	सेवा करार
७	१	-	
८	१	-	
९	१	-	
१०	१	१	सेवा करार
११	१	१	सेवा करार
१२	१	-	
१३	१	-	
१४	१	-	

पालिकाले स्थायी पदपुर्तीका लागि प्रदेश लोकसेवा आयोगमा माग गरी कर्मचारी पदपुर्ति गरी सेवा संचालन गर्नुपर्दछ ।

२७ **कर्मचारी कल्याण कोष :-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलवबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थपगरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस आ.ब.मा रु.१७ लाख ७८ हजार कर्मचारी कल्याण कोषमा एकमुष्ट दाखिला गरेको छ । बर्षान्तमा कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.५ लाख ६९ हजार १ सय ३७ मौज्दात रहेको देखिएको छ। भविष्यमा कर्मचारी दायित्व बहन गर्न सक्ने गरी कोषको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२८ **खरिदको विधि-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वियन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार आ.ब. २०८१/८२ मा भएको पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

क्र.सं.	खरिद विधि	खर्च रकम
१	खुला बोलपत्र	१०३१३६७३५
२	सिलबन्दी दरभाउपत्र	४५९८०८८
३	सोझै	३१६७०१८
४	उपभोक्ता समिति	२८५३११५७०.७०
५	गैर सरकारी संस्था	७३४६४९९
	जम्मा	४०३५५९८९४

पालिकाले यो बर्ष गरेको जम्मा खरिद रु. ४० करोड ३५ लाख ६० हजार मध्ये खुला बोलपत्रको माध्यामबाट रु. १० करोड ३१ लाख ३७ हजार अर्थात २५.५६ प्रतिशत, उपभोक्ता समिति मार्फत रु. २० करोड ५३ लाख १२ हजार अर्थात करिब ७१ प्रतिशत र अन्य विधिबाट ३.७४ प्रतिशत खरिद गरेको देखिन्छ। उपभोक्ता समिति मार्फत हुने खरिद तथा निर्माण कार्यको अंश अधिक देखिन्छ। खुला प्रतिशस्पर्धात्मक विधि मार्फत खरिद गर्न जोड दिनुपर्दछ।

२९ **जिन्सी व्यवस्थापन :-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाबाट तयार गरेको जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा कतिपय मालसामान प्रयोगमा नरहेकोले भनि उल्लेख छ तर नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिम प्रयोगमा नरहेको मालसामान मर्मत वा लिलाम प्रक्रिया अगाडि बढाएको देखिएन । ऐन, नियमावलीमा व्यवस्था भएबमोजिम मर्मत वा लिलाम गर्नु पर्दछ।

२९.१ **PAMS प्रणाली अध्यावधिक -** महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७७।८।७ मा २०७७।९।७ भित्र सबै तहका कार्यालयहरूलाई २०७६।७७ सम्मको मौज्दात प्रबिष्टि र जिन्सी निरीक्षण फारम अनिवार्य रूपमा (PAMS) मा प्रविष्ट गर्ने र अनिवार्य रूपमा (PAMS) मा सरकारी सम्पत्तीको लेखाङ्कन गर्न परिपत्र गरेको छ ।पालिकाबाट तयार गरिएको जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा सहायक जिन्सी खातामा रहको विवरणमा स्वास्थ्य चौकीहरुमा भएको समाग्रीहरु PAMS प्रणालीमा प्रविष्टी हुँन बाँकी रहेको भनि उल्लेख गरेको हुँदा सवै सामाग्रीहरु PAMS प्रणालीमा प्रविष्टी गरी पूर्ण रुपमा PAMS प्रणाली लागु गर्नु पर्दछ ।

२९.२ **सरकारी सम्पत्ती अभिलेख -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ९७(४) मा पालिकाले आफ्नो चल तथा अचल सम्पत्तिको उपयोग सम्बन्धमा अभिलेख अध्यावधिक राख्नु पर्दछ । पालिकाले आफ्नो मातहतको सार्वजनिक जग्गा, भवन लगाएतका सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण (PAMS) प्रणालिमा अध्यावधिक गरेको देखिएन । पालिका अन्तर्गतका सम्पुर्ण भवन तथा सरकारी जग्गाको सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) मा पुर्ण रुपमा विवरण अध्यावधिक गर्नु पर्दछ ।

३० **स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ ।

३१ **सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण र बर्गिकरण :-**

स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस सम्वन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्नानुसार छन:

- पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको एवं अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु/गराउनु एवं अभिलेख राख्नु पर्दछ।
- पालिकाले सार्वजनिक स्थलमा सामुदायिक भवन निर्माण गर्दा वा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा संरचना निर्माण गर्ने स्थलको जग्गा सरकारी वा सार्वजनिक के हो सो को बारेमा नापी र मालपोत कार्यालयवाट एकिन गरेर मात्र त्यस्तो संरचना निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक जग्गामा उक्त जग्गा सार्वजनिक जग्गा भएको उल्लेख गरी सूचना पार्टी टाँस गर्नुपर्दछ । भू उपयोग ऐन, २०७६ को दफा १८ मा प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय भु उपयोग परिषद गठन गर्नुपर्ने र उक्त परिषदले स्थानीय भु उपयोग योजना तर्जुमा गर्ने, भूमि सम्वन्धी लगत संकलन, बिशलेषण र प्रयोग गर्ने, आफ्नो तहको भु उपयोग सम्वन्धी नक्सा तयार गर्ने र आवश्यकता अनुसार भु उपयोग उप क्षेत्रको वर्गिकरण गर्ने लगायतका काम कर्तव्य रहने उल्लेख गरेको छ । नगरपालिकामा भु-उपयोग ऐन र नियममा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय भु उपयोग परिषद गठन गरी ऐन र नियममा उल्लेख भए बमोजिमको कार्य गरी भु उपयोग क्षेत्र बर्गिकरण कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ ।

३२ **इन्धन खर्चको मापदण्ड** –

सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने सम्बन्धी मापदण्ड,२०८१ मा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउनु पर्ने साथै सरकारी सवारी साधन सरकारी काममा मात्र प्रयोग गर्ने,सरकारी सवारी साधन अनाधिकृत व्यक्तिले प्रयोग नगर्ने जस्ता व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले उल्लिखित व्यवस्थाको पालना नगरी यस वर्ष ३२ वटा मोटरसाइकल, २ वटा गाडी, २ वटा दमकल र १ वटा भ्यान सञ्चालनमा कार्यालय प्रयोजनको शीर्षकबाट रु. ३६ लाख २३ हजार इन्धन खर्च गरेको छ। इन्धन खर्चको मापदण्ड तयार गरेको छैन भने सवारी साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राखेको छैन । इन्धन खर्चलाई मितव्ययी बनाउन कोटा निर्धारण गरी लगवुक राखेर मात्र खर्च लेख्न तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ ।

३३ **विविध खर्च** –

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ मा सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टी हुने बिल भर्पाइ प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यसवर्ष विविध खर्चतर्फ पालिकाले कुल आन्तरिक आय रु.२ करोड ८ लाख ५६ हजार १५२ को तुलनामा करिव १०.५५ प्रतिशत अर्थात रू. २२००,००० विनीयोजन गरेको मध्ये रु. २१ लाख ९९ हजार ९ सय खाना,खाजा, पानी, चिया, विभिन्न कार्यक्रम तथा आवश्यक सामाग्री खरिद लगायतका शिर्षकमा खर्च गरेको छ। विविध खर्च गर्दा खर्चको विल भरपाई पेश भए भएतापनि कतिपय खर्चका विलभरपाई साथ सो खर्चसँग सम्बन्धित निर्णय सहितका पुष्टि हुने प्रमाण संलग्न गर्ने गरेको देखिएन । विविध खर्चको स्पष्ट उद्देश्य र खर्चको यथार्थता प्रमाणित हुने प्रमाण समेत खर्च साथ राखेर खर्च गर्ने व्यवस्था कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ ।

३४ **सवारी साधन मर्मत खर्च :-**

सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७७ मा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वियनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस आ.ब.मा यस पालिकाले सवारी साधन मर्मत खर्चमा रु.४४ लाख ५५ हजार ३०० विनीयोजन गरेकोमा ४३ लाख २६ हजार ३ सय खर्च भएको देखिन्छ ।पालिकाले सवारी साधन मर्मत खर्च वृद्धी हुनुमा सवारी साधन र डोजर लगायतका सवारी साधन भएको जनाएको छ । यस आ.ब.मा २ वटा लोडरको मर्मत खर्च १७ लाख ८२ हजार रहेको देखिन्छ ।पालिकाले लोडर संचालनबाट कुनै पनि आम्दानी गरेको देखिएन ।

आम्दानीका लागि फिदिम नगरपालिकाको व्याक हो लोडर संचालन सम्बन्धि कार्यविधी २०८० बमोजिम संचालन गरी संचालनबाट आएको रकमले संचालन तथा मर्मतसम्भार गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

३५ **धरौटी सदरस्याहा :-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायीत्व नियमावली २०७७ को नियम ६७ र ६८ को व्यवस्था अनुसार फिर्ता लिन नआएको, नाम नामेसि नखुलेको धरौटीलाई प्रयोजन समाप्त भएको वा शर्त बमोजिमको अवधि समाप्त भएपश्चात राजश्व आम्दानी बाध्नुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयमा अध्यावधिक धरौटी तयार नगरेको कारण कहिले देखीको धरौटी फिर्ता गर्न बाँकी रहेको हो लेखापरीक्षणको क्रममा यकिन गर्न सकिएन । सुत्र प्रणालीको विवरण अनुसार रु.१ करोड ३१ लाख ३२ हजार ९ सय ७३ बाँकी रहेकोमा रु. ९६ लाख ६९ हजार ५ सय ८७ गत बर्षबाट यस बर्ष जिम्मेवारी सारेको देखिन्छ । सो धरौटी राखेको प्रयोजन समाप्त भए नभएको पालिकाले यकिन गरी राखेको नदेखिदा यकिन गर्न सकिएन । पालिकाले यकिन गरी आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी धरौटी सदरस्याहा तथा फिर्ता गर्नुपर्दछ ।

३६ **पेश्की बाँकी -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५२ मा पेश्की रकमको विवरण तयार गरी म्याद नाघेको र म्याद ननाघेको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राखी एकीकृत लगत तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । साथै, खरिद सम्झौता अनुसार आपूर्तक, सेवा प्रदायक वा निर्माण व्यवसायीलाई पेश्की भुक्तानी गर्दाको बैंक जमानत, सम्झौतामा तोकिएको शर्त, तरीका र अवधीमा पेश्की फछ्र्यौट अवस्था, ढिलो फछ्र्यौटमा नियम ५१ बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले यस वर्षसम्म निम्न कार्यक्रम/योजनामा विभिन्न निर्माण व्यवसायी/निकाय/व्यक्ति तथा संस्थालाई रु. ६४ लाख ५ हजार ३०० पेश्की दिएकोमा म्याद नाघेको पेश्की रु.१ लाख १६ हजार ८२७ रहेको छ । अत बाँकी पेश्की समयमानै फर्योट गरी म्याद नाधेको पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्ने रु.

पेश्की लिएको मिति	गो. भौ. न.	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती/कम्पनीको नाम	जम्मा बाँकी पेश्की		
				म्याद ननाघेको	म्याद नाघेको	जम्मा
०३/२५/२०८२	८२१	विपन्न वर्गलाई बिजुली मिटर वक्स वितरण कार्यक्रम	सुजन बांस्कोटा	९७,१६७.००	०	९७,१६७.००
०२/०४/२०८२	१९५	११४ समपुरक कोष	अनुग्रह निर्माण सेवा	३२६,२६२.००	०	३२६२६२
०२/२७/२०८२	१११	फुल्पा-लुङरुपा भन्ज्याङ सडक कालोपत्रे	शुभ लक्ष्य-सिंगर जे.भिं	२,७८०,०००.००	०	२७८००००
०३/२४/२०८२	७९	११.१.२.२८३ नांगिन स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण तथा घेराबार	चिसाङ राजा रानी निर्माण सेवा	७६४,५००.००	०	७६४५००
०३/२५/२०८२	८४	११.१.२.२८३ नांगिन स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण तथा घेराबार	चिसाङ राजा रानी निर्माण सेवा	७६४,५००.००	०	७६४५००
०८/२४/२०८१	२५	११४ समपुरक कोष	नेपाल विद्युत प्राधिकरण सडक बत्ति आयोजना ***	०	११६८२७	११६८२७
जम्मा				४,७३२,४२९	११६८२७	४,८४९,२५६

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२०६,९३६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१,३४९,११०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

पेश्की	१,१६,८२७

३७ **आन्तरिक लेखापरीक्षण -**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७७ मा स्थानीय तहले कानुन बमोजिम आफ्नो आय व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेमा आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाबाट लेखापरीक्षण गराएको देखिन्छ । लेखापरीक्षण योजना बमोजिम नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण गरेको हुँदा स्रेस्ताको जोड जम्मा तर्फ कार्यालयको जोड जम्मालाई नै आधार मानिएको छ । वित्तीय समानिकरण, ससर्त, राजश्व बाँडफाँड लगायत सबै कारोवारको त्रैमासिकरुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण नहुनाले आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर हुने र श्रेस्तामा रहेको कमी कमजोरी समयमै सुधार गर्न नसकिने हुनाले आन्तरिक नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन समेत अन्तरिक लेखापरीक्षण तोकिएको समयमा नै गर्नुपर्दछ । अतः आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरुलाई समयमा नै सुधार गरी ऐन नियमको व्यवस्था अनुसार त्रैमासिक रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आर्थिक कारोवारलाई नियमित र पारदर्शी बनाउनु पर्दछ ।

३८ **नगर निकाशी शुल्क :-**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६१ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र व्सायिक उपभोगमा कर लगाउन सक्ने व्यवस्था रहेको छ।पालिकाले जडीवुटी, जिवजन्तु, कवाडी लगायतका ४८ प्रकारको बस्तुमा कर प्रयोजनका लागि न्यूनतम दररेट तोकी निकासी शुल्क संकलनको लागि न्यूनतम रू.११३०,०००।–(मु.अ.कर सहित) कायम गरी मिति २०८१।३।१४ मा सूचना प्रकाशन गरेकोमा सबैभन्दा बढी कबोल गर्ने गोदार निर्माण सेवासँग रू.११३११३०- (मु.अ.कर सहित) सम्झौता भएको छ ।निर्माण सेवाले २०८१।४।१ मा र २०८२।३।३१ मा दुइपटक गरी रु.१००१०००।- दाखिला गरेतापनि मु.अ. कर भने दाखिला गरेको पाइएन। अत मूअकर रु. 130130 दाखिला गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१,३०,१३०

३९ **फोहोरमैला व्यवस्थापन :-**

नेपालको संविधानले स्थानीय तहको अधिकार सूचिमा सरसफाइको कार्य समावेश गरेको छ। पालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि नीति समेत तयार गरेको छ । जस अनुसार पालिका भित्रको फोहोरमैलाको व्यवस्थापनको लागि पालिका र पब्लिक इन्जिनियरिङ्ग एण्ड इन्भारोमेन्ट कन्सल्ट इनरुवा ५ सुनसरी बिच मिति २०७९ माघ २० गते ३ वर्षका लागि सम्झौता भएको र कार्यआधारमा ५ वर्षसम्म थप गर्न सकिने गरी मासिक रु.१४०,०००।- भुक्तानी गर्ने गरी दुईपक्षबिच सम्झौता भएको छ। सम्झौतामा फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि आवश्यक टिपर, ट्याक्टर र सेफ्टिट्याङ्क १-१ थान पालिकाले उपलब्ध गराउने र सो वापत दिनको २५०० दोस्रो पक्षले पालिकालाई भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।सो कार्यका लागि बजार क्षेत्रलाई ३ वटा रुटमा विभाजन गरी फोहोर संकलन गर्ने गरेको देखियो । पालिकाले फोहोर संकलनका लागि रसिद छपाई तथा प्रमाणित गरेर दिने गरेको देखिएन ।पालिकाले मासिक रुपमा उक्त कन्सल्टलाई भुक्तानी गर्ने रू.१४०,०००।- बाट सवारी साधन उपलब्ध गराएको भाडा वापतको रकम कट्टा गरी मासिक ६५००० भुक्तानी दिने गरेको देखियो । जसबाट पालिकालाई प्राप्त हुने राजश्व राजश्वमा दाखिला नभई भुक्तानीमा कट्टी गरी सोही शिर्षकमा छोड्ने गरेको देखियो । साथै मासिक पाउने ७५००० भित्र भ्याट रकम समेत रहेको नरहेको यकिन हुन सकिएन । पालिकाले सम्झौताको अवधिमा नै यकिन गरी भुक्तानी गर्ने रकम भुक्तानी गर्ने र प्राप्त गर्ने रकमलाई राजश्व खातामा दाखिला गरी राजश्वलाई व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।

४० **नगरपालिकाको आन्तरिक आय-**

४०.१ **राजश्व वाडँफाड :-** पालिकाले संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन बमोजिम तमोर बेदबोटे क्षेत्र सहितका ५ वटा नदी तथा खोलाको तोकिएको क्षेत्रबाट ८८६० घनमिटर उत्खनन लागि कोशी प्रदेशको आर्थिक ऐन,२०८१ बमोजिम ढुंगा र गिट्टीको विक्री दर ८ प्रति क्यूविक फिट र बालुवाको प्रति क्यूविक फिट ७ का दरले रु. २६१८२५८ (मु.अ.कर सहित) मिति २०८१।४।३ मा सूचना प्रकाशन भएकोमा निर्माण व्यवसायी न्यू संजिव निर्माण सेवाले रु.३०,००५३६.४६ (मु.अ.कर सहित) कबोल गरेको देखिन्छ । सूचनामा तथा प्रदेश आर्थिक ऐन २०८१ बमोजिम कबोल रकम एकमुष्ट दाखिला गरेमा १० प्रतिशत छुट पाउने भनेर निर्माण सेवाले रू.२६५५३४२ को ९० प्रतिशतले हुने रु.२३८९८०८ मिति २०८१।५।२३ मा एकमुष्ट विभाज्य कोषमा दाखिला गरी मिति २०८१।५।२२ मा

सम्झौता भएको छ ।दाखिला रकममध्ये ४० प्रतिशत रकम प्रदेश सरकारलाई बर्षान्तमा मात्र पठाएको देखिदा समयमा नै वाडँफाँड गरी पठाउनेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

४०.२ **वर्षान्तको स्टक परिमाण :-** संक्षिप्त वातावरणीय प्रतिवेदन बमोजिम ५ वटा नदि तथा खोलाबाट दैनिक ३३ घनमिटरका दरले बार्षिक ८८६० घनमिटर नदिजन्य पदार्थ संकलन असोज देखी जेष्ठ मसान्तसम्म मात्र गर्नुपर्ने भनी उल्लेख गरेकोमा पालिकाले मिति २०८२।२।२९ मा प्राविधिक सहितले उत्खनन गरी राखेको स्टक नाँप जाच सहित प्रमाणित गर्दा ६४६०.८५ घनमिटर बाँकी रहेको भनी प्रमाणित गरेको देखिन्छ । यसबाट उत्खनन कार्य सन्तुलित भयो भनी भन्न सकिने अवस्था विद्यमान रहेको देखिएन । पालिकाबाट नियमित अनुगमन नहुदा तोकिएको परिमाण मात्र उत्खनन भयो भनी भन्न सकिने अवस्था देखिदैन । सम्झौता तथा वातावरणीय प्रतिवेदन बमोजिम निर्माण व्यवसायीले २०८२ जेष्ठ मसान्त भित्रमा तोकिएको परिमाण उत्खनन गरीसकन्नुपर्नेमा केहि परिमाण स्टक राखेको देखिएकोले कोशी प्रदेशको आर्थिक ऐन, २०८१ को अनुसूची ६ को सि.न.५ मा उल्लेख गरेको अगिल्लो आर्थिक वर्षको स्टक प्रमाणित गर्दा प्रति क्यूविक फिट ०.५० का दरले राजश्व संकलन गर्नुपर्ने भनी उल्लेख भएकोमा बाँकी २२८१३२.६२ क्युविक फिटको रू.११४०६७ सम्बन्धित फर्मबाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,१४,०६७

४०.३ **रसिदको अभिलेख तथा भिडान -** उल्लेखित ठेक्कामा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन, बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड,२०७७ अनुसार पालिकाले व्यवसायीसँग गरेको प्रत्येक सम्झौतामा कुनै किसिमको कर सेवा शुल्क र दस्तुर थप गरी लिन नपाउने र नियमानुसारको शुल्क दस्तुर कर असुल गर्दा पालिकाबाट प्रमाणित भर्पाई रसिदको आधारमा मात्र गर्ने उल्लेख भएकोमा रसिद प्रमाणित गरि उपलव्ध गराएको देखिदैन । रसिदको अभिलेख, सोको भिडान र विवरण लिने र सो अनुसार भए नभएको अनुगमन भएको देखिएन। सम्झौता तथा मापदण्डमा भएका सवै व्यवस्थाको पालना गरी परिमाण नियन्त्रणका लागि रसिदको अभिलेख र भिडान गर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान जानुपर्दछ ।

४०.४ **परिमाण नियन्त्रण -** ढुङ्गा गिटी बालुवा उत्खनन बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ को बुँदा ७ (६) मा उत्खनन संकलन तथा ढुवानीकर्ताले उत्खनन संकलन वा ढुवानी गरेको परिमाणको दैनिक अभिलेख अनुसूची ४(क) र दैनिक पटके बिक्री वा अभिलेख तेरिज अनुसूची ४ (ख) बमोजिमको ढाँचामा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले नदीजन्य पदार्थ संकलन तथा बिक्रीको लागी व्यवसायीलाई प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सम्झौता गरी पट्टा दिएकोमा कार्यविधि बमोजिम उल्लेखित खोलाको नदीजन्य पदार्थको उत्खनन तथा संकलन, घाटगद्दी र बिक्रीको अभिलेख राखेको देखिएन।कार्यविधि बमोजिम अभिलेख नराख्दा ठेक्कामा दिएको परिमाण नियन्त्रण हुने देखिएन।मापदण्ड बमोजिम पट्टामा दिएको परिमाणमा उत्खनन तथा संकलन,घाटगद्दी र बिक्रीको अभिलेख राखी नदीजन्य पदार्थको परिमाण नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

४१ **खेलकुद कार्यक्रम खर्च-**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ (१) बमोजिम नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख छ। सोही दफाको उपदफा ३ मा गाउँपालिकाले उपदफा (१) बमोजिमको योजना बनाउँदा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगार बढ्ने किसिमका योजना बनाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । ऐनमा भएको व्यवस्था विपरित प्रस्तावना माग, लागत साझेदारिता, समुदायलाई पुग्ने लाभ लगायतको पहिचान वेगर विभिन्न मेला समिति, क्लव मार्फत वा सोझै व्यक्ति तथा संस्थालाई खेलकुद खर्च दिने कार्य भएको देखिएकोले स्रोत साधनको समुचित उपयोग नभएको देखिन्छ। खेलकुद कार्यक्रमको नर्म्स तथा कार्यविधि बेगर खर्च भएको छ। पालिकाले खेल क्षेत्रमा लगानी गरेपनी पालिकामा सम्भाबना बोकेको खेलको पहिचान नगर्नु, खेलाडी सूची दर्ता गरी पालिकाका खेलाडी निर्माण नगर्नु, खेल क्षेत्रको संरचना विकासको लागि लगानी हुन नसक्नु लगायतका समस्या देखिन्छन्। पालिकाले खेल क्षेत्र

व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्यविधि बनाई खेल र खेलाडीको बिकासको लागि बजेट खर्च गर्नुपर्दछ। पालिकाको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार पालिका स्तरीय तथा वडा स्तरीय देहायका विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमलाई रु. ५८,७७,७८७ भुक्तानी गरेको छ । आन्तरिक श्रोत साधनलाई समेत ध्यान दिई समुचित उपयोग गर्दै खर्चमा मितव्ययीता अपनाउनु पर्दछ।

गो.भौ.नं. /मिति	भुक्तानी लिनेको नाम	भुक्तानी रकम रु.
७९।२०८१।६।२१	युनिक स्पोर्टस फिदिम	७५०००
८९।२०८१।७।२८	मनापजुप यलम्बर युवा क्लब	१५०००
८९।२०८१।७।२८	हरि प्रसाद सुदेबी	३४०००
११३।२०८१।८।७	भिम बहादुर कार्की	६४५४०
११३।२०८१।८।७	मनापजुम यलम्बर युवा क्लब	३००००
११३।२०८१।८।७	विजय खड्का	१५०००
११३।२०८१।८।७	सर्वधन राई	५०००
११९।२०८१।८।११	नेपाल तरुण दल पाँचथर	५११७२
१२६।२०८१।८।२१	नांगिन युनाइटेड क्लब	१५२२२२
१२६।२०८१।८।२१	गुप्तेश्वर महादेवथान मुन्धुम पार्क पर्यटन प्रर्वधन विकास संस्था	७५०००
१५१।२०८१।९।१६	पाँचथर जिल्ला बुद्धिचाल संघ	१२००००
१७२।२०८१।९।२३	फिदिम स्पोर्टिङ क्लव	१००००००
१९२।२०८१।९।२८	जिल्ला भलिबल संघ, पाँचथर	१५००००
२३७।२०८१।१०।२१	फिदिम स्पोर्टिङ क्लव	२५००००
२३७।२०८१।१०।२१	सुम्जिरी सुम्हालुङ आम्बेपज संरक्षण एवं विकास प्रतिष्ठान	१२००००
२३७।२०८१।१०।२१	स्वतन्त्र क्लव	८००००
३०६।२०८१।११।८	आनी साक्थिम क्लब	५००००
३११।२०८१।११।९	लाङ्गाली यूवा क्लव	२५०००
३६७।२०८१।१२।५	थेबा माङहिम नेम्बाङ माङ्गेन्ना लुङधुङ	२०००००
३७८।२०८१।१२।८	कमल प्रसाद राई	२००००
३८५।२०८१।१२।१९	फिदिम भेट्रान्स क्लब	५५०००
३९५।२०८१।१२।२१	पाँचथर क्लव	५५००००
३९५।२०८१।१२।२१	सिवा युथ क्लव	४०००००
४२२।२०८१।१२।२६	नेपाल तामाङ घेदुङ इकाई	२५०००
४४६।२०८२।१।७	नवजन प्रवाह युवा समुह	२००००
४५५।२०८२।१।१०	लभिजम बुद्ध स्पोर्टिङ क्लव	३००००
४६२।२०८२।१।२३	लुङफाबुङ क्लब	३५०००
४७९।२०८२।१।२५	लाङ्गाली यूवा क्लब	५००००
४८१।२०८२।१।२५	याङनाम फुटबल क्लब	५५००००
५१५।२०८२।२।३	युनाइटेड फुल्पा क्लब	७५०००

५१८।२०८२।२।६	थेबा माङहिम नेम्बाङ माङ्गेन्ना लुङधुङ	५००००
५३३।२०८२।२।२१	मुजोलुङ युवा समाज	१४२८००
५५५।२०८२।२।२२	जिल्ला खेलकुद विकास समिति पाँचथर	३०००००
६४६।२०८२।३।१३	सर्वधन राई	१५००००
६५०।२०८२।३।१३	पालिकाबाट खेलकुद सामाग्री खरिद	२११५५८
६६१।२०८२।३।१४	सिर्जना क्लव	३५०००
६८४।२०८२।३।१५	पाँचथर जिल्ला फुटबल संघ	७५०००
६८४।२०८२।३।१५	मनराज राई	२५०००
७१४।२०८२।३।१९	पालिका	११९९२७
७६७।२०८२।३।२४	ब्याडमिन्टन संघ पाँचथर	१५००००
८११।२०८२।३।२५	पालिका	२९६५६८
जम्मा		५८,७७,७८७

४२ **विल बिजक बिना भुक्तानी-**

आयकर ऐन, २०५८ मा कुनै पनि संस्थाले बस्तु वा सेवा बेच्दा वा प्रदान गर्दा बिजक जारी गर्नु पर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरेको छ। साथै, सम्बन्धित संस्थाको स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाण पत्रमा करदाताले पालना गर्नुपर्ने कर्तव्यहरु मध्ये कारोबार गर्दा अनिवार्य रुपमा विल विजक जारी गर्नुपर्ने, प्रत्येक आर्थिक बर्षको आयबिवरण बुझाउनु पर्ने लगायतका व्यहोरा उल्लेख गरेको छ। पालिकाले निम्नलिखित संस्थाहरुबाट प्रतिस्पर्धा मार्फत सेवा खरिदको भुक्तानी गर्दा सम्बन्धित संस्थाले आफ्नो विजक जारी नगरी कार्यक्रममा भएका खर्चका विल भरपाई पेश गरेको पाईयो। पालिकाले सम्बन्धित संस्थाको बिल बिजक बेगर जम्मा रु.१२२६०६७ भुक्तानी गरेको छ। भुक्तानी रकमको बिल बिजक तथा नियम बमोजिम कर कट्टी गरिएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

गोभौ	संस्था	कार्यक्रम	भुक्तानी
८७,२०८१।७।२८	नेशनल ड्राइभिङ सेन्टर	ड्राइभिङ तालिम	३०००००
१६६,२०८१।९।२१	हेल्प टुगेदर फाउण्डेशन	आँशा शिविर सञ्चालन	४७९०००
४५०, २०८२।१।८	हेल्प टुगेदर फाउण्डेसन	वृहत साँस्कृतिक तथा फोटो प्रदर्शनी	१५००००
६४७, २०८२।३।१३	लक्की व्युटी पार्लर	व्युटिसियन कार्यक्रम	२०००००
७७२, २०८२।३।२४	लालीगुराँस अटो वर्कसप	दलित समुदायलाई लक्षित कार्यक्रम	९७०६७
			१२२६०६७

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१००,०००**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१२५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१४७,८००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२००,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	१२,२६,०६७

४३ **तालिम तथा कार्यक्रमको उपलब्धी -**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले यस आर्थिक बर्षमा देहायबमोजिम रु. ५३,३९,१२८ तालिम तथा कार्यक्रम सञ्चालनमा खर्च गरेको देखियो। यद्यपी पालिकाले कार्यक्रमहरु सञ्चालन पश्चात लक्षित व्यक्ति तथा समुहको कार्यसम्पादन तथा जीवनशैलीमा भएको परिवर्तन तथा स्वरोजगारी सृजना भएको अवस्था बारे अध्ययन गरेको छैन। पालिकाबाट बर्षेनी यस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुने तर प्रतिफलको सम्बन्धमा पालिका अनविज्ञ रहने अवस्थामा खर्चको प्रभावकारीता देखिदैन। पालिकाले यस आर्थिक बर्षमा सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको अध्ययन गरी लक्षित बर्गमा परेको प्रभाव, आगामी बर्षहरुमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रहरुको पहिचान तथा सुधारका विषयहरुमा जानकार हुनुपर्दछ। पालिकाले सञ्चालन गरेका केही तालिम/कार्यक्रमका उदाहरणहरु:

क्रसं	कार्यक्रम	सञ्चालनक	लाभग्राही	खर्च
१	महिला नेतृत्व विकास कार्यक्रा	महिला जागरण कृषि सहकारी संस्था लि.	८०	२५००००
२	महिलाहरुलाई सीप विकास कार्यक्रम (बुटिक भर्ने)	नेम्वाङ सिलाई कटाई तथा तालिम सञ्चालन सेन्टर		२०००००
३	महिला लक्षित आय तथा सीपमूलक कार्यक्रम (गमला बनाउने)	नेम्वाङ सिलाई कटाई तथा तालिम सञ्चालन सेन्टर		१०००००
४	युवा युवतिलाई स्वरोजगार सीपमूलक तालिम (ड्राइभिङ)	नेसनल ड्राइभिङ सेन्टर		३०००००
५	महिला सीपमुलक तालिम (धुप बनाउने)	नेम्बाङ सिलाई कटाई तथा तालिम सञ्चालन सेन्टर	३०	१२५०००
६	विद्यार्थीहरुलाई प्रविधि मैत्री सीपमूलक तालिम (कम्प्युटर तालिम)	पंचमी युनेस्को संघ	७४	२२३७४०
७	दलित लक्षित आय तथा सीपमूलक कार्यक्रम (गमला बनाउने)	सिमाना सिलाई कटाई	१०	१०००००
८	विद्यार्थी पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम	सुन्मिमा आधारभुत विद्यालय र जागृती आभारभुत विद्यालय		७०००००
९	लक्षित बर्गका महिलाहरुलाई कम्प्युटर तालिम कार्यक्रम	पंचमी युनेस्को संघ	४८	१४९०००
१०	सिलाई कटिङ तालिम	मेरिना बुटिक एण्ड टेलरिङ प्रशिक्षण केन्द्र	१५	१४७८००
११	अपाङगता आयमुलक कार्यक्रम (धुप बनाउने)	सृजनशिल अपाङगता मिलिजुली समुह	१०	५००००
१२	सहकारी संस्था समुह र टोल विकास संस्थालाई कम्प्युटर तालिम	न्यू मिलीस्टार कम्प्युटर इन्ष्टिच्युट	२५	१४९९९९
१३	ब्युटिपार्लर तालिम सञ्चालन	शुष्मिता ब्युटी पार्लर	१५	१०००००
१४	दश दिने साकेला नृत्य प्रशिक्षण	नेपाल आदिवासी जनजाती महासंघ	१६	१०००००
१५	मेलमिलापकर्ताहरुलाई आधारभुत तथा पुनर्ताजगी तालिम	पालिकाबाट	४५	७२००००
१६	ढाका बुनाई तालिम	नेम्बाङ सिलाई कटाई तथा तालिम संचालन सेन्टर	२०	५०००००
१७	महिला बालबालिका दलित अपाङ्ग सीपमूलक तालिम	नेम्बाङ सिलाई कटाई तथा तालिम संचालन सेन्टर	१३	१०००००
१८	दलित समुदायको सिप विकास तालिम (सिलाई बुनाई)	दलित महिला संघ पाँचथर	७	२०००००
१९	करदाता शिक्षा तालिम तथा अन्तरक्रिया	सामाजिक शैक्षिक तथा पर्याबरणीय बिकास नेपाल		१५००००
२०	कृषि उपकरण मर्मत सम्बन्धी सीपमूलक तालिम	पालिका	१८	२९८३६९
२१	विपन्न महिला सीपमूलक तालिम (ब्युटिसियन तालिम)	लक्की ब्युटी पार्लर	१८	२०००००
२२	सहकारीको कर्मचारीहरुलाई बचत परिचालन र ऋण असुली प्रकृया सम्बन्धी तालिम	पालिका		१२५२५०
२३	मोटरसाईकल मेकानिकल तालिम	लालिगुराँस अटो वर्कसप	८	९९९७०
२४	कृषकहरुलाई वित्तीय साक्षरता तालिम	वडा कार्यालय	२५	५००००
२५	महिला तथा दलित समुदायलाई सीपमुलक तथा सशक्तिकरण (बुटिक	मेरिना बुटिक एण्ड टेलरिङ प्रशिक्षण केन्द्र	१६	२०००००

	तालिम)			
जम्मा				५३३९१२८

४४ **अनुगमन प्रतिवेदन**- (७३८-2082-03-20):

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **११,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४५ **यातायात खर्च**- (७०६-2082-03-18):

फिदिम नगरपालिकाको खर्चको मापदण्ड सम्बन्धी निर्णय तथा कार्यविधि,२०७६ को दफा ५ मा सहभागीहरुले पालिका स्तरीय कार्यक्रममा सहभागिहरुलाई यातायात खर्च बापत (आउने जाने) रु. ५०० भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था छ। पालिकाले फिदिम नगरपालिका सामुदायिक/संस्थागत विद्यालयका स्थानीय पाठ्यपुस्तक सम्बन्धी प्रवोधीकरण तालिममा प्राविधिक सहायक टिकाराम पन्थीले पेश्की लिई तालिम सञ्चालन गर्दा ५९ जना सहभागिहरु मध्ये ४ जनालाई प्रति व्यक्ती रु. १५०० र ५५ जानालाई प्रति व्यक्ति रु. १,००० ले जम्मा रु. ६१,००० यातायात खर्च भुक्तानी गरेको छ। नगरपालिकाको कार्यविधि बमोजिम जम्मा रु. २९,५०० मात्र भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु. ३१,५०० बढी भुक्तानी भएको देखिन्छ। पेश्की लिई तालिम सञ्चालन गर्ने व्यक्तिबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	३१,५००

४६ **दरबन्दी भन्दा बाहिका कर्मचारी-**

पालिकाले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको दरबन्दीमा पदपूर्ती गर्नुपर्दछ। यद्यपी पालिकाले इन्जिनियर छैठौं एक, सहायक कम्प्युटर अपरेटर एक र पशु प्राविधिक तीन गरी जम्मा ६ जना कर्मचारी दरबन्दी भन्दा बाहिर करारको रुपमा राखी यस आर्थिक बर्षमा रु. २४,८२,८६१ खर्च गरेको छ। पालिकाले दरबन्दी भन्दा बाहिरका करार कर्मचारी राखि खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२४,८२,८६१

४७ **उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य** -

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराउन सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकामा उपभोक्ता समिति मार्फत भएका कार्य मध्ये केही कार्यहरुको नमूना छनौट गरी लेखापरिक्षण गरिएका व्यहोरा प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ । स्थानीय सरकार ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको स्थानीयतहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विकास निर्माण कार्य गर्नका पालिकाले टोल विकास संस्था गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा मिति २०७७ चैत्र ३१ गते टोल विकास संस्था (गठन तथा परिचालन) कार्यविधी, २०७७ जारी गरेको छ । योजना तथा कार्यक्रम संचालनको क्रममा देहायको अवस्था देखिएको छ ।

- हेभी मेशिनरी साधनको प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समिति/टोल विकास संस्थामार्फत नगराउनु पर्नेमा सो समेत गराएको छ । संस्था मार्फत हुने सवै निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । यस्ले गर्दा सम्पन्न कार्य गुणस्तरीय छ भन्ने यकिन गर्न सकिएन ।
- योजना कार्यान्वियनको लागि संस्था र पालिकाबीच सम्झौता गरेपनि सम्झौता किताबमा रहेका ढाँचा अनुसारको सम्पूर्ण विवरण उल्लेख नगरी आंशिक र अपूर्ण विवरण भरी सम्झौता गरेको देखियो ।
- कुनैपनि उपभोक्ता समितिसँग आयोजना कार्यान्वयनको लागि कार्यतालिका लिएको छैन ।
- पालिकाले संस्थालाई एकमुष्ट भुक्तानी गरेको छ । सार्वजनिक परीक्षण भनी सम्झौता किताबमा रहेको ढाँचा आंशिकरुपमा भरी राखेको छ । अनुगमन समितिवाट अनुगमन भएको देखिन्छ तर अनुगमनबाट देखिएको व्यहोरा प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छैन ।
- उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता बमोजिम समय, लागत र गुणस्तरमा कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा त्यस्ता संस्थाको लगत राख्ने काम भएको छैन ।

- उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सम्पन्न कुनै पनि आयोजना उपभोक्तालाई हस्तान्तरण गर्ने तथा उक्त आयोजनाको स्वामित्व लिई मर्मत सम्भार गरेको देखिएन ।
- उपभोक्ता समितिमा रहेको पदाधिकारी एकाघरका भए नभएको सम्बन्धमा एकिन गर्न पालिकाले तीन पुस्ते खुलाई विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्नेमा गरेको छैन । जसले गर्दा एकाघरका व्यक्ति भए नभएको एकिन हुनसकेन । रकम प्राप्त गर्नेको डोर हाजिर तथा अन्य खर्चको भर्पाइ गर्ने एवं ढुवानी गर्ने व्यक्तिको पहिचान खुलेको कागजात स्पष्ट छैन ।

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(६) मा हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, विल भर्पाई र खर्च प्रमाणीत गर्ने अन्य प्रमाण कागजात सर्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । लागत अनुमानको तोकिएको परिमाणमा सामान खरिद नहुँदा लागत अनुमानकै आधारमा मूल्याङ्कन गर्दा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा कमी आउने हुन्छ । तर्सथ पालिकाले उपभोक्ता समितिलाई प्रशिक्षित समेत गराई यथार्थपरक विल भर्पाइ पेश गर्न लगाउनु पर्दछ ।घटी परिमाणको सामान खरिद गरेको अवस्थामा बढी मूल्याङ्कन गरी भुक्तानी गर्ने परीपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

४८ **स्थलगत निरीक्षण** -

नगरपालिकाले यसवर्ष अधिकांश निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएको छ । यसरी गरिएका निर्माण कार्यको अनुगमन स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(३) अनुसार पालिका प्रमुख र जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखले वा उक्त पदाधिकारीहरुले तोकेको अधिकारीले आफै वा जिम्मेवार अधिकारी तोकी अनुगमन गराउनुपर्ने व्यबस्था छ । पालिकाले भुक्तानी श्रेस्तासाथ संलग्न गरेको योजना अनुगमन फारममा आंशिक विवरण भरी अन्य विवरणहरु खाली राखेर नै संलग्न गरिने गरेको देखियो । अनुगमन पश्चात दिएको योजनाको प्रतिबेदनमा योजनाको कार्यान्वयनको पुष्टयाई गर्ने तस्वीर, अनुगमनका क्रममा देखिने त्रुटी लगायतको कुराहरु उल्लेख भएको देखिएन। उपरोक्त विवरणहरु नदेखिनाले वास्तबिक लागत अनुमान तथा उद्देश्य अनुरुप कार्यक्रम सञ्चालन तथा सम्पन्न भएको तथा अनुगमनको वास्तविक उदेश्य अनुरुप भन्दा प्रकृयामूखी मात्र भएको छैन भन्न सकिएन । भौतिक पुर्बाधार तर्फका योजनाहरुको अनुगमन प्रतिवेदन भएकोले पालिका स्तरबाट हुने सम्पूर्ण पुर्वाधारका योजना,तालिम कार्यक्रम, बितरणमुखी कार्यक्रम तथा क्षमता बिकास कार्यक्रमहरुको समेत अनुगमन तथा निरीक्षण गरी श्रोत साधनको सदुपयोग सम्बन्धमा बिश्लेशण गर्नुपर्दछ ।

४९ **नापी किताब प्रबिष्टी एवं अभिलेख** -

निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखाङ्कनका लागि नापी किताबको ढाँचा म.ले.प.फा.न. १७१ मा छ। उक्त ढाँचामा ठेक्का नं., आर्थिक वर्ष, कार्यालयको नाम, निर्माण व्यवसायीको नाम, कामको नाम र स्थान, चेनेज, काम शुरु भएको मिति, सम्पन्न हुनुपर्ने मिति र सम्पन्न भएको मितिका साथै अघिल्लो बिलसम्म भएको कामको परिमाण र भुक्तानी रकम, हालको बिलबाट भएको कामको परिमाण र भुक्तानी हुने रकम समेत हालसम्म भएको कामको परिमाण र रकम समेत स्पष्ट रुपमा उल्लेख हुनुपर्ने व्यबस्था छ । पालिकाले नापी सम्बन्धी अभिलेख नापी किताबमा नराखी लुज सिटमा तयार गर्ने गरेको पाईयो । तोकिएको ढाँचामा सबै व्यहोरा खुलाई एउटै नापी किताव नराखी, सम्झौता मिति,सम्पन्न मिति, नापजाँच गरेको मिति लगायत नखुलाई, ठेक्का बिल अनुसार अलग अलग नापी किताब राख्दा नियमावलीको व्यवस्था अनुसार २० वर्षसम्म आवश्यक सूचना लिन अभिलेख व्यबस्थापन गर्न कठिन पर्ने तथा अघिल्लो रनिङ विलको रकम भुक्तानी गर्दा दोहोरीने सम्भाबना रहेन देखिन्छ। क्रमागत तथा बहुबर्षिय योजना कार्यक्रमको लागि गत बिगतसम्म के कती भुक्तानी भए सो को अध्ययन तथा जानकारीको लागि नापी किताब अत्यावश्क रहने हुनाले सम्बन्धित नापी किताब श्रेस्तासाथ मात्र नराखी अभिलेख ब्यबस्थापनमा समेत सहयोगी हुनेगरी सम्झौता मिति, सम्पन्न मिति, नापजाँच गरेको मिति लगायत खुलाई व्यवस्थित रुपमा राख्नुपर्दछ ।

५० **कन्टेन्जेन्सी खर्च** –

सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानमा कन्टिजेन्सी खर्च समावेश गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयानुसार खर्च गर्दा पुँजीगत प्रकृतिको बर्कचार्ज स्टाप खर्च २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च २ प्रतिशत नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट ३ प्रतिशत कट्टा गर्ने गरेको देखिएतापनि सो को आयोजनागत कन्टिजेन्सी खर्चको अभिलेख तयार छैन । सो अनुसारको अभिलेख नराखी ज्याला, दैनिक भ्रमण भत्ता,मसलन्द र निर्माण कार्यमा खर्च गर्नाले उद्देश्य

अनुरुप खर्च भएको सम्बन्धमा बिश्वस्त हुने आधार देखिएन । फिदिम नगरपालिका मर्मत सम्भार कोष संचालन कार्यविधी २०७९ को दफा ४ को (ङ) मा नगरपालिकामा संचालन हुने योजनामा १ प्रतिशत रकम कट्टा गर्ने भन्ने व्यवस्था रहेकोले कन्टेजेन्सीबाट कोषमा दाखिला गरिएको छ ।

क्र.सं.	कन्टिनजेन्सीको विवरण	खर्च रकम
१	मर्मत संभार कोष	१२४७५४७
२	फिल्ड भत्ता	१९३३२६५
जम्मा		१२४७५४७

कन्टेन्जेन्सी रकम तोकिएका शिर्षकमा मात्र खर्च गर्नुपर्दछ।

५१ **बढी भुक्तानी** - (६६-2081-11-04):

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ बमोजिम प्राविधिक नाप जाँच गरी वास्तविक कार्य सम्पादन तथा विल र विजकको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यसमा सिंहदेवी माध्यामिक विद्यालय भवन मर्मत वापत सिंहदेवी माध्यामिक विद्यालय नागिसलाई रु.३००,०००।– भुक्तानी गरेको देखिन्छ । संलग्न प्रमाण कागजातमा (Purlin 40MM squire Pipe 2.92kg/m) ६ वटा प्रयोग भएको भनी रकम भुक्तानी भएको देखिएकोमा संलग्न प्रमाण कागज तथा तस्विरमा सो ४ वटामात्र प्रयोग भएको देखिएकोले प्रयोग नभएको २ थान स्क्वायर पाइपको रकम सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

संख्या	लम्बाई	केजी/मिटर	जम्मा परिमाण	दर	कुल
२	२८.३	२.९२	१६५	१६०	२६४४४

असुल गर्नुपर्ने	२६,४४४

५२ **सिचाई कार्यालयदेखी अधिकारी चोक जाने अधुरो बाटो ढलान** - (२६१/५०१-):

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(६) मा उपभोक्ता समितिले हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मूल्याङ्कन, बिल, भर्पाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समिति वा समुदायको बैठकबाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेस गर्नुपर्ने उल्लेख छ । सिचाई कार्यालयदेखी अधिकारी चोक जाने अधुरो बाटो ढलान वापत रु.१४५४९९४ को लागत अनुमान तयार गरी मिति २०८२।३।१० भित्र सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०८१।११।२८ मा उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता भएको छ । कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तथा नापी किताब बमोजिम लागत अनुमान भन्दा निम्न कार्य फरक गरी कार्य गर्दा समेत लागत अनुमात संसोधन नगरी रु.१३९९७९७ मा यस बर्ष ८२४००० भुक्तानी भएको छ । यसरी शुरु लागत अनुमानमा उल्लेख भएको भन्दा निम्न कार्य फरक पारी भएको भुक्तानीलाई नियमसम्मत मान्न नसकिएको रु.

काम	लागतअनुमानको परिमाण	नापीकिताबको परिमाण	फरक	फरक प्रतिशत
earth work excavation	१६६.३२	२७५.१३	१०८.८१	६५.४२
stone soling	१४.८८	३३.९७	१९.०९	१२८.२९
pcc 1:2:4	६२.०९	३७.९	-२४.१९	-३८.९६
TMT	२५८९.४५	१४४०.६३	-११४८.८२	-४४.३७
shuttering	८३.७	११७.२७	३३.५७	४०.११
polithin sheet	३०३.६	०.	-३०३.६	-१००.

अनियमित भएको	८,२४,०००

५३ **मुल्य अभिवृद्धि कर दाखिला नगरेको** - (७१-2081-11-09):

मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ग मा निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा भुक्तानी गर्ने निकायले मुल्य अभिवृद्धि कर रकमको ३० प्रतिशत रकम कट्टा गरी निर्माण व्यवसायीको नामबाट सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयलाई आवश्यक कम्प्युटर र कम्प्युटर जन्य सामाग्री खरिद वापत सिआएस नेटसञ्चार प्रा.ली.लाई रु.४९११९४ भुक्तानी गर्नुपर्नेमा ३० प्रतिशत हुने मुल्य अभिवृद्धी कर वापतको रू.५९३४५ समेत भुक्तानी गरेकोले उक्त करको समायोजन पत्र पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५९,३४५

५४ **वडा नं.६ डाँडागाउ दुतिया डाँडा बुर्जागाउ पात्ले सडक स्तरउन्नती -**

फिदिम नगरपालिका वडा नं.६ डाँडागाउ दुतिया डाँडा बुर्जागाउ पात्ले सडक स्तरउन्नती कार्यको लागत अनुमान ४८५४२१८।४३ तयार गरी मिति २०८१।११।१४ मा सूचना प्रकाशन भएकोमा सबैभन्दा कम कबोल गर्ने इश्वरी निर्माण सेवासँग रू.३३८९४८९।०७ सँग सम्झौता भएको छ । जसमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

५४.१ **निर्माण अवधी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्ने व्यवस्था छ । पालिका र इश्वरी निर्माण सेवाबिच २०८२।१।८ गते निर्मण कार्य २०८२।२।३१ गते भित्र सम्पन्न गर्नेगरी सम्झौता भएको छ सो पश्चात निर्माण सेवाले मिति २०८२।२।६ सम्म मोविलाईजेशन पेश्कि रु.२९४००० लिएको देखिन्छ । मिति २०८२।२।३० मा ३२९७०९३ कार्यस्विकार प्रतिवेदन बमोजमि भुक्तानी भएको छ । यसरी मोविलाइजेशन र कार्यसम्पन्न बिचको समय कम रहेको देखिन्छ । पालिकाले निर्माण कार्यको सम्झौता समयमा नै नगर्ने र छोटो समयमा कार्यसपन्न गरेको देखिन्छ । पालिकाले समयमा नै ठेक्का आह्वान गरी कार्यसम्पन्न गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

५४.२ **एउटै चेनेज भित्र दोहोरो कार्य** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को दफा ३९(५) बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्चको पुष्टि गर्ने बिल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्दछ । गौ.भौ.न.१२९ बाट मिति २०८२।३।२३ बाट पुन सोही बाटोमा २०८२।२।१३ मा सर्भे गरी पहिरोले घर जोखिममा परेको र खोलामा कज वे बनाउनुपर्ने भनी कोटेशनबाट काम गर्नका लागि मिति २०८२।२।२० मा ३ दिने सूचना प्रकाशन गरेको देखियो । निर्माण कार्यको रू.९५६८९६ लागत अनुमान तयार गरेकोमा पिबिएस निर्माण सेवालाई रु.९१०१४६ मा २०८२।३।१५ भित्र कार्य सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा म्याद थपबाट मिति २०८२।३।२४ मा कार्यसम्पन्न भएको देखिन्छ । सोहि अवधिमा सोही बाटोमा इश्वरी निर्माण सेवाको ठेक्काको कार्य समेत भईरहेको देखिन्छ । यसरी एउटै सडक खण्डमा पहिला ठेक्का लगाइ ठेक्काबाट काम हुने क्रममा घरलाई असर हुने गरी पहिरो गएको र खोल्सीमा कज वे निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको पालिकाले जनाएको छ । ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य भईरहेको स्थानमा कज वेको काम छुट्टै कोटेशन गरी निर्माण गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	९,०९,१०९

५५ **सब बेसको कार्य** - (२९१-2082-02-27):

कोशी प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, २०८१ को अनुसूची ६ को सि.न. ६ मा निजी जग्गा वा व्यक्तीको स्वामीत्वमा रहेको जग्गाको ढुंगा गिटी लगायतको स्रोतको बिक्री अनुमती दस्तुर प्रति क्यु. फिट रू.२ का दरले शुल्क लाग्ने व्यवस्था रहेकोमा बुढी खोल्सी सानोगाँउ हुदै फावारी टोल जाने सडक स्तरउन्नती वापत बुढी खोल्सी सानोगाँउ उपभोक्ता समितिलाई रु.९९९३११ भुक्तानी भएको छ । जसमा भोगेन्द्र तुम्बापो फिदिम नगरपालिका वडा नं. २ बाट ग्राभेल १७०।१० घनमिटर र ढुंगा ५५ घनमिटर व्यक्तिगत भरपाईका आधारमा खरिद भएको देखिन्छ । अत सबबेसको लागि आवश्यक सामाग्री विक्रीको लागि अनुमती नलिएको देखिदा विक्रीमा लाग्ने कर रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१२,००३

५६ **काफलबोटे आ.वि.भवन निर्माण -**

सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १२३ बमोजिम प्राविधिक नाप जाँच गरी वास्तविक कार्य सम्पादन तथा विल र विजकको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिका र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबिच विद्यालय भवन निर्माणका लागि रु.४६,००,०००।– को लागत अनुमान तयार गरी मिति २०८१।११।२५ मा सम्झौता भएको छ । उक्त सम्झौता रकमको ३० प्रतिशतले हुने रु. १३८०००० नगद नै पालिकामा दाखिला गरी कार्यान्वयन भएको उक्त निर्माण कार्य रु.४४८८५८०।६७ मा सम्पन्न गरी भुक्तानी भएको छ । अन्तिम बिल भुक्तानीमा संलग्न नापी किताबमा सोलिङ्ग कार्यको ४.२० घनमिटर परिमाण दोस्रो रनिङ्ग बिलमा उल्लेख भई भुक्तानी भैसकेको देखिएकोले प्रति घनमिटर रु. ३६८५ का दरले रू.१५४७७ दोहोरो भुक्तानी भएको देखिदा सम्बन्धित विद्यालयबाट असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु.

असुल गर्नुपर्ने	१५,४७७

५७ **पदमार्गमा आधारित पर्यटन विकास परियोजना** -

पदमार्गमा आधारित पर्यटन विकास परियोजना कार्यान्वियनको लागि पालिका, स्वीस सरकार, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र पदमार्ग निर्माण उपभोक्ता समितिसँग भएको समझदारी पत्र २०८१ मंसिर २३ गते भएको छ । जसमा ५ वर्ष भित्र परियोजनाको कार्य अगाडी बढाउने भन्ने रहेको देखिन्छ । प्रत्येक वर्ष कार्यसंचालनको लागि लागत अनुमान बनाएको देखिन्छ । यस आ.ब.मा ३४ लाख ९८ हजार ९ सय ९६ को लागत अनुमान तयार गरी ३३ लाख १ हजार ७ सय ३५ कार्यसम्पन्न भएको भनी रकम भुक्तानी भएको छ । मिति २०८१।११।११ मा सम्झौता भएर मिति २०८२।२।३० मा कार्यसम्पन्न गर्ने भनेकोमा म्यादबाट मिति २०८२।३।१० गतेसम्म म्याद थप भएको छ ।

५७.१ **सक्कल बिजक :-** आर्थिक कार्यविधी तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिमेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले लक्ष्मी हार्डवेयरबाट निर्माण कार्यका लागि रु.१५१७५९ को सामाग्री खरिद गरेको बिजकको सक्कल प्रति नरहेकोले सक्कल विल पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१,५१,७५९

५७.२ **भुक्तानीको अनुपात** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ बमोजिम प्राविधिक नाप जाँच गरी वास्तविक कार्य सम्पादन तथा विल र विजकको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस बर्ष फिदिम नगरपालिकाको शिवालय मन्दिर वडा नं. १ बाट वडा नं. २ सम्म १+६१० देखी ३+०८० सम्म काम भएको छ । जहाँ सुख्खा गार्हो लगाउने कार्य, सोलिङ्गको कार्य लगायतको काम भएको देखिन्छ । ४ जना व्यक्तिबाट भरपाई गरी ४२९ घनमिटर ढंगा खरिद भएको छ । शुरु सम्झौतामा स्विस सरकार ५५ प्रतिशत, संघीय सरकार ८ प्रतिशत, प्रदेश सरकार १९ प्रतिशत र स्थानीय सरकारले १८ प्रतिशत लागत साझेदारी गर्ने भनेकोमा मिति २०८२।२।२० गते पदमार्गमा आधारित पर्यटन विकास परियोजना कार्यान्वियन मापदण्ड जारी गरी भुक्तानीको अनुपात फरक भएको छ । जसअनुसार संघीय सरकारले ५, प्रदेश सरकारले २२, स्थानीय सरकार २२ र स्वीस सरकारको ५१ प्रतिशत लागत साझेदारी रहेने गरी संसोधन भएको छ । जस बमोजिम स्थानीय सरकारले ७२६३८२ भुक्तानी गर्नुपर्नेमा ५९४३१२ भुक्तानी भएको छ । यसरी तोकिएबमोजिमको अनुपातमा खर्च लेख्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

५८ **ठेक्का व्यवस्था** -

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले वोलपत्र मार्फत निर्माणका योजना कार्यान्वियन गर्दै आएको छ । यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा आधा रकम घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वियन गराएको पाइयो । पालिकाको स्वीकृत नर्म्शका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा धेरै घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी अधिकांश योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो । यस्ता योजनाको भुक्तानी गर्दा निर्माण सामाग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको भएपनि न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्वन्धमा नर्म्समा नै अधिक मूल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्वन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने

देखिन्छ । साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणित गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्म्स समेत सम्वन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ । लागत अनुमानको तुलनामा उल्लेख्य प्रतिशत घटीमा कबोल तथा सम्झौता गरी कार्यान्वियन भएका केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ:

ठेक्कानं.	कामको विवरण	व्यवसायीको नाम र ठेगाना	सम्झौतार भुक्तानी सम्बन्धी विवरण					
			लागत अनुमान रकम	सम्झौतारकम	कुलयथार्थ खर्च	हालसम्मभुक्तानी रकम		
१	ब्रेकरसहितको ब्याक हो लोडर ९० पि.एच.	एम.ए.डब्लु मुभर्स प्रा.लि. काठमाण्डौ	७००००००	६०८८५००	६०८८५००	६०८८५००		
२	मोटरवाई १५० सिसि	समृद्धिएण्ड ब्रोदर्स अट्टो प्रा.लि. पिदिम	४५०००००	३६०००००	३६०००००	३६०००००		
३	जस्तापाता ०.२४ एम.एम.	खानीखोलेहार्डवेयर प्रा.लि. चितवन	२५९९०००	२०५०३८५	२०५०३८५	२०५०३८५		
४	औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्री आपूर्ति	हेल्पीडमल्टि प्रपोज प्रा.लि. काठमाण्डौ	२३३८९७३	११२५१८१	११२५१८१	११२५१८१		
५	स्टेशनरीएण्ड कार्यालय सामाग्री	सालघारीइन्टरप्राईजेज प्रा.लि. काठमाण्डौ	१८७४९२९	७८९७००	७८९७००	७८९७००		
६	हातेऔजार आपूर्ति	मल्टिल्यापइक्युपमेण्ट ट्रेडिङ प्रा.लि.	१५३२५१७	११७७९६८	११७७९६८	११७७९६८		
७	सुरक्षासामाग्री आपर्ति	गोल्डेनट्रेड एण्ड सप्लायर्स	७६३८८०	४००४४९	४००४४९	४००४४९		
	आयुर्वेदऔषधी आपर्ति	पुष्पाञ्जलीहर्वल ट्रेडर्स	९९९९६१	७७९९१६	७७९९१६	७७९९१६		
९	विभिन्नसाईजको एच.डि.पी. पाईप	नेपालप्लाष्टिक प्रा.लि	२२५८८४९	१४७६६८४	१४७६६८४	१४७६६८४		
क्याटलक/ १	४पाङ्ग्रे सवारी साधन	अग्रीइन्कर्पोरेटेड प्रा.लि.	५००००००	३१७००००	३१७००००	३१७००००		
१०	विभिन्न साइजको एच.डि.पी. पाईप दोश्रो पटक	नेपालप्लाष्टिक प्रा.लि	४२९६५९६	२९०८८२४	२९०८८२४	२९०८८२४		
११	मिनिटिलर आपर्ति	जयअजिमा ट्रेडर्स	१०८६००००	७८२८२५०	७८२८२५०	७८२८२५०		
१२	प्लाष्टिकटनेल तथा प्लाष्टिक पोखरी	नेपालथोपा सिंचाई प्रा.लि.	४५६९७२०	३७३२६७२	३७३२६७२	३७३२६७२		
१३	कम्वाईनमिल एण्ड अन्य सामाग्री	बि.डि.एस नेपाल	८९७००४०	५१७४२२५	५१७४२२५	५१७४२२५		
१४	च्यापकटरआपूर्ति	बि.डि.एस नेपाल	५६०००००	३८७५५२०	३८७५५२०	३८७५५२०		
१५	भेटनगरीसामाग्री आपर्ति	बिराट कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स	३१३०११८	२१०७२४२	२१०७२४२	२१०७२४२		
कुल			६६२९४५८३	४६२८५५१६	४६२८५५१६	४६२८५५१६		

५९ **वडा नं. १ को भवन निर्माण (PM/works/NCB/03-2078/79) -** (४६-2081-10-18):

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११८ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा भेरिएसन सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई भेरिएसन परिमाणको प्राविधिक पुष्ट्याई र कारण सहित भेरिएसन आदेश जारी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । लागत अनुमान रु. ११५५०५५७.६७ रहेको पालिकाले वडा नं.१ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि कमल कन्सट्रक्सन प्रा.ली.सँग रु.११५५०५५७.६७ मा मिति २०८०।३।१५ भित्र कार्यसम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा मिति २०८१।६।२५ गतेसम्म म्याद थप भएको छ ।केही कार्य नभएकोले पालिकाले नकरात्मक भेरिएसन गरी रु.१०८३०५६८ भुक्तानी गरेको देखिन्छ ।भौचर संलग्न संलग्न कार्यस्विकार प्रतिवेदन अनुसार भवन निर्माणको कार्य मिति २०८१।६।१५ मा सम्पन्न भएको देखिन्छ । भौ.न.४६ मिति २०८१।१०।१८ मा रू.२८९२०१५।२७ मध्ये रु. २२ लाख रकम निर्माण व्यवसायीलाई भुक्तानी भई बाँकी रकम २०८२।१।९ मा ६९२०१५ भुक्तानी भएको छ । यसरी मिति २०८१।६।१५ मा नापी भई कार्यस्वीकार समेत गरेको अवस्थामा पालिकाले पुन मिति २०८१।१०।१४ मा बिजुलीजन्य कार्यमा परिपर्तन भएको कारण ६.२३ प्रतिशत नेगेटिभ भेरिएसन भएको देखिन्छ । तसर्थ निर्माण कार्य सम्पन्न भई कार्य स्विकार भएको १२० दिन पश्चात भेरिएसन भएको देखिदा सो कार्य मिति २०८१।६।१५ गते भित्र सम्पन्न भएको थियो भनी यकिन गर्ने आधार देखिएन । अत कार्यसम्पन्न मिति र भेरिएसन भएको समय किन फरक परेको हो कार्यालयले यकिन गरी नियमित गर्नुपर्ने देखिएको रु.

अनियमित भएको	२८,९२,०१६

६० **प्राकृतिक स्रोत संकलन तथा बिक्री शुल्क** -

कोशी प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, २०८१ को अनुसूची ६ को सि.न. ६ मा निजी जग्गा वा व्यक्तीको स्वामीत्वमा रहेको जग्गाको ढुंगा गिटी लगायतको स्रोतको बिक्री अनुमती दस्तुर प्रति क्यु. फिट रू.२ का दरले शुल्क लाग्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले देहाय बमोजिमको योजनाको निर्माण कार्यको लागि स्थानीय व्यक्तीबाट प्राकृतिक स्रोत ढंगा खरिद गरेको भनी पालिका दररेट बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई भरपाई गरी रकम भुक्तानी गरेको देखिन्छ । मा पालिकाले पालिका भित्रका योजनामा प्रयोग भएको स्रोतमा समेत तोकिएबमोजिम शुल्क संकलन गरेको देखिएन । अतः पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रका व्यक्तिगत स्वामित्वका जग्गामा रहेको ढुंगा, गिटी लगायतका स्रोतको पहिचान गरी तोकिएको शुल्क बमोजिम राजश्व संकलन गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

गौ.भौ.न.	कार्य विवरण	भुक्तानी रकम	ढंगाको परिमाण	दर	रकम
९९	डेरीबजारढल, ग्याबिन जाली वाल निर्माण	१९९५९०	४८.५	२५००	१२१२५०
१०१	साउनेटोल मुलबाटो पदमार्ग निर्माण	१९९५५३	२१	२५००	५२५००
११६	हुक्माडाँडा पञ्चमी भञ्ज्याङ पर्यटन प्रवर्द्धन	४९९२०७	९९	२५००	२४७५००
१४३	सिम्कुनाभन्ज्याङ जल्पा सोलिङ (७०-३० मा साझेदारी)	२९८९९८	५८	२५००	१४५०००
१५४	रानीटारमाक्लुम्बा लिम्बुवान मोटरबाटो स्तरउन्नति वडा न. ७	२९९३१२	४०.५	२५००	१०१२५०
१७४	श्रीसिद्धकालिका मा वि फेदायक खेलमैदान निर्माण	७०००००	६५.०	२५००	१६२५००
२४३	विद्याआर्जनमा.वि विद्यालय व्यवस्थापन तथा मर्मत	२९७४७३	४०	२५००	१०००००
२६१	खेतघारीफुल्पा मोटरबाटो निर्माण वडा नं. १४	१९९७२०	५७	२५००	१४२५००
२६५	१नं. वडा कार्यालय परिसरमा सार्वजनिक निर्माण (७०-३० मा साझेदारी	९९१७०८	१०४	२५००	२६००००
३९०	फलेदेखोल्सी मोटरबाटो स्तरोन्नती (७०-३० मा साझेदारी)	११७९६९९	१७८	२५००	४४५०००
कुल परिमाण (घनमिटर)			७११		
क्युफिट			२५०८४		
दर			२		
कुल रकम			५०१६८		

६१ **प्रमाण कागज -**

आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(३) बमोजिम खर्च लेख्दा खर्चको बिल भरपाई सहित लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेका श्रेस्ताहरु मध्ये नमूना छनौटगरी परीक्षण गर्दा देहाय बमोजिम खर्च लेख्दा आवश्यक बिल भरपाई वेगर प्रचलित कानून बमोजिमको रीत नपुर्याई खर्च लेखेकोले सो प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

गौ.भौ./मिति	विवरण	रकम	कैफियत
३५४-२०८२।३।१७	उज्यालोनगरका लागि नगर तथा वडाहरूमा सडक बत्ति	४८३७८२	नगरतथा वडाध्यक्ष सडक वत्तीका लागि लाइट, तार सोलार खरिद भएकोमा कार्यसम्पन्न भएकोनदेखिएको
कुल जम्मा		४८३७८२	

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **७८७,६१०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	४,८३,७८२

६२ **अधुरो निर्माण कार्य -**

पालिकाले यस बर्ष न्युन बजेट विनियोजन गरी समितिमार्फत भौतिक संरचनाहरू निर्माण गर्दा केही योजना पुरा भएको तथा केही पुनः अधुरो हुनेगरी कार्य गरेको देखियो। पालिकाले कम बजेट विनीयोजन गरी निर्माण कार्य गर्दा निर्माण कार्य अधुरो हुने जाने देखिएको छ । भवन निर्माणको कार्य समयमा नै सम्पन्न नगर्दा गुणस्तरमा कमी आउने तथा टिएमटी डण्डीको गुणस्तर ह्रास हुने देखिएकोले कम बजेट बिनीयोजन गर्ने कार्यलाई पालिकाले सुधार गरी अधुरो हुने गरी योजनामा लगानी गर्नुहुदैन ।

क्र.स.	विवरण	रकम	बाँकी काम
१	आयुर्वेदिकगाउँघर क्लिनिक भवन निर्माण	२९९६०५	छाना लगाउनबाँकी रहेको
२	सिंहदेवीमन्दिर अधुरो भवन निर्माण	३९७८७६	स्लावसम्मको काम भएको
३	साङ्ग्येछ्योई खोर्लीङ गोम्पा निर्माण	११९९२६४	विगतवर्षमा पनि अधुरो

६३ **सवारी साधन खरिद :-**

पालिकाले यस वर्ष देहाय बमोजिम खर्च गरेको छ । वडाध्यक्ष तथा प्रहरी चौकीलाई मोटरसाइकल खरिद गरेको छ भने ब्याक हो लोडर, एम्बुलेन्स र नगर उपप्रमुखलाई १ थान बोलेरो खरिद गरेको देखिन्छ । पालिकाले आवश्यकतामा आधारित भएर मात्र खर्च गर्नुपर्दछ ।

क्र.स	सवारी साधन	खरिद संख्या	मुल्य	खरिद मिति	प्रयोग गर्ने पदाधिकारी
१	मोटरसाईकल	१२	३१८५८४०.७६	२०८१/०७/०६	११ - वटा अध्यक्षहरु र १- वटा ईन्जिनयर
२	मोटरसाईकल	१	२६५४८६.७३	२०८२/०३/१५	लुङरुपा अस्थायी प्रहरी चौकी
३	बोलेरो	१	२८३१८५८..४०	२०८१/०८/०९	नगर उप प्रमुख
४	ब्याक हो लोडर र ब्रेकर सहित	१	५९९०७१२.३९	२०८१/०८/०९	नगरपालिका
५	एम्बुलेन्स	१	२००८१००	२०८१/०८/१२	नगरपालिका

६४ **अन्य निकाय खर्च -**

सार्वजनिक निकायले खर्च लेख्दा आवश्यकता तथा औचित्यताको आधारमा खर्च लेख्नुपर्ने तथा सम्बन्धित कार्य प्रयोजनको लागि मात्र खर्च लेख्नुपर्दछ ।पालिकाले निजी तथा सामुदायिक रुपमा सञ्चालन रहेका संस्थाहरुलाई रकम विनीयोजन गरी भुक्तानी गर्ने गरेको देखिन्छ । पालिकाको आन्तरिक आय रु. २ करोड ३८ लाख रहेकोमा विभिन्न निजी प्रकृतिका संस्थालाई भवन निर्माण कार्यका लागि रकम भुक्तानी गर्ने गरेको देखिन्छ ।

भौ.न.	संस्था	श्रोत	रकम
१६०-२०८२।१।२३	पतन्जली योग पाँचथर	आन्तरिक स्रोत	५९५४८६
१०१-२०८१।१२।१९	उद्योग बाणिज्य संघ पाँचथर	नेपाल सरकार अनुदान	१९९८८८
२३५-२०८२।२।१३	शहिद प्रतिष्ठान पाँचथर	नेपाल सरकार अनुदान	४७३१५५
३५९-२०८२।३।१७	नेपाल बार एसोसिएसनभवन निर्मण	आन्तरिक स्रोत	४७८०२५
४८९-२०८२।३।२५	हरिहंस स्मृतीप्रतिष्ठान पाँचथर	आन्तरिक स्रोत	२००००००
जम्मा			३७४६५५४

यसरी पालिकाले खर्च गर्ने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

६५ **पाइपको मौज्जाद परिमाण :-**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५ अनुसार सार्वजनिक निकायले एक लाख रुपैंया भन्दा बढीको कुनै पनि खरिदको लागि तोकिए वमोजिम लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले विभिन्न मितिमा ठेक्काबाट खरिद गरेको विभिन्न साइजका पाइपको विवरण माग गरी हेर्दा यस वर्ष विभिन्न १० साइजका पाइप कुल ९०८४ मिटर पाइप खरिद भएको देखिन्छ । जसमा १८० एम.एम. पाइप ८४२ मिटर खरिद भएकोमा १८ मिटरमात्र वितरण भई ८२४ मिटर वर्षान्तसम्म पालिकामा नै मौज्जाद रहेको देखिदा पालिकाले आवश्यकताको यकिन नगरी खरिद गरेको देखिन्छ। बर्षान्तमा पालिकामा २ प्रकारका पाइपको ९९४ मिटर पाइप मौज्जाद रहेको देखिएको छ । आवश्यकता पहिचान नगरी लागत अनुमान तयार गर्दा खरिद र वितरण विच फरक परेको देखिएको छ। वितरण भएको पाइपको समेत कागजात संलग्न गरेको देखिदैन यसले वितरण प्रक्रिया पारदर्शी भयो भनी भन्न सकिने अवस्था समेत देखिएन । अत विगत वर्षको माग तथा आवश्यकता समेतको ध्यानमा राखी सामाग्री खरिद गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ । यसरी बर्षान्ते सम्म प्रयोग नभई मौज्जाद रहेको पाइपको वितरण तथा सो बमोजिमको कार्यसम्पन्न भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

सि.न.	सामानको विवरण	खरिद गरिएको	बाँकी रहेको	दर	रकम
१	१८० एम.एम. पाइप	८४२	८२४	८५६.९९	७०६१५९.७६
२	२०० एम.एम. पाइप	९४२	१७०	१०६७१.७७	१८०५००.९०
जम्मा					८८६६६०.६६

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ६५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

प्रमाण पेश नगरेको	८,८६,६६१

६६ **रातो बङ्गला स्कुल साझेदारी कार्यक्रम-**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ मा कार्यालयले तोकिए बमोजिमको अवस्था र खरिद मूल्य बमोजिम खरिद विधि अवलम्बन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । सोही ऐनको दफा ४६ मा जनचेतना सम्बन्धी तालिम, अभिमुखीकरण, सवलीकरण, मूलप्रवाहीकरण जस्ता कार्यछिटो छरितो, प्रभावकारी र मितव्ययी हुने भएमा सार्वजनिक निकायले गैर सरकारी संस्थाबाट तोकिए बमोजिमको प्रकृया अपनाइ सेवा प्राप्त गर्न सक्ने उल्लेख छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९९ (१) मा ऐनको दफा ४६ बमोजिम गैर सरकारी संस्थाबाट काम गराउनको लागि त्यस्तो कामको आवश्यकता, किसिम, समयावधि कामको गुणस्तर जनशक्ती, कार्य संचालन विधि सहितको क्षेत्रगत शर्त र लाग्ने रकमको मोटामोटी अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। सोही नियमको उपनियम ८ मा गैरसरकारी संस्थाबाट दश लाख रुपैयाँभन्दा बढी लागत अनुमान भएको काम गराउनको लागि नियम ७० बमोजिम खुला रुपमा आशयपत्र माग गरी परामर्श सेवा खरिदको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्ने समेत उल्लेख छ। पालिकाले रातो बङ्गला स्कुल निजी क्षेत्र बीचको सहकार्यमा प्रारम्भिक बाल विकास अन्तर्गत सार्थक बाल सिकाई कार्यक्रम विषयमा सझेदारी गर्दा ऐनमा व्यवस्था भएबमोजिम खुला रुपमा आशयपत्र माग गरी परामर्श सेवा खरिदको प्रक्रिया अवलम्बन गरेको देखिएन। पालिकाले सालबसाली वा बहुवर्षिय रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने भएता पनि बजेटको सीमा, सो बजेट खर्च गर्दा अपनाउनु पर्ने खरिद सम्बन्धी कार्यविधि उल्लेख गरेको देखिएन। जसबाट लागत अनुमान

स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यक्ति र खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा खरिद कानुनमा भएका कुनै पनि व्यवस्थाहरुको पालना नगरी बहुबर्षीय सम्झौता गरी खर्च लेख्नु प्रचलित आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७६, नियमावली २०७७ र सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ सँग मेल खाएको देखिएन। पालिकामा प्रारम्भिक बाल विकासका लागि संघीय सरकारले लगानी गरिरहेको अवस्थामा समेत सोही कार्यको लागि निजी क्षेत्रसंग सम्झौता गरी थप खर्च गरेको मितव्ययी र औचित्यपूर्ण मान्न सकिंदैन। साथै रातो बङ्गला स्कुल र पालिकाको लागत साझेदारी के कती रहने भन्ने विषयमा स्पष्ट भएको देखिदैन। यस वर्ष पालिकाले यस कार्यक्रममा रु. ४,८२,००० खर्च गरेको तथा रातो बङ्गला स्कुलको लागत साझेदारीको अंश नरहेकोले पालिकाले गरेको खर्चको पुष्ट्याई र लागत साझेदारीको विवरण पेश हुनुपर्दछ ।

६७ **समानिकरण अनुदानबाट तलब भत्ता-**

अर्थ मन्त्रालयको च. नं. १२१ मिति २०७८।३।२७ को पत्र अनुसार वित्तीय समानीकरण अनुदानको रकमबाट मासिक पारिश्रमिक तथा भत्ता भुक्तानी गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ। पालिकाले समानिकरण अनुदानबाट फिल्ड अधिकृत तलबभत्ता बापत रु. ४,५०,००० तथा शिक्षक तलब भत्ता बापत रु. ११,६३,५९७ गरी जम्मा रु. १६,१३,५९७ भुक्तानी गरेको छ। वित्तीय समानिकरणबाट शिक्षक तलब भत्ता भुक्तानी भएको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	१६,१३,५७९

६८ **वडा स्वयं सेवक शिक्षक-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले वडाले नियुक्ति गरेका ८ विद्यालयका शिक्षकहरुको तलबभत्ता बापत रु. ३५,४७,२४१ भुक्तानी गरेको छ। शिक्षक दरबन्दी स्वीकृत नभएको, शिक्षकहरुको दरबन्दी मिलान नगरिएको, पालिकाले कुनै मापदण्ड नबनाएको तथा पालिकाबाट शिक्षक नियुक्तीको लागि स्वीकृती नभएको अवस्थामा वडाबाट नै शिक्षक नियुक्ती गरी पालिकामाथी आर्थिक दायित्व सिर्जना हुनु मितव्ययीपूर्ण देखिदैन। पालिकाले वडाबाट शिक्षक नियुक्तीका विषयलाई आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा आवश्यक निर्णय लिनुपर्दछ।

६९ **झोला वितरण-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले सामुदायिक विद्यालयहरुका विद्यार्थीहरुलाई झोला वितरण वितरण कार्यक्रम अन्तर्गत स्कुल व्याग ठूलो १५० वटा र सानो १०० वटा जम्मा रु. ३५५९५० खरिद गरेको छ। पालिकाले खरिद गरेको झोलाहरुको वितरण भरपाई पेश गरेको छैन। वितरण भरपाई पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	३,५५,९५०

७० **स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण-** (६८१-2082-03-15):

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ (४) मा सार्वजनिक निकायले एक लाख रुपैँयाभन्दा बढी रकमको सोझै खरिद गर्दा मौजुदा सूचीमा रहेका कम्तीमा तीन वटा आपूर्तिकर्ताबाट लिखित रुपमा दरभाउपत्र वा प्रस्ताव माग गरी खरिद गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले कक्षा २ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण बापत हरिचन्द्र लावतीलाई रु. ५,००,००० भुक्तानी गरेको छ। पालिकाले कम्तीमा तीन वटा परामर्शदाताबाट दरभाउ माग गरी खरिद गर्नुपर्नेमा प्रतिस्पर्धा नगरी एक व्यक्तिसँग सम्झौताबाट खरिद गरेको नियमसम्मत छैन। यसरी खरिद गरिएको नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	५,००,०००

७१ **पोशाक वितरण-** (५१०-2082-02-02):

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले सेवारो ट्रेड एण्ड सप्लायर्सबाट ३४० थान ट्याकसुट र ३४० थान टिसर्ट रु. ४,९६,००२ मा खरिद गरेको छ। खरिद गरिएका पोशाकहरुको स्पेशिफिकेशन तयार गरिएको छैन। कक्षा १ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुलाई वितरण गर्ने भनिएपनि विद्यार्थिहरुको औषत साइज निर्धारण गरी सो बमोजिमका फरक फरक साईजका ट्याकसुट र टिसर्टहरु खरिद गरिएको देखिदैन। ट्याकसुट र टिसर्ट लक्षित विद्यार्थीहरुलाई वितरण गरेको भरपाई संलग्न गरिएको छैन। पालिकाले खरिद गरिएका ट्याकसुट र टिसर्टहरु विद्यार्थीहरुलाई वितरण गरेको भरपाई कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	४,९६,००२

७२ **शिक्षा तर्फ**

७२.१ **पालिका अनुदानवाट शिक्षक तलब भत्ता व्यवस्थापनः** शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम ९२ मा को शिक्षक विधार्थी अनुपात सम्बन्धमा सोहि नियमावलीको अनुसूची १२ वमोजिमको दरबन्दी एकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। अन्तसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४को दफा ९ ले स्थानीत तहलाई स्विकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता ससर्त अनुदानमा उपलब्ध गराउने प्रावधान रहेको छ । तोकिए बमोजिम शिक्षक विधार्थीको अनुपात कायम गरी शिक्षक नपुग हुने अबस्था देखिएमा मात्रै पालिकाले आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। अधिकाम्स विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या न्यून देखिन्छ। आ.व. २०८१/८२ मा पालिकाले अनुदानबाट शिक्षक विधार्थीको अनुपात कायम नगरी १३ वटा विद्यालयमा १७ जना शिक्षकको तलब भत्ता वापत रु. २२,१५,६०० खर्च लेखेको देखिन्छ। नियमावली तथा ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनु पर्दछ ।

७२.२ **शिक्षक विद्यार्थी अनुपातः** शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम ९२ मा शिक्षक विधार्थी अनुपात सम्बन्धमा नियमावलीको अनुसूची १२ वमोजिमको दरबन्दी एकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। अन्तसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४को दफा ९ ले स्थानीत तहलाई स्विकृत दरबन्दी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता ससर्त अनुदानमा उपलब्ध गराउने प्रावधान रहेको छ ।नगरपालिका अन्तर्गत पालिका अनुदान प्राप्त सबै विधालयहरुको दरबन्दी र विधार्थी सहितको शिक्षक बिद्यार्थी अनुपात बिबरण देहाय बमोजिम छ:

क्रं.सं.	विद्यालयको नाम , ठेगाना	वार्ड नम्बर	तह	शिक्षक संख्या	विद्यार्थी संख्या	शिक्षकविद्यार्थी अनुपात
१	श्रीविद्या आर्जन मा.वि.	८	प्रा.वि.१-५	५	३७	७.४
			नि.मा.वि. ६-८	४	४१	१०.२५
			मा.वि.९-१०	३	२४	८
२	श्रीबुधुक आ.वि.	१२	प्रा.वि.१-५	३	४०	१३.३३
३	श्रीचोकमागु आ.वि.	६	प्रा.वि.१-५	२	२४	१२
४	श्रीदीप ज्योति आ.वि.	२	प्रा.वि.१-५	३	३१	१०.३३
५	श्रीइथुङ मा.वि.	८	प्रा.वि.१-५	५	३२	६.४
			नि.मा.वि. ६-८	४	२६	६.५
			मा.वि.९-१०	४	३७	९.२५
			मा.वि.११-१२	४	१६	४
६	श्रीजलकन्या आ.वि.	१४	प्रा.वि.१-५	१	३२	३२
७	श्रीजाल्पा देवी आ.वि.	१३	प्रा.वि.१-५	२	२६	१३
८	श्रीजन चेतना आ.वि.	११	प्रा.वि.१-५	१	९	९
९	श्रीजन कल्याण मा.वि.	३	प्रा.वि.१-५	६	४६	७.६७
			नि.मा.वि.६-८	३	५६	१८.६७
			मा.वि.९-१०	३	४८	१६
१०	श्रीजनता मा.वि.	३	प्रा.वि.१-५	५	४८	९.६
			नि.मा.वि.६-८	१	३०	३०
			मा.वि.९-१०	३	४१	१३.६७
११	श्रीजोरकुलो आ.वि.	५	प्रा.वि.१-५	३	१४	४.६७
१२	श्रीकालिका आ.वि.	७	प्रा.वि.१-५	५	३५	७
			नि.मा.वि ६-८	१	३२	३२
१३	श्रीकालिकामा.वि.	२	प्रा.वि.१-५	५	१६	३.२
			नि.मा.वि. ६-८	३	३०	१०
			मा.वि.९-१०	३	२९	९.६७
१४	श्रीकालिका मा.वि.	११	प्रा.वि.१-५	६	७५	१२.५
			नि.मा.वि. ६-८	३	४९	१६.३३
			मा.वि.९-१०	४	३७	९.२५
१५	श्रीकस्तुरी आ.वि.	११	प्रा.वि.१-५	२	२१	१०.५
१६	श्रीलुम्फाबुङ मा.वि.	९	प्रा.वि.१-५	६	४२	७
			नि.मा.वि. ६-८	४	८६	२१.५
			मा.वि.९-१०	३	६३	२१
१७	श्रीमहादेव आ.वि.	१३	प्रा.वि.१-५	१	८	८

१८	श्रीमहादेव आ.वि.	१४	प्रा.वि.१-५	५	३२	६.४
			नि.मा.वि. ६-८	३	२०	६.६७
१९	श्रीमहादेव गुप्तेश्वर मा.वि.	१४	प्रावि१-५	६	३९	६.५
			निमा.वि ६-८	४	७६	१९
			मा.वि.९-१०	५	९६	१९.२
			मा.वि.११-१२	२	४२	२१
२०	श्रीनाङ्गिन मा.वि.	१२	प्रावि१-५	७	३९	५.५७
			निमा.वि ६-८	३	७१	२३.६७
			मा.वि.९-१०	४	६७	१६.७५
२१	श्रीपञ्चकन्या आ.वि.	७	प्रावि१-५	२	५१	२५.५
	श्रीपञ्चमी आ.वि.	१२	प्रावि१-५	२	३३	१६.५
	श्रीपाथीभरा आ.वि.	११	प्रावि१-५	२	१३	६.५
२२	श्रीफिदिम मा.वि.	१	प्रावि१-५	१०	२७३	२७.३
			निमा.वि ६-८	७	४८४	६९.१४
			मा.वि.९-१०	६	४४५	७४.१७
			मा.वि.११-१२	१०	४६९	४६.९
२३	श्रीसगरमाथा आ.वि.	८	प्रावि१-५	५	३७	७.४
			निमा.वि ६-८	१	३१	३१
२४	श्रीसक्रान्ति आ.वि.	१२	प्रावि१-५	२	३१	१५.५
२५	श्रीसरस्वती मा.वि.	५	प्रावि१-५	६	८२	१३.६७
			निमा.वि ६-८	५	११८	२३.६
			मा.वि.९-१०	५	८०	१६
			मा.वि.११-१२	२	२७	१३.५
२६	श्रीसरस्वती आ. वि.	१४	प्रावि१-५	४	४५	११.२५
२७	श्रीआदर्श आ.वि.	२	प्रावि१-५	१	२१	२१
२८	श्रीअरनिको आ.वि.	७	प्रावि१-५	३	३१	१०.३३
			निमा.वि६-८	२	२५	१२.५
२९	श्रीबाल मन्दिर आ.वि.	४	प्रावि१-५	२	३६	१८
३०	श्रीभगवती मा.वि.	६	प्रावि१-५	७	४६	६.५७
			निमा.वि ६-८	३	३९	१३
			मा.वि.९-१०	३	२७	९
३१	श्रीबुद्ध आ.वि.	५	प्रावि१-५	२	५	२.५
३२	श्रीबुद्ध आ.वि.	८	प्रावि१-५	२	२०	१०
३३	श्रीचोक्लुङ आ.वि.	१०	प्रावि१-५	३	२५	८.३३
३४	श्रीगढी मा.वि.	४	प्रावि१-५	१०	८७	८.७

			निमा.वि ६-८	४	७३	१८.२५
			मा.वि.९-१०	३	५९	१९.६७
३५	श्रीजागृति आ.वि.	४	प्रावि१-५	७	९९	१४.१४
			निमा.वि ६-८	१	३२	३२
३६	श्रीकाफलबोटे आ.वि.	६	प्रावि१-५	२	२९	१४.५
३७	श्रीकात्तिके आ.वि.	१	प्रावि१-५	३	२०	६.६७
३८	श्रीखलङ्गाटार मा.वि.	१०	प्रावि१-५	६	१३१	२१.८३
			निमा.वि ६-८	४	९५	२३.७५
			मा.वि.९-१०	५	८१	१६.२
			मा.वि.११-१२	२	४२	२१
३९	श्रीकुम्भकर्ण आ.वि.	१०	प्रावि१-५	२	२२	११
४०	श्रीमहाकवि देवकोटा आ.वि.	५	प्रावि१-५	२	१३	६.५
४१	श्रीपञ्चिसे आ.वि.	१०	प्रावि१-५	२	१६	८
४२	श्रीपञ्चकन्या आ.वि.	११	प्रावि१-५	१	१८	१८
४३	श्रीपारुहाङ आ.वि.	५	प्रावि१-५	१	१०	१०
४४	श्रीफेमेसुवा आ.वि.	९	प्रावि१-५	३	४५	१५
४५	श्रीपिपलबोटे आ.वि.	१	प्रावि१-५	२	२३	११.५
४६	श्रीप्रगति आ.वि.	१०	प्रावि१-५	६	५३	८.८३
			निमा.वि६-८	१	३७	३७
४७	श्रीप्रगतिशील आ.वि.	७	प्रावि१-५	१	१३	१३
४८	श्रीरानीतार मा. वि.	७	प्रावि१-५	६	३३	५.५
			निमा.वि ६-८	५	९१	१८.२
			मा.वि.९-१०	५	८९	१७.८
			मा.वि.११-१२	२	३२	१६
४९	श्रीसेजेपा आ.वि.	११	प्रावि१-५	१	५	५
५०	श्रीशिवधर आ.वि.	५	प्रावि१-५	२	१०	५
५१	श्रीसिद्ध आ.वि.	८	प्रावि१-५	४	२८	७
			निमा.वि ६-८	१	४८	४८
५२	श्रीसिद्ध देवी आ.वि.	१०	प्रावि१-५	७	३२	४.५७
			निमा.वि ६-८	१	२५	२५
५३	श्रीसिंहदेवी आ.वि.	५	प्रावि१-५	३	३४	११.३३
५४	श्रीसिंहदेवी आ.वि.	६	प्रावि१-५	१	१५	१५
५५	श्रीसिंह सिद्ध आ.वि.	११	प्रावि१-५	१	५	५
५६	श्रीसुम्निमा आ.वि.	३	प्रावि१-५	५	७४	१४.८
			निमा.वि ६-८	१	४९	४९

५७	श्रीसूर्योदय आ.वि.	२	प्रावि१-५	२	३९	१९.५
५८	श्रीथाङ्साङ आ.वि.	१	प्रावि१-५	२	२९	१४.५
५९	श्रीतिनमौले आ.वि.	५	प्रावि१-५	३	२२	७.३३
६०	श्रीयाङनाम आ.वि.	१०	प्रावि१-५	२	३९	१९.५
६१	श्रीसिद्धदेवी मा.वि.	१२	प्रावि१-५	६	८८	१४.६७
			निमा.वि ६-८	६	९७	१६.१७
			मा.वि.९-१०	५	१२२	२४.४
			मा.वि.११-१२	२	५३	२६.५
६२	श्रीसिद्ध काली आ.वि.	७	प्रावि१-५	२	२०	१०
६३	श्रीसिद्ध काली आ.वि.	४	प्रावि१-५	१	२०	२०
६४	श्रीसिद्ध कालिका आ.वि.	९	प्रावि१-५	३	३४	११.३३
६५	श्रीसिद्ध कालिका मा.वि.	६	प्रावि१-५	७	४७	६.७१
			निमा.वि ६-८	४	५९	१४.७५
			मा.वि.९-१०	३	४४	१४.६७
६६	श्रीसिद्धेश्वर मा.वि.	१३	प्रावि१-५	६	१०४	१७.३३
			निमा.वि ६-८	३	७८	२६
			मा.वि.९-१०	४	५६	१४
६७	श्रीसिंह कालिका आ.वि.	६	प्रावि१-५	२	२१	१०.५
६८	श्रीसिंह सिद्ध आ.वि.	१३	प्रावि१-५	६	२५	४.१७
			निमा.वि ६-८	१	२५	२५
६९	श्रीसिंह सिद्ध मा.वि.	१३	प्रावि१-५	७	४८	६.८६
			निमा.वि ६-८	३	४०	१३.३३
			मा.वि.९-१०	३	१७	५.६७
७०	श्रीसुखबोध मा.वि.	४	प्रावि१-५	७	१२९	१८.४३
			निमा.वि ६-८	४	७३	१८.२५
			मा.वि.९-१०	३	६५	२१.६७
७१	श्रीतृतीया आ.वि.	११	प्रावि१-५	७	६८	९.७१
			निमा.वि ६-८	१	३८	३८
७२	श्रीयुवराज आ.वि.	१४	प्रावि१-५	६	६३	१०.५
			निमा.वि६-८	१	८०	८०
	जम्मा			४७२	७३६८	१५.६१

उल्लेखित शिक्षक विद्यार्थी अनुपात विश्लेसण गर्दा अधिकासं विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात न्यून देखिन्छ । फिदिम मावि लगयत केहि ठुला विद्यालयमा वाहेक सवै विद्यालयमा विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक संख्या वढि देखिन्छ । तोकिए बमोजिम शिक्षक विधार्थीको अनुपात कायम गरी शिक्षक नपुग हुने अबस्था देखिएमा मात्रै पालिकाले अन्य उपर्यूक्त विकल्प अवल्मवन गर्नु पर्दछ ।

७२.३ **विद्यार्थी छात्रवृत्तिः** नेपालको संविधानको अनुसूची ८ अनुसार आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा स्थानीय तहको अधिकारको सूची अन्तर्गत रहेको छ। अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन , २०७५ को दफा २७ मा निजी लगानीका विद्यालयले प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा देखि बाह्र कक्षा सम्मका कूल विद्यार्थी संख्या अनुसार पांचसय जनासम्म, पांचसय देखि आठसय जनासम्म र आठसय भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या भएका विद्यालयले क्रमशः कम्तीमा दश, बाह्र र पन्ध्र प्रतिशत विद्यार्थीलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्न स्थान आरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । शिक्षा नियमावली , २०५९ को नियम १५१ मा संस्थागत विद्यालयले गरिव, अपाङ्ग, महिला, दलित र जनजाति विद्यार्थीलाई छात्र वृत्ति उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले यस आर्थिक वर्षमा लक्षित छात्रवृत्ति को दरले ६४ जनालाई रु ११५००, अपाङ्ग छात्रवृत्ति ५० जनालाई २२५८४०, स्रोत कक्षा अपाङ्ग छात्रवृत्ती ४३ जनलाई रु २१५०००० गरी जम्मा रु २८४५९०० संघीय वजेटवाट छात्रवृत्ती उपलव्ध गराएको छ । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रका विद्यालयको अनुगमन गरी यस्ता छात्रवृत्ति कार्यक्रमको कार्यान्वियनको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको नाम, ठेगाना र रकम पालिकाको र सम्वन्धित विद्यालयको वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

क्र.स.	छात्रवृत्तिप्रकार	जना	दर	रकम
१	छात्राछात्रवृत्ति	१५५७	४००	६२२८००
२	दलित छात्रवृत्ति	१५४	४००	६१६००
३	लक्षित समुहकाविद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति	२३	५००	११५००
४	स्रोत कक्षा अपाङ्गछात्रवृत्ति	४३	५००००	२१५००००
५	अपाङ्ग छात्रवृत्ति	५०		२२५८४०
				२८४५९००

७२.४ **शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि, नियमन एवंम पूर्वाधार व्यवस्थापन**

(क) सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर : शिक्षा तथा मानब स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिकामा सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर स्थितिको नियमित रुपमा अनुगमन गरी सोको एक प्रति प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने र सोको कार्यान्यिन गरी विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बारे मापदण्ड निर्धारण गरी अनुगमन गरेको प्रतिवेदन नदेखिएकोले आफ्नो पालिका क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधारतर्फ ध्यान दिन मापदण्ड निर्धारण गरी नियमित अनुगमन गर्नुपर्दछ।

(ख) निजि विद्यालय व्यवस्थापन: राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ मा संघीय सरकारले तर्जुमा गरेको मापदण्ड र कार्यविधिका आधारमा निजी लगानीका विद्यालयहरुको स्थानीय सरकारबाट प्रभावकारी नियमन गरी पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक, शिक्षकको सेवा शर्त तथा सुविधा, शुल्कको सीमाको पालना, आर्थिक कारोबारमा पारदर्शिता र भौतिक पूर्वाधारहरुको स्थिति समेत एकिन गर्न निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले निजी विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरी अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन।अतःपालिकाले विद्यालय व्यवस्थापन र अनुगमन मापदण्ड निर्धारण गरी निजी विद्यालयहरुको अनुगमन गर्नु पर्दछ।

(घ) अनुगमन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिका तथा पालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत प्रारम्भिक बाल विकास, आधारभुत तथा माध्यमिक शिक्षा अनौपचारिक शिक्षा, खुला तथा वैकल्पिक निरन्तर सिकाइ, सामुदायिक सिकाइ र विशेष शिक्षा सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वियन तथा सामुदायिक विद्यालयलाई दिने अनुदान तथा सोको वजेट व्यवस्थापन, विद्यालयको आय व्ययको लेखा, अनुशासन कायम गर्ने अनुगमन र नियमन गर्ने सम्बन्धि व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले विद्यालयको अनुगमन सम्बन्धि निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरी सोहि अनुरुप आफु मातहत सञ्चालनमा रहेका बाल विकास

केन्द्र, धार्मिक तथा परम्परागत विद्यालय आधारभुत तह र माध्यमिक तहका विद्यालयहरुको प्रभावकारी अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी त्यसको प्रतिवेदन व्यवस्थित गरी राखेको देखिएन।

७२.५ **निजि विद्यालय नविकरण शुल्कः** पालिकाको आर्थिक ऐन, २०८१ मा आफनो क्षेत्र भित्र सञ्चालित संस्थागत विद्यालयलाई वार्षिक शुल्क रु ७५०० र ५००० र प्रत्येक वर्ष नविकरण गर्दा रु १०० प्रति विद्यालय सङ्कलन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाको आन्तरिक आयमा सो शीर्षकमा रकम आम्दानी गरेको देखिदैन।आर्थिक ऐन मा गरेको व्यवस्थाको पालना गरी सो रकम असुल हुनु पर्ने रु.

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वार्ड नम्बर	सञ्चालित कक्षा	वार्षिक शुल्क	नविकरण
८	श्री मिलेनियम इङ्लिस बोर्डिङ स्कूल	१०	कक्षा ६	५०००	१००
	जम्मा रु			५०००	१००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **५,१००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	५,१००

७३ **विद्यार्थी पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम-**

४५३, २०८२।१।१० पालिकाले विद्यार्थी पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरेबापत सुम्निमा आधारभुत विद्यालय फिदिम-३ लाई रु. ४,५०,००० भुक्तानी दिएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्:

७३.१ **जिन्सी दाखिला-**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **१९९,१९८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

७३.२ **बढि भुक्तानी-**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **२७,६५०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

७४ **स्वास्थ्यतर्फ**

७४.१ **औषधिको म्याद-** पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधि मध्ये पालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधीमा उत्पादन मिति, म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र नि:शुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तिमा २ वर्ष वाँकी हुनु पर्दछ। त्यसैगरी भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले संघीय शसर्त बजेटवाट रु २२४७२३३ को लागत अनुमान वनाई इविडिङ गरी रु ११२५१७० र सौझै रु ४७०१०४ को औषधी खरिद गरेको छ ।पालिकाको स्टोर परीक्षण गर्दा देहायबमोजिम औषधीको म्याद समाप्त भएको औषधि देखियो । अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।

क्र.स.	औषधीको नाम	इकाई	परिमाण	Expiry date
१	Chlorhexadine oint	pcs	१२	२०२५/०५
२	Ciprofloxacin inj	bot	८	२०२५/०५
३	Inj oxytocin	amp	३०	२०२५/०५
४	Inj.mgso४	amp	८	२०२५/०८
५	Tab.paracetamol	tab	८००	२०२५/०४
६	betadine	bot	२४	२०२५/०७
७	Cipro eye oint	tube	७०	२०२५/०७
८	Metronidazole syp	bot	७६	२०२४/११
९	Paracetamol syp	bot	४७	२०२५/०५
१०	Chloramphenicol	cap	३००	२०२५/०८
११	Inj adrenaline	amp	४०	२०२५/०८
१२	Inj.diazepam	amp	३२	२०२५/०४
१३	Tab.diazepam	tab	२००	२०२५/०४
१४	Oxymethazolin drop	bot	३५०	२०२५/०४
१६	Inj.hyoscine	vial	१७०	२०२५/०३
१७	Tab.hyoscine	tab	७००	२०२५/०३
१८	Inj.Phenaramine melate	amp	५४	२०२५/०५
१९	cloxacillin	cap	१२५०	२०२५/०७
२०	Metformin १०००mg	tab	३०००	२०२५/०३
२१	Syp.ceterizine	bot	११३	२०२५/०५

७४.२ **निःशुल्क उपचार सहायताः**जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्वास्थ्य सेवाको पहुंच तथा सुनिश्चितता हुने व्यवस्था रहेको छ ।नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको विपन्न नागरिक औषधि उपचार कोष निर्देशिका, २०७५ को दफा ३ मा विपन्न नागरिकलाई औषधि उपचार वापत आर्थिक सहायता दिने प्रवन्ध गरिएको तथा दफा ४ मा यस्तो सेवा लिने प्रक्रिया वारेमा उल्लेख छ ।सोही मन्त्रालयबाट जारी भएको विपन्न नागरिक औषधिउपचार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०८० ले पनि विपन्न नागरिकलाई औषधि उपचार वापत सहायता दिने प्रक्रिया बारेमा विस्तृत उल्लेख गरिएको छ ।नेपाल सरकारले यस्ता कार्यको लागी बजेट व्यवस्था गरेको देखिन्छ । सोही बमोजिम विपन्न नागरिक, असहाय तथा गरीब जस्ता लक्षित वर्गलाई निशुल्क उपचार वापतको आर्थिक सहायता वितरण वापत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार यस वर्ष यस पालिकावाट ८० जनाको लागि रु २८४२००० खर्च भएको देखिन्छ । यस्ता खर्चको पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी सहायता प्राप्त गर्ने व्यक्तीको नाम, ठेगाना र उपचारको किसिम तथा रकमको अभिलेख राखी सार्वजनिक समेत गर्नुपर्दछ।

७४.३ **मार्गदर्शन विपरित खर्चः** आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ मा स्थानीय तहवाट गरिने स्वास्थ्य तर्फको सशर्त अनुदान अन्तर्गतका क्रियाकलापहरुको सन्चालन सम्वन्धि मार्गदर्शनमा स्वसाथ्य तर्फको तलव खर्च लेख्दा कर्मचारीहरुको तलव, महगीं भत्ता, स्थानीय भत्ता,पोषाक लगायतको अनिवार्य दायित्वमा वाहेक अन्य शिर्षकमा रकम खर्च गर्न नपाईने उल्लेख छ ।पालिकाले देहायको कर्मचारीको

संघीय सशर्त तर्फवाट तलव खर्च लेख्दा मार्गदर्शन विपरित देहाय खर्च लेखिएको छ । मार्गदर्शन विपरित संघीय सशर्तवाट खर्च लेखिएको अनियमित देखिएको।

कर्मचारीको नाम	रकम प्रति महिना	वर्ष भरिको जम्मा रु
थाई कर्मचारीहरु		
यशोधा लिङदेन	फिल्ड भत्ता २२५० प्रति महिना र जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३०६००
अर्चना श्रेष्ठ	जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३६००
केशव भट्टराई	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
रमादेवी न्यौपाने	जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३६००
भगवति तिम्सिना ढुङ्गेल	जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३६००
ओम प्रकाश यादव	फिल्ड भत्ता २२५० प्रति महिना	२७०००
विष्णु कमारी राई	फिल्ड भत्ता २५९० प्रति महिना र जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३४६८०
रोजिना केसी भण्डारी	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना र जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	२५२००
चुनन्ति केरुङ	फिल्ड भत्ता २५९० प्रति महिना र जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३४६८०
मो नसिम	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
ममिता गुरुङ	फिल्ड भत्ता २२५० प्रति महिना र जोखिम भत्ता प्रति महिना रु ३००	३०६००
मंजु सेलिङ	फिल्ड भत्ता २२५० प्रति महिना	२७०००
दरवन्दि करार कर्मचारी		
लक्ष्मी गुरुङ	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
कर्णवहादुर थिङ तामाङ	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
हेमन्ता नेम्बाङ	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
टंक प्रसाद विश्वकर्मा धमला	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
तारादेवी खतिवडा	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
विनिता तुम्रोक लिम्वु	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
बविता नेम्वाङ	फिल्ड भत्ता १८०० प्रति महिना	२१६००
	जम्मा रु	४१४९६०

अनियमित भएको	४,१४,९६०

७५ **अनुदानको अनुगमन :-**

सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले निम्न शिर्षकबाट चाफ कटर, भेटनरीका लागि आवश्यक सामाग्री, कृषकका लागि मिल लगायतका विभिन्न प्रयोजनका लागि रु.२ करोड १ लाख ९६ हजार विभिन्न सप्लायर्सलाई भुक्तानी गरेको देखिन्छ ।भुक्तानी मध्ये रु.१ करोड १३ लाख ५८ हजार पालिकाले ५० प्रतिशत साझेदारी वापतको रकम भुक्तानी गरेको छ भने बाँकी ५० प्रतिशत रकम कृषकले भुक्तानी गर्नुपर्नेमा हालसम्म पनि रु.२५ लाख २१ हजार भुक्तानी गर्न बाँकी देखिन्छ । यसरी कृषकहरुबाट शुरुवातमा नै लागत

साझेदारीको रकम दाखिला गर्न लगाएर मात्र खरिद कार्य बढाउनुपर्नेमा सो नगर्दा हालसम्म साझेदारीको रकम भुक्तानी हुन सकेको देखिएन । यसतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ । साथै पालिकाबाट वितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन नगरेको र अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरिएको छैन। अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी श्रोतको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । साथै अनुदान सम्बन्धि विवरण पालिकाको वेभसाइट मार्फत सार्वजनिकीकरण गर्नु पर्दछ ।

सप्लायर्स को नाम	**उपकरणको नाम**	**लागत अनुमान**	**सम्झौता रकम**	**पालिका र कृषकको हिस्सा**	**कृषकले जम्मा गरेको रकम**	**सप्लायर्सलाई भुक्तानि**	**कृषकको भुक्तानी दिन बांकी**
BDS Nepal सम्झौताअवधि २०८१।१२।२२ देखि २।२२	Chaff cutter	५६०००००	३८७५५२०	१९३७७६०	१६७१३१८	३६०९०७८	२६६४४२
BDS Nepal सम्झौताअवधि २०८१।१२।२२ देखि २।२२	Mill and other	८९७००४०	५१७४२२५	२५८७११२.५	२५४५३२५	५१३२४३८	४१७८८
विराट कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा लि २०८१।१२।२७ देखि २।१५	भेटनरी ईक्विपमेन्ट	३१३०११८	२१०२७४२	१०५३६२१	३५९०००	१४१२६२१	६९४६२१
जय अजिमा ट्रेडर्स कर्पोरेशन २०८१।१२।२२ देखि २।२२	Mini tiller	१०८६००००	७८२८२५०	३९१४१२५	३८९२५००	७८०६६२५	२१६२५
नेपाल थोपा सिंचाई प्रा लि	प्लाष्टिक टनेल	४५६९७२०	३७३२६७२	१८६६३३६	३६९५८५	२२३५९२१	१४९६७५१
जम्मा		**३३१२९८७८**	**२२७१७९०९**	**११३५८९५४.५**	**८८३७७२८**	**२०१९६६८२.५**	**२५२१२२५.५**

७६ **निनाम्मा पुष्प नर्सरी व्यवस्थापन कार्यक्रम-**

फिदिम नगरपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१।८२ को नीति तथा कार्यक्रममा नगरपालिकाको सेवा र सुविधामा नागरिकको समान र सहज पहुँच स्थापित गर्ने रहेको छ। यद्यपी पालिकाले एक व्यक्तिगत फर्मलाई अनुदान दिने गरी बजेटमा नै ५० प्रतिशत साझेदारीमा निनाम्मा पुष्प व्यवस्थापन कार्यक्रममा रु. ५,००,००० राखेर निनाम्मा पुष्प नर्सरी तथा कृषि पशुपन्छी फर्मलाई अनुदान दिएको छ। पालिकाले निश्चित फर्म तोकेर बजेट राखि अनुदान हस्तान्तरण गर्नु अनुदानलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने नेपाल सरकारको नीति तथा पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा नागरिकलाई समान पहुँच स्थापित गर्ने पालिकाको नीति तथा कार्यक्रम विपरित देखिन्छ। साथै लाभग्राहि निनाम्मा पुष्प नर्सरी तथा कृषि पशुपन्छी फर्मको फर्म दर्ता मिति २०८०।९।२६ मा मात्र रहेकोले फर्म सञ्चालन भएको केही महिना भित्रै पालिकाले अनुदान वितरण दिएकाले उक्त फर्म अनुदान प्राप्त गर्ने उद्धेश्यले मात्र दर्ता भएको हुन सक्ने देखिन्छ। पालिकाले अनुदानलाई प्रतिस्पर्धी नबनाई निश्चित व्यक्ती वा फर्म मात्र लाभान्वित हुने अनुदान वितरण प्रणालीलाई अन्त्य गर्दै कृषि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा अनुदानलाई प्रतिस्पर्धी बनाई योग्य लाभग्राहीहरु छनौट गरी नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन मार्फत

अनुदानलाई उपलब्धिमुलक बनाउनु पर्दछ। साथै उपलब्धि मापन प्रणालिको विकास गरि प्राप्त नतिजा अनुरुप आगामि अनुदान कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनुपर्दछ।

७७ **बेसारको विउ खरिद-**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४८ को उपनियम १ बमोजिम गठित जिल्ला दर रेट समितिले आर्थिक बर्ष २०८१।८२ लाई पाँचथर जिल्लाको लागि प्रति केजी बेसारको मुल्य रु. १०० तोकेको छ। पालिकाले मिश्र साझा कृषि पसल,फिदिमबाट प्रति केजी २९७ दरले १६६ केजी बेसार जम्मा रु. ४९३०२ मा खरिद गरेको छ। पालिकाले प्रति केजी रु. १९७ ले उक्त परिमाणको हुने रु. ३२,७०२ बढी भुक्तानी गरी खरिद गरेको देखिन्छ। पालिकाले बढी भुक्तानी गरेको रकम नियसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	३२,७०२

७८ **कृषि तथा पशु विकास अनुदानको अनुगमन :**

कृषी क्षेत्रको रुपान्तरण, कृषी तथा पशुपन्छीजन्य व्यवसाय प्रवर्धन लगायतका कृषी, पशुपन्छी, बालीनाली, मत्स्य आदि सम्वन्धी अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रमबाट विभिन्न व्यक्ति तथा समूहलाई अनुदान दिएको देखिन्छ । यस्ता कार्यक्रम संघका साथै प्रदेश तथा स्थानीय तह मार्फत तिनका समेत स्रोत साधनको सम्लग्नतामा सञ्चालन गर्न विभिन्न नीति कार्यविधी तथा निर्देशिका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट समेत तर्जुमा भएको देखिन्छ । सोही बमोजिम लक्षित कृषक वर्गलाई अनुदान वितरण वापत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार यस वर्ष यस पालिकावाट पशुविकास तर्फ २५ व्यक्ति तथा संस्थालाई रु १६००००० र कृषि विकास तर्फ २००५ जनालाई व्यक्तीलाई रु १८७९१९१६ गरी जम्मा रु २०३९१९१६ देहाय अनुसार अनुदान वितरण गरेको छ । यस्ता खर्चको सदुपयोगको लागि अनुदानको नियमित अनुगमन भएको देखिदैन र पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्धनको लागी यसरी अनुदान प्राप्त गर्ने कृषकको नाम, ठेगाना र अनुदानको किसिम तथा रकम वेभसाइटबाट सार्वजनिकरण गर्नु गराउनु पर्दछ ।

क्र.सं.	कार्यक्रम	कार्यालयको अनुदान	लागत सहभागिता	जम्मा खर्च	लाभान्भित संख्या	कैफियत
१	आव २०८१/०८२ मा नयाँ च्याउ पकेट विकास कार्यक्रम (च्याउ विउ वितरण) संघिय ससर्त	१००.००%	०	९९७३५९	३७५	
२	दलहन तथा तेलहन वाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम (फिदिम न पा)	१००.००%	०	३०४०७५	४२६	
३	बेशिक्षेत्र लक्षित हाईब्रिड मकै उत्पादन कार्यक्रम (फिदिम न पा)	१००.००%	०	१४७३१२	२२९	
४	५०% अनुदानमा मिनि टिलर वितरण (फिदिम न पा)	५०.००%	५०.००%	७८२८२५०	१८१	
५	५०% अनुदानमा मिनि टिलर वितरण (फिदिम न पा)	५०.००%	५०.००%	४७८२२५०	१८५	
६	५०% अनुदानमा प्लाष्टिक टनेल (फिदिम न पा)	५०.००%	५०.००%	३११७१२०	५४४	
७	५०% अनुदानमा प्लाष्टिक पोखरी (फिदिम न पा)	५०.००%	५०.००%	६१५५५०	६५	
८	कफि खेति प्रर्बद्धन कार्यक्रम (प्रदेश ससर्त)	७५.००%	२५.००%	१००००००		
				१८७९१९१६	२००५	

	अनुदान रकम	लाभान्वित संख्या	कैफियत
गोठ तथा भकारो सुधार कार्यक्रम	४०००00	१२ जना	आन्तरिक
बंगुर पालन प्रबर्धन कार्यक्रम	२०००००	३ जना	आन्तरिक
कुखुरा पालन प्रबर्धन कार्यक्रम	२०००००	६ जना	आन्तरिक
छुर्पी प्रबर्धन कार्यक्रम	८०००००	४ जना	संघिय शसर्त
जम्मा		२५ जना	

७९ **सहकारी अनुगमन**

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक वार्षिक प्रतिवेदन पालिकाकामा बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र ५७ वटा सहकारी संस्था रहेका छन्।निष्कृय सहकारी संस्था २६ वटा छन भने ३१ वटा सहकारी संस्थाहरु एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) आवध्द भई सञ्चालन भएको छ । त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन लेखापरीक्षणका क्रममा पेश नभएको हुँदा सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ पालना गर्नु पर्दछ ।

८० **अस्थायी आवास निर्माण -**

विपतद्वारा प्रभावित घरपरिवारलाई अस्थायी आवास निर्माण अनुदान मापदण्ड, २०८१ को दफा ४(१) दफा ३ बमोजिम कायम भएका अस्थायी आवासका लाभग्राहीलाई पहिलो किस्तामा पच्चीस हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराउनु पर्ने र स्थानीय तहले बाँकी रकम दिन उपयुक्त छ भनी सिफारिस गरेका अन्तिम किस्तामा पच्चीस हजार रुपैयाँ उपलब्ध गराउनु पर्दछ । त्यस्तै, मापदण्डको दफा ५ मा अस्थायी आवासको पहिलो किस्ता रकम लिएर निर्माण शुरु गरी छाना छाउनुअघि वा निर्माण सम्पन्न गरी लाभग्राहीले दोस्रो किस्ताको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ र प्रकृया पूरा भएपछि लाभग्राहीको बैंक खातामा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । साथै, अस्थायी आवास अनुदान रकम लिएर आवास निर्माण सम्पन्न नगर्ने लाभग्राही र निजका परिवारबाट अस्थायी आवास निर्माण बापत लिएको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। फिदिम नगरपालिका अन्तर्गतका देहायका ९० लाभग्राहीहरुले पहिलो किस्ता बापत रु.२२५०००० भुक्तानी लिएका छन् । यसरी अस्थायी आवास निर्माणका लागि दिएको रकमको सहि सदुपयोग भएको सुनिश्चिताको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग समन्वय गरी दोस्रो किस्ताको रकम समयमा नै निकासा गरी प्रथम किस्ता सहितको रकम फस्र्यौट गरी प्रमाण पेश गर्पनुर्ने रु.

क्र.सं.	लाभग्राहीको नाम	वडा	टोल	पहिलो किस्ता	भुक्तानी मिति
१	सन्देश श्रेष्ठ	१	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
२	दिपेन्द्र श्रेष्ठ	१	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
३	गौरी तामाङ	१	साब्राङ	२५०००	२/१/२०८२
४	विष्णु माया तामाङ	१	चौतारे	२५०००	२/२/२०८२
५	ईन्द्र कुमारी राई	१	गैरीधारा	२५०००	२/१/२०८२
६	पवित्रा आङ्बो	१	साब्राङ	२५०००	२/२/२०८२
७	फिप राज खजुम	१	साब्राङ	२५०००	२/२/२०८२
८	भगीमान थाम्सुहाङ	१	साब्राङ	२५०००	२/२/२०८२
९	कान्ती मल्लीक डोम	१	चौतारे	२५०००	२/२/२०८२
१०	इन्द्र कुमार सुनुवार	१	सिस्नेखोप	२५०००	२/२/२०८२
११	सुजन चेम्जोङ	१०	साविक याडनाम २थाङनापा	२५०००	२/२/२०८२
१२	प्रेम कुमार कामी	१०	पच्चीसे	२५०००	१०/२८/२०८१
१३	प्रेम प्रसाद श्रेष्ठ	११	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
१४	भुवानी विक्रम आङवो	११	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
१५	टेक बहादुर थापा	११	फलाटे	२५०००	१०/२८/२०८१
१६	चन्द्र कुमार राई	११	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
१७	सरस्वता श्रेष्ठ	११	फेमेखोला	२५०००	२/२/२०८२
१८	खेम प्रकाश न्यौपाने	११	फेमेखोला	२५०००	१०/२८/२०८१
१९	चिरन्जिवी फुएल	११	आहाले	२५०००	२/२/२०८२
२०	रेस बहादुर राई	११	फेवादिन	२५०००	१०/२८/२०८१
२१	चन्द्र कुमारविश्वकर्मा	११	फेवादिन	२५०००	१०/२८/२०८१
२२	निर्मला दमाई	११	फलाटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२३	प्रमिला तामाङ	११	तामाङ गाँउ	२५०००	१०/२८/२०८१
२४	कविता दर्जी	११	फलाटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२५	नरेन्द्र प्रसाद दमाई	११	फलाटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२६	कमल जबेगु	११	अम्वोटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२७	ईग्ङलु आङदेम्वे जवेगु	११	अम्वोटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२८	पृथी माया आङदेम्बे	११	अम्वोटे	२५०००	१०/२८/२०८१
२९	कुमार नेउपाने	११	सेजेपा	२५०००	२/२/२०८२
३०	शंख प्रसाद आङदेम्बे	१२	बयक	२५०००	१०/२८/२०८१
३१	कौशिला राई	१२	बिजवागाउँ	२५०००	१०/२८/२०८१
३२	गिता लिम्बु केरूङ	१२	निभारे	२५०००	१०/२८/२०८१
३३	जस विर आङदेम्बे	१२	बयक	२५०००	१०/२८/२०८१

३४	रेश्मा आङदेम्बे	१२	बयक	२५०००	१०/२८/२०८१
३५	अइन्द्र राई	१२	बुधुक	२५०००	१०/२८/२०८१
३६	सञ्जय थाम्सुहाङ	१२	याक्सुम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
३७	एच बहादुर थाम्सुहाङ	१२	बुधुक	२५०००	२/२/२०८२
३८	जीत बहादुर आचार्य	१२	फुलबारी	२५०००	१०/२८/२०८१
३९	पदम बहादुर थाम्सुहाङ	१२	याक्सुम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
४०	आइत कुमार लिम्बु	१२	बुधुक	२५०००	२/१/२०८२
४१	सिमा गुरुङ	१३	सिरुवानी	२५०००	२/१/२०८२
४२	महेश राई	१३	खालीङ खोप	२५०००	२/१/२०८२
४३	सुक बहादुर राई	१३	स्यालधोती	२५०००	२/१/२०८२
४४	निमाछिरी तामाङ	१३	लम्बुटार	२५०००	१०/२८/२०८१
४५	सुमन राई	१३	साङमेना	२५०००	१०/२८/२०८१
४६	धन कुमार तामाङ	१३	तिनताले	२५०००	१०/२८/२०८१
४७	सोम बहादुर आङदेम्वे	१३	अमलमाने	२५०००	२/१/२०८२
४८	युध्द कुमार राई	१३	खालिङखोप	२५०००	२/१/२०८२
४९	मण्डल तामाङ	१३	लम्बुटार	२५०००	२/१/२०८२
५०	नुन्त विर मगर	१३	रमिते	२५०००	१०/२८/२०८१
५१	रेशम बहादुर मगर	१३	रमिते	२५०००	२/१/२०८२
५२	मानवीर तामाङ	१३	लम्बुटार	२५०००	१०/२८/२०८१
५३	विक्रम तामाङ	१३	छेउटार	२५०००	२/१/२०८२
५४	रिकिशा थुलुङ राई	१३	छेउटार	२५०००	१०/२८/२०८१
५५	अम्बर तामाङ	१३	लम्बुटार	२५०००	२/१/२०८२
५६	गोपाल तामाङ	१३	छेउटार	२५०००	२/१/२०८२
५७	केशव खपाङगी मगर	१३	रमिते	२५०००	२/१/२०८२
५८	मिना कुमारी तामाङ	१३	तिनताले	२५०००	१०/२८/२०८१
५९	भक्त बहादुर गुरुङ	१३	सिरवानी	२५०००	१०/२८/२०८१
६०	राधा कुमार राई	१३	सेरजेम्बा	२५०००	२/१/२०८२
६१	राम बहादुर नेम्बाङ	१३	खत्रीर्खक	२५०००	२/१/२०८२
६२	कुन्ती केरुङ	१४	दिभोम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
६३	मनिता राई	१४	ठोट्नेबारी	२५०००	१०/२८/२०८१
६४	उज्जवल फागो	१४	दिभोम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
६५	धनरानी राई	१४	अगौटे	२५०००	१०/२८/२०८१
६६	जस बहादुर फागो	१४	दिभोम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
६७	पदमलाल राई	१४	हलहले	२५०००	१०/२८/२०८१
६८	अर्जुन राई	१४	हलहले	२५०००	१०/२८/२०८१

६९	मनजीत राई	१४	सानो भालुखोप	२५०००	१०/२८/२०८१
७०	सोम बहादुर राई	१४	अनौठे	२५०००	१०/२८/२०८१
७१	पर्वत राई	२	रमिते डाँडा	२५०००	१०/२८/२०८१
७२	विरेन्द्र तुम्बापो	२	साम्दिन	२५०००	१०/२८/२०८१
७३	विजय नेम्बाङ्ग	२	अर्खौले	२५०००	१०/२८/२०८१
७४	फणिन्द्र प्रसादभण्डारी	२	तालखर्क	२५०००	१०/२८/२०८१
७५	मणी कुमार राई	२	मजिटे	२५०००	१०/२८/२०८१
७६	सूर्य राई	३	लालिखर्क स्वास्थ्यचौकी	२५०००	२/१/२०८२
७७	कविन्द्र राई	३	लालिखर्क स्वास्थ्यचौकी	२५०००	१०/२८/२०८१
७८	भक्त बहादुर तामाङ	३	सुन्निमा चोक	२५०००	१०/२८/२०८१
७९	बृख बहादुर राई	३	दहिटार	२५०००	१०/२८/२०८१
८०	फुल कुमारी योङहाङ	४	चिसोपानी, फलाटै	२५०००	१०/२८/२०८१
८१	विना मेयोङवा	४	चिसोपानि	२५०००	१०/२८/२०८१
८२	लाल बहादुर मगर	६	सिवा	२५०००	२/१/२०८२
८३	भुवान बहादुर लिम्बु	६	सिवा	२५०००	२/१/२०८२
८४	अमृतजङ लिम्बु	६	सिवा	२५०००	२/१/२०८२
८५	जस बहादुर तुम्रोक	६	सिवा	२५०००	२/१/२०८२
८६	रविन किशोर राई	६	मालुवा	२५०००	२/१/२०८२
८७	रमेश कुमार तुम्रोक	६	सिवा	२५०००	२/१/२०८२
८८	किरण दिप नेम्बाङ	७	चक्रुम्बा	२५०००	१०/२८/२०८१
८९	कमल बहादुर राई	७	असिने	२५०००	१०/२८/२०८१
९०	टिकाराम राई	८	कागते	२५०००	१०/२८/२०८१
जम्मा				२२५००००	

प्रमाण पेश नगरेको	२२,५०,०००

८१ **सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम -**

सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ को दफा ५ मा छनौट भएका लाभग्राहीलाई दुई किस्तामा रकम उपलब्ध गराउन सकिने व्यवस्था छ । त्यस्तै, कार्यविधिको दफा ६ मा कुनै व्यक्तिले झुठा विवरण पेश गरी अनुदान रकम लिएको पाईएमा वा जुन प्रयोजनका लागि अनुदान रकम उपलब्ध गराईएको हो सोही प्रयोजनमा खर्च नगरी अन्य प्रयोजनमा खर्च गरेको पाईएमा वा किस्ता बमोजिमको गर्नुपर्ने कार्य प्रगति अनुदान उपलब्ध गराईएको मितिले तीन महिना भित्र नगरेमा लाभग्राहीवाट अनुदान रकम स्थानीय तहले असुल उपर गर्ने व्यवस्था रहेको छ । लाभग्राहीलाई दुई किस्तामा रकम भुक्तानी गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले देहायका ९ लाभग्राहीहरुलाई एकमुष्ट रु.४५०००० भुक्तानी गरेको छ। लाभग्राहीहरुको खातामा जम्मा भएको भुक्तानी रकम रोक्का गरि राख्न भनी नगरपालिकाले च. नं. २६८३ मिति २०८२।३।२० गते एभरेष्ट बैंक, पाँचथरलाई पत्र लेखेको देखियो । यसरी लाभग्राहीहरुको खातामा जम्मा भएको रकम रु. ४५०००० समयमै कार्य सम्पन्न गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

सि.नः	लाभग्राहीको नामथर	वडा नं.	जम्मा भुक्तानी रकम
१	धन कुमार राई	२	५००००
२	रबि राई	३	५००००
३	देवीमाया परियार	४	५००००
४	बझेन्द्र तुम्रोक	६	५००००
५	प्रशान्त कुगेनाम्बा	६	५००००
६	पूर्ण कुमार आङ्वो	१०	५००००
७	पञ्चदल थाम्सुहाङ	१०	५००००
८	छविलाल थापा	११	५००००
९	फिपरानी फागो	१४	५००००
	जम्मा		४५००००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००**

सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **५०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	४,५०,०००

८२ **कार्यविधिको पालना**

प्रधानन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजन २०८१।०८२ को परिच्छेद ४ मा पकेट विकास कार्यक्र सन्चालन गर्दा पकेट क्षेत्र निर्धारण गर्नु पर्ने, पकेट क्षेत्रको क्षेत्रफल र कार्यन्वयन प्रकृयाको वारेमा उल्लेख छ ।सघीय शसर्तवाट विनियोजन भएको वजेट खर्च गर्दा कार्यविधिको पालना गरी खर्च गर्नु पर्दछ । नगरपालिकाले भौचर ७५।२०८१।९।२८ वाट कार्यपालिकाले निर्णय गरेर रु ९९९६५९ को सोझै खरिद विधिवाट १३६४५ पाकेट च्याउको बीउ खरिद गरि कृषकलाई वितरण गरेको देखिन्छ । कार्यविधि अनुसार मात्र पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार भएको खर्च नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	९,९९,६५९

८३ **प्रधानमत्री रोजगार कार्यक्रम**

स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। यो कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकाका १४ वटा वडामा १५ वटा योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ८१ जनालाई औसत ७४.२१ दिनले ६०११ दिन रोजगारी उपलव्ध गराई रु.४०१५३४८ श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ। पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन। योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ। उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन। तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ।

८४ **ईन्धन भुक्तानी** -

फिदिम नगरपालिकाको व्याक हो लोडर सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० को दफा ६(१) मा मेशिन अपरेटरले ईन्धन तथा लुव्रिकेन्टस् माग गर्दा कार्यालयले निर्धारण गरेको फाराम भरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नुपर्ने र ईन्धन तथा लुव्रिकेन्टस

खपतको अद्यावधिक लगत, मेशिन अपरेटरले तयार गरी ईन्जिनियरको सिफारिस सहित पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै, फिदिम नगरपालिका मर्मत संभार कोष संचालन कार्यविधि, २०७९ को दफा ६ मा नगरपालिका भित्रको पूर्वाधार विकासको मर्मत संभार सम्बन्धी कार्यमा मात्र कोषको खर्च गर्ने व्यवस्था गरेको छ । फिदिम नगरपालिले आफ्नो क्षेत्र भित्र पर्ने विभिन्न बाटोहरुको नियमित सरसफाई एवम् सार्वजनिक उपयोगका कार्यहरूको लागि भनी नगरपालिकामा रहेको सवारी प्लेट नम्बर मे १ ग ४३ र प्र१-०२-००१ग०३०१ को ब्याक-हो लोडर प्रयोग गरी ईन्धन बापत रु.४०,४९,००० खर्च गरेको छ । तर कार्यविधि अनुसार मेशिन अपरेटरले ईन्धन माग गर्दा तोकिएको फाराम भरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश नगरेको, ईन्धन कुन काममा कति लाग्छ भनी लागत अनुमान तयार नगरी टोकनको आधारमा दिइएको, ईन्धनको अद्यावधिक लगत तयार गरे पनि ईन्जिनियरले सिफारिस नगरेको कारण ईन्धन वास्तविक परिमाणमा मर्मत संभार कार्यमा खपत भयो भएन भनी यकिन हुन सकिएन ।

गो भौ नं र मिति	भुक्तानी पाउने	रकम रु.
२।२०८१।०६।२१	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड सप्लायर्स, पाँचथर	५३३२७७
१०।२०८१।१०।१४	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	१४१९८५७
१४।२०८१।११।२६	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	३७३०७७
१६।२०८१।१२।२६	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	३७०३८१
१६।२०८१।१२।२६	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	५२०९५२
१६।२०८१।१२।२६	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	२१९९३१
१६।२०८१।१२।२६	लक्ष्मी ट्रेड एण्ड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि., पाँचथर	६११५२५
जम्मा		४०४९०००

उपयुक्त दुबै कार्यविधिको पालना गरी इन्धन खर्च गर्नुपर्दछ।

८५ **दोहोरो तलब भुक्तानी** - (१६-2081-12-16):

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्योट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **६२,८६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

८६ **जग्गा भाडा खर्च-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले हाटवजार व्यवस्थापन गर्ने उल्लेख गरी २० बर्षको लागि १५ रोपनी व्यक्तिगत जग्गा बार्षिक रु. २,४०,००० तथा हरेक २ बर्षमा १० प्रतिशतले बढ्ने गरी मिति २०७५।९।९ मा भाडा सम्झौता भएको छ। नगरपालिका, नयाँ सहर आयोजना कार्यालय, पाँचथर, कृषि ज्ञान केन्द्र, पाँचथर जस्ता निकायहरुबाट सो स्थानमा विभिन्न संरचनाहरु निर्माण भएका छन्। यद्यपी उक्त जग्गामा हाट बजार सञ्चालन भएको छैन। भाडामा लिएको जग्गाको स्थलगत निरीक्षण गर्दा निर्मित संरचनाहरु जिर्ण अवस्थामा रहेको, बर्खाको पानिले जमिन कटान गरेको संरचाहरुलाई जंगलले ढाकेको देखिन्छ। बजार सञ्चालन नआउनुमा बजारको जग्गा अपायक स्थान, भिरालो जमिन, फोहोर व्यवस्थापन, पालिकाले ठोस प्रयास नगर्नु लगायताका कारण देखिन्छ। पालिकाले भाडमा लिएको जग्गा अन्य प्रयोजनमा ल्याउन समेत सकेको छैन। भाडा बापत यस आर्थिक बर्षमा २,९०,४०० सहित पालिकाले हालसम्म रु. १६,१२,८०० भुक्तानी गरेको छ। सम्झौता बमोजिम २० बर्षमा पालिकाले जग्गा धनिलाई रु. ७६,०७,६१७ भाडा बापत भुक्तानी गर्नु पर्ने हुन्छ। पालिकाले हाटबजार संचालन हुने वा नहुने अवस्थामा विस्तृत अध्ययन नै नगरी उक्त स्थानमा निर्माण कार्य गराएको कारण हालसम्म हाटबजार सञ्चालनमा आउन सकेको छैन। पालिकाले उक्त स्थानमा प्रयोगमा ल्याउनु पर्दछ।

८७ **मेकानिकल इन्जिनियरिङ सेवा-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले सवारीसाधनहरु खरिद तथा मर्मत गर्दा विशेषज्ञ सेवा तथा परामर्शको लागि उत्कर्ष इन्जिनियरिङ प्रा.लि.सँग सम्झौता गरी रु. ३,८७,७८४ भुक्तानी गरेको छ। उत्कर्ष इन्जिनियरिङ प्रा.लि.ले पालिकाले मर्मत गर्नुपर्ने सवारीसाधनहरुको मर्मतको लागत निकाल्ने तथा मर्मत पछीको कार्य सम्पन्न तयार गर्नु पर्ने हुन्छ। यद्यपी सबै मर्मत कार्यको लागत अनुमान तथा कार्य सम्पन्न तयार गरेको पाईएन। सम्झौता बमोजिम कार्य गराउनुपर्दछ। उत्कर्ष इन्जिनियरिङ प्रा.लि.ले सेवा उपलब्ध नगराएका केही उदाहरण-

गोभौ नं	कार्य	रकम
२०२,२०८१।९।२८	सवारीसाधन मर्मत	४१०१६७
३१०,२०८१।११।९	सवारीसाधन मर्मत	४१०५०८
३९३, २०८१।१२।२०	सवारीसाधन मर्मत	८०५००१
५०९, २०८२।२।२	सवारीसाधन मर्मत	१५१२५०
५२४, २०८२।२।८	सवारीसाधन मर्मत	२९२४१९
६९२, २०८२।३।१७	सवारीसाधन मर्मत	१८१००६
७९८, २०८२।३।२५	सवारीसाधन मर्मत	७१७३३३

८८ **अक्षय कोष स्थापना खर्च-** (७५०-2082-03-22):

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४(३) मा पालिकाले उपदफा (१) बमोजिमको योजना बनाउँदा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगार बढ्ने किसिमका योजना बनाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले पत्रकार कल्याण कोष पाँचथरलाई अक्षय कोष स्थापनार्थ रु. ५,००,००० वितरण गरेको छ। पालिकाले स्थानीयस्तरको विकास निर्माणमा खर्च गर्नुपर्नेमा अन्य निकायलाई वितरण गरेको रकम नियमसम्मत देखिदैन। पालिकाले अक्षय कोष स्थापनार्थ भुक्तानी दिएको रकम नियमसम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	५,००,०००

८९ **गाडी भाडा-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले विभिन्न मितिमा निम्नलिखित प्रयोजनको लागि गाडी भाडामा प्रयोग गरे बापत रु. ३१६५०० भुक्तानी भएको उल्लेख गरी अधिकृत छैटौँ सुजन बाँस्कोटालाई सो रकम सोधभर्ना गरेको छ। पालिकाले उल्लेख गरेको प्रयोजन बमोजिम गाडी प्रयोग भएको पुष्टि हुने कागजात पेश गरेको छैन। पालिकाले गाडी प्रयोग भएको पुष्टिहुने देहायबमोजिमको कागजात संलग्न गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.

गोभौ नं	भुक्तानी लिने	सम्झौतामा उल्लेख भएको प्रयोजन	रकम	कैफियत
७६५, २०८२।३।२४	देविराज कुरुमवाङ	विभिन्न वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य चौकिहरुमा कार्यालय सामाग्री पुर्याउने	४४०००	कुन कुन वडाहरुको स्वास्थ्य चौकिहरुमा के कस्ता कार्यालय सामाग्री पुर्याईएको हो सो खुलाई हस्तान्तरण गरेको विवरण तथाजिन्सी दाखिला पेश गर्ने
	पविमाया विश्वकर्मा	विभिन्न वडाहरुमा हेल्वेटास नेपालद्धारा प्राप्त राहत सामाग्री पुर्याउन	३१५००	वडाहरु तथा सामाग्रीको विवरण खुल्ने गरी वितरण भरपाई पेश गर्ने
	दावा शेर्पा	विभिन्न वडा कार्यालय तथा योजनाहरुको अनुगमन गर्न	२१०००	वडा कार्यलय तथा योजनाहरुको अनुगमन प्रतिवेदन पेश गर्ने
८२४, २०८२।३।२५	पविमाया विश्वकर्मा	कृषि तथा पशुपंक्षी शाखाको सामाग्री पुर्याउन	७२०००	सामाग्रीको विवरण खुल्ने गरी वितरण भरपाई पेश गर्ने
	देविराज कुरुमवाङ	कृषि तथा पशुपंक्षी शाखाको सामाग्री पुर्याउन	७२०००	सामाग्रीको विवरण खुल्ने गरी वितरण भरपाई पेश गर्ने
	दावा शेर्पा	कृषि तथा पशुपंक्षी शाखाको सामाग्री पुर्याउन	४०००	सामाग्रीको विवरण खुल्ने गरी वितरण भरपाई पेश गर्ने
	राजेन्द्र ढुङ्गेल	कृषि तथा पशुपंक्षी शाखाको सामाग्री पुर्याउन	७२०००	सामाग्रीको विवरण खुल्ने गरी वितरण भरपाई पेश गर्ने
			३१६५००	

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२७,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-३** को निर्णयले रू **२०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	३,१६,५००

९० **क्षति बापतको सहायता**- (८००-2082-03-25):

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले ११ नं वडा भित्रका २१ जना व्यक्तिहरुको घर गोठमा क्षति भएको उल्लेख गरी प्रति व्यक्ति रु. ४००० का दरले जम्मा रु. ८४००० वितरण गरेको छ। पालिकाले घर गोठमा क्षति भएको पुष्टिहुने कागजात संलग्न नराखी सहायता रकम भुक्तानी गरेको छ। पालिकाले यस खर्च रकम पुष्टि हुने गरी क्षतिको विवरण, क्षति भएको फोटोहरु प्रमाणको रुपमा पेश गर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	८४,०००

९१ न्यून लागत सहभागिता

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (६) मा उपभोक्ता समिति हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मुल्यांकन, बिल भर्पाई र खर्च प्रमाणीत गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समितिको बैठक बाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । साना सिंचाई आयोजना सञ्चालनार्थ नेपाल सरकार र स्वीस सरकार बिच भएको सम्झौतामा कुल लागतको नेपाल सरकार २० प्रतिशत, प्रदेश सरकार २० प्रतिशत, स्थानीय तह २० प्रतिशत, स्वीस सरकार र उपभोक्ता समितिले १० प्रतिशत व्यहोर्ने उल्लेख छ । पालिकाले साना सिंचाई आयोजनाहरु निर्माण गरि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई रकम भुक्तानी गर्दा स्विस सरकारको सम्झौता अनुसार भुक्तानी भएको देखिएतापनि पालिकाले गर्नुपर्ने लागत सहभागिता देहाय अनुसार कम गरेको देखिएको छ। पालिकाले व्यहोर्नुपर्ने संघीय संचित कोषबाट खर्च भएको रकम संघीय संचित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने रु.

सि.न	उपभोक्तासमितिकोनाम	लागतअनुमान	Tools And Insurance	Final Total Civil Cost	WUA Management (२%) Contingencies (१%)	कार्यसम्पन्न रु	पालि
१	शिवाखोला खस्याङमु हुदै चालिसे सिंचाइ योजना	८०२२४७०	२४०६७४	७५२४३६९	२२५७३१	७९९०७७४	
२	कार्तिके मालवासे दुमा सबरङ्ग सिंचाइ योजना	८४८५८७१	२५४५७६	७८७१२९९	२३६१३९	८३६२०१४	
३	कामिखोला तंकिगाउँ चनौटे सिंचाइ योजना	६६८१३९१	२००४४२	५६६२७२२	१६९८८२	६०३३०४६	
४	नाम्दुखोला असिने हाङफाबुङ सिंचाइ योजना	८३९९६४०	२५१९८९	७९०८६७९	२३७२६०	८३९७९२८	
५	होक्मा खोलाबाट आउने फुर्से कुलो सिंचाइ योजना	८६१८५५४	२५८५५७	७९९२४४९	२३९७७३	८४९०७७९	
६	मालुवा खोलादेखि मालुवासम्म सिंचाइ योजना	३९१५८१२	११७४७४	३४५१९३७	१०३५५८	३६७२९६९	
७	शिबुवा सचाटार सिंचाइ योजना	८४५६१२९	२५३६८४	७९६२३२२	२३८८७०	८४५४८७५	
८	भट्टा कुलो सिंचाइ योजना	८७३४१०६	२६२०२३	८१३३५२१	२४४००६	८६३९५५०	
१०	नाम्दु सिंचाइ योजना	२००२५८९	६००७८	१८८८८३०	५६६६५	२००५५७२	
११	कामिटार फिलिङगे अर्थपाले सिंचाइ योजना	४५०२५१९	१३५०७६	४२२५०७२	१२६७५२	४४८६९००	
१३	खुङखोला कटारबोटे पचिसे सिंचाइ योजना	९९९०००२	२९९७००	८७९३६०५	२६३८०८	९३५७११३	
					जम्मा		

प्रमाण पेश नगरेको	२०,२०,२२४

९२ **घण्टी वितरण**- (५२४-2082-03-08):

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले ऐतिहासिक मन्दिर तथा देविस्थलमा घण्टी वितरण कार्यक्रमा १७

केजीको १ वटा, १४ केजीको १ वटा, १३ केजी केजी ४ वटा र २ केजी ४ वटा गरी जम्मा १० वटा घण्टी र जडान शुल्क रु. १३,४४७ सहित जम्मा रु. २,४४,६५४ तिम्बुपोखरी सप्लायर्सलाई भुक्तानी गरेको छ। घण्टी जडान भएको प्रमाण पेश भएको छैन। पालिकाले घण्टी जडान भएको फोटोहरु तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२,४४,६४५

९३ **वढि भुक्तानी**

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (६) मा उपभोक्ता समिति हरेक किस्ताको कामको प्राविधिक मुल्यांकन, बिल भर्पाई र खर्च प्रमाणीत गर्ने अन्य कागजात त्यस्तो समितिको बैठक बाट अनुमोदन गराई सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । साना सिंचाई आयोजना सञ्चालनार्थ नेपाल सरकार र स्वीस सरकार बिच भएको सम्झौतामा कुल लागतको नेपाल सरकार २० प्रतिशत, प्रदेश सरकार २० प्रतिशत, स्थानीय तह २० प्रतिशत, स्वीस सरकार र उपभोक्ता समितिले १० प्रतिशत व्यहोर्ने उल्लेख छ । पालिकाले साना सिंचाई आयोजनाहरु निर्माण गरि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन बमोजिम उपभोक्ता समितिलाई रकम भुक्तानी गर्दा देहाय अनुसार वढि भुक्तानी भएकोले असुल गर्नु पर्ने

सि. न	उपभोक्तासमितिको नाम	जन्सहभागिताबाहेक र २% ब्यवस्थापन खर्च जम्मा	अग्रिक कर १.५ %	भुकतानि दिनुपने	भुक्तानी भएको	वढि भुक्तानी
१	कामिखोलातंकिगाउँ चनौटे सिंचाइ योजना	५१७२६७२	७७५९०	५०९५०८२	४६५८७६८	०
२	मालुवाखोलादेखि मालुवासम्म सिंचाइ योजना	३१५३६७८	४७३०५	३१०६३७३	३१११०३९	४६६६
३	शिबुवासचाटार सिंचाइ योजना	७२७६०८१	१०९१४१	७१६६९४०	७१६८३५३	१४१३
४	शिबुवाखोला फुयाल कुलो सिंचाइ योजना	७०९०९७७	१०६३६५	६९८४६१३	७०१६३५०	३१७३७
५	नाम्दुसिंचाइ योजना	१७२६०४९	२५८९१	१७००१५८	१७००११३	०
६	कामिटारफिलिङ्गे अर्थपाले सिंचाइ योजना	३८६०८८४	५७९१३	३८०२९७१	३८०३७२२	०
जम्मा						३७८१६

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **१,३३९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **१,४१८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **१,४०३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **९९,९४१** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **१,४६०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	३७,८१६

९४ **खेलकुद सामाग्री खरिद-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै सोहि नियमावलीको नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल भरपाई र कागजात संलग्न भए नभएको तथा संलग्न कागजात भुक्तानी दिन रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले निम्नलिखित खेलकुद सामाग्रीहरु खरिद गरे बापत रु. ८,३३,१८२ भुक्तानी गरेको छ। खरिदको उद्वेश्य, सामाग्रीको प्रयोजन तथा वितरण भरपाई पेश भएको छैन। पालिकाले खेलकुद सामाग्री खरिद गर्नु उद्वेश्य, प्रयोजन पुष्टि गर्दै वितरण भरपाई पेश गर्नुपर्ने रु.

गोभौ	समाग्री	संख्या	रकम
६४९, २०८२।३।१३	जर्सी (प्रिन्ट सहित)	३१ थान	२११५५८
	मोजा	३१	
	क्याप्टेन बेन्ड	१	
	भलिबल निकासा	४	
	भलिबल नेट	५	
	भलिबल फिता	२	
	फुटबल नेट	१	
	पम्प भलिबल	३	
	भलिबल	८	
	फुटबल	११	
	फुटबल नेट	२	९८८१८
	फूटबल	६	
	भलिबल नेट	२	
	भलिबल	६	
	भलिबल पम्प	३	
६५१, २०८२।३।१४	भलिबल	२	१६००४१
	निकेप लामो	४	
	ट्याक सुट	४	
	निकेप छोटो	२०	
	जर्सी (प्रिन्ट सहित)	८०	
७१४, २०८२।३।१९	भलिबल निकासा	५	६८२९७
	जर्सी	२२	
	फूटबल	६	
	भलिबल नेट	४	
	पम्प	४	
८११, २०८२।३।२५	जर्सी (प्रिन्ट सहित)	१६	२९४४६८
	भलिबल नेट	१०	
	फूटबल नेट	७	
	भलिबल निकासा	१५	
	फूटबल	१५	

जम्मा	८३३१८२

प्रमाण पेश नगरेको	८,३३,१८२

९५ **प्राविधिक फिल्ड भत्ता-**

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **१६,४६४** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **१२,९३६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फस्र्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-९** को निर्णयले रू **१४,११२** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

९६ **जिन्सी फिर्ता-**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को परिच्छेद १० मा सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा, लगत र संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था छ। पालिकाले राखेको सहायक जिन्सीखाता परीक्षण गर्दा कतिपय पूर्व जनप्रतिनिधि तथा सरुवा भई गएका कर्मचारीहरुले हालसम्म पनि सामान बरबुझारथ गरेको पाईएन। सम्बन्धितबाट फिर्ता नभएका सम्पतिहरुको विवरण देहायबमोजिम छ:

क्रसं	नाम	पद	सामाग्रि	संख्या
१	जरमान तुम्रोक	वडा अध्यक्ष	२२० सिसि निलो पल्सर (मे १ ब ६०९)	१
			ल्यापटप	१
२	भिष्म रिजाल	लेखापाल	सामसुङ मोबाइल G-360	१
४	मिलन राई	वडा सचिव	पल्सर निलो मोटर मे १ व ६०६	१
५	वीर हाङमा थाम्सुहाङ	वडा अध्यक्ष	ल्यापटप Accer	१
६	पेम्बा शेर्पा	लेखा अधिकृत	एभेन्जर मोटरसाईकल	१
७	बालकृष्ण लावती	वडा अध्यक्ष	ल्यापटप डेल	१
८	डि डि मुखिया	वडा सचिब	ल्यापटप कम्प्युटर	१
९			मोटर साईकल	१
१०	प्रेम नारायण आचार्य	वडा अध्यक्ष	ल्यापटप accer	१
११	नारायण जोशी	मेडिकल रेकर्ड अधिकृत	ल्यापटप (H 164w1)	१
१२	समिक्षा नेम्वाङ	ANM अधिकृत	क्यामेरा केनोन	१
	रिता मल्लिक	ANM अधिकृत	क्यामेरा केनोन	१
	अम्विका प्रसाद अधिकारी	प्र प्र अ	Acer laptop	१
	प्रेम बहादुर काफ्ले	इन्जिनियर	I7mis laptop	१
	सौजन बान्तवा	सब इन्जिनियर	पल्सर मोटरसाइट (मे १ १९३)	१
			Dell	१
	दिननाथ अधिकरी		रातो पल्सर १५० cc (मे१ब ६०७)	१
			मोटरसाइकल कालो रातो १५० cc। प्र १-३-००१ ब ०२२६	१
	नइन्द्र प्रसाद राई	कास	मोटरसाईकल पल्सर निलो मे १ ब ६१३	१
	इक्शा राई		ल्यापटप HP	१

पालिकाले उपयुक्त सम्पतिहरु फिर्ता लिनुपर्दछ।

९७ **सामाजिक सुरक्षा -**

सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता वितरण गर्दा सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७५, सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७६, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि-२०७७ लगायतको प्रावधान बमोजिम गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ५ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण बैङ्कमार्फत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले १० वटा बैङ्कमार्फत वडामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दै आएको छ । पालिकालाई सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको लागि यो वर्ष संघीय सरकारबाट रु.१७,४६,६४,०००/- बजेट प्राप्त भएकोमा रु. १७३६७५७९८.३४ खर्च भएको देखियो । यस सम्बन्धमा देखिएका बेहोराहरु निम्नानुसार छन्:

९७.१ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको तुलना- यस पालिकामा आर्थिक वर्ष २०८०।८१ र आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा देहाय अनुसारका लाभग्राही रहेको देखियो ।

सि.नं.	लाभग्राही वर्ग	भत्ता दर (मासिक)	२०८०।८१ मा रहेका लाभग्राहीको संख्या (औसत ४ त्रैमासिकको)	२०८१।८२ मा रहेका लाभग्राहीको संख्या (औसत ४ त्रैमासिकको)
१	ज्येष्ठ नागरिक ६८ वर्ष माथि	४०००	२६७०	२७४९
२	ज्येष्ठ नागरिक दलित	२६६०	९६	१०७
३	ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला	२६६०	३३८	३३०
४	विधवा	२६६०	६०९	६४२
५	पूर्ण अपाङ्ग	३९९०	८३	८५
६	अति अशक्त अपाङ्ग	२११६	२२६	२४७
७	दलित बालवालिका	५३२	१७१	१६५
	जम्मा लाभग्राही संख्या		४१९३	४३२५
	जम्मा खर्च रकम		१७११८२६३०.२०	१७३६७५७९८.३४

पालिकामा सामाजिक सुरक्षा वापत आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा रु. १७११८२६३०.२० खर्च भएकोमा आ.व. २०८१।८२ मा रु. १७३६७५७९८.३४ खर्च भएको देखिन्छ । गत वर्षको तुलनामा यो वर्ष औसतमा १३२ जना लाभग्राहीको संख्या बृद्धि भई रु.२४९३१६८.१४ बढी खर्च भएको छ ।

९७.२ **मृत्यू पश्चातको भुक्तानी -**

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **१२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **६,८२७** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **७,७३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२४** को निर्णयले रू **६,९३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

९७.३ **दोहोरो सुविधा -**

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **२४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ….. कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८२-१२-२०** को निर्णयले रू **१५,९६०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

९७.४ एक आर्थिक वर्षमा एक पटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण - सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधिको दफा २६(३) मा एक आर्थिक वर्षमा एकपटक पनि रकम नझिकेका लाभग्राहीको विवरण सेवा प्रदायक बैंकबाट अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा प्राप्त गरी त्यस्ता लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाईएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गरी संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले बैंकबाट सो बमोजिम विवरण प्राप्त गरेको देखिएन। कार्यविधिमा भएको व्यवस्था बमोजिम सेवाप्रदायक बैंकबाट अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा विवरण प्राप्त गरी लाभग्राही विवरण अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

९७.५ अभिलेख विवरण - सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा १० मा भत्ता पाउने लाभग्राहीको फोटो सहितको मूल अभिलेख सामाजिक सुरक्षा नियमावलीको अनुसूची-३ बमोजिम लक्षित समूह अनुसार छुट्टाछुट्टै अद्यावधिक गरी स्थानीय तह र प्रत्येक वडा कार्यालयमा राख्नुपर्ने व्यस्था छ । सो बमोजिम पालिकाले अभिलेख राखेको देखिएन । साथै सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण विभागले व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । उक्त प्रणालीमा सम्बन्धित स्थानीय तहले लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्नुपर्दछ । पालिकाले सो प्रणालीमा लाभग्राहीको फोटो सहितको पुरा विवरण अभिलेख राखी अद्यावधिक गरेको देखिएन ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८१/८२

कार्यालय र स्थान : फिदिम नगरपालिका, पाँचथर , फिदिम नगरपालिका , पाँचथर

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	कुमार प्रसाद भट्टराई	२०८१-१-२७	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	प्रकाश भट्टराई	२०७९-११-४	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
७३८,३६२	११,१६८,८८६	१४,००५,८५५	०	०	१,६७२,८७३
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	२७,५८५,९७६
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	५,९०४,२०९
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	२१,६८१,७६७

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		८०००१८३५.८५	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	६५८३८३८९७.६१	चालु खर्च	५७३५६४९५१.३९
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	६१६१६७१२	पूँजीगत खर्च	३६७९३३७८८
राजश्व बाँडफाँट	१४९०८५८६५.११	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	५०९४४५५९
आन्तरिक आय	१६९४०४९७.७५		
अन्य आय	७७५७११९४.५३		
कुल आय	९६३५९८१६७.००	कुल खर्च	९९२४४३२९८.३९
बाँकी मौज्दात		५११५६७०४.४६	

अनुसूची - २

बेरूजु दफा ६५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

आ.व. २०८१/०८२ मा एच.डी.पी. पाईप वितरणको भरपाई विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	२० एम.एम		२५ एम.एम.		३२ एम.एम.		४० एम.एम.		५० एम.एम.		६३ एम.एम.		७५ एम.एम.		९० एम.एम.		११० एम.एम.		१६० एम.एम.		१८० एम.एम.		२०० एम.एम.		मिति	कैफियत	प्राविधिक
		मिटर	क्वाईल	मिटर	क्वाईल	मिटर	क्वाईल	मिटर	क्वाईल	मिटर	क्वाईल	मिटर	क्वाईल	मिटर	थान	मिटर	थान	मिटर	थान	मिटर	थान	मिटर	थान	मिटर	थान			
१	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/03	सिद्धदेवी आ.वि. थाङनापा	डकुमेन्ट छैन
२	१०	९००	३		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/11	थाङनापा टोल विकास संस्था	डकुमेन्ट छैन
३	१०		०		०	१२००	६		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/12	पच्चीसे सरसिउला टोल विकास संस्था	डकुमेन्ट छैन
४	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/12	आसमाने टोल विकास संस्था	डकुमेन्ट छैन
५	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/12	थाङनापा टोल विकास संस्था	डकुमेन्ट छैन
६	८	७००	२		०	२८०	१		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/24	थाङ्ग्रे गाउँ टोलका उपभोक्ता	मनोज यादव
७	४		०		०		०		०		०		०		०		०	24	४		०		०		0	2081/09/24	विपद	लागत अनुमान छैन
८	१२	४३०	१	३८	०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/25	देवीथानबाट कट्टेल गाउँसम्मको खानेपानी उपभवक्ता समिति	गुरुराज चन्द
९	१३	११५४	४	२८०	१		०	५५	१		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/26	जरबुटे,साङमेना खानेपानी	गुरुराज चन्द
१०	१२	६५०	२		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/28		गुरुराज चन्द
११	४		०	१३०	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/09/28	तुमदेन चोक खानेपानीका उपभोक्ता	बाबुराम न्यौपाने
१२	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/10/03		डकुमेन्ट छैन
१३	७	७५०	३				०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/10/03	तितुम्बा खोलाघारी खानेपानी	बाबुराम न्यौपाने
१४	१२	१२६५	४	२००	१		०		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/10/08	माथिल्लो सिबुवा टोल खानेपानी	मनोज यादव
१५	१२		०	५००	३	४२०	२		०		०		०		०		०		०		०		०		0	2081/10/09	सिबुवा टोलमा डरीबजा।र खोल्सी मुहान	मनोज यादव
१६	१२	१६००	५		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0			डकुमेन्ट छैन
१७	१०		०	४६०	२		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/10	थाङनापा अनेने बरबोटे खानेपानी	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा
१८	१०	२१०	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/10	फासिला टोल	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा
१९	४	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/11	सिंचाई प्रयोजनार्थ सामुहिक	बाबुराम न्यौपाने
२०	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081*-10-13	याङनाम आ.वि.	डकुमेन्ट छैन
२१	३	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/13	श्रेष्ठ चोकमा घरधुरीहरुले उपयोग गर्ने खानेपानी	डकुमेन्ट छैन
२२	४	१५०	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/13	सिंचाई प्रयोजनार्थ	बाबुराम न्यौपाने
२३	१०	२००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/14	थाङनापा रिजर्भ टंकी	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा
२४	१०	१००	०		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/14	व्यक्तिगत खानेपानी	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा
२५	४	८३०	३		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/14	डाँडा सामुदायिक वन उपभोक्ता	बाबुराम न्यौपाने
२६	१०	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/14	२ घरधुरी रिजर्भ टंकी	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा

२७	११	५००	२	१३०	१																					2081/10/18	१० घरधुरी उपभोक्ता खानेपानी	महेन्द्र बाँस्कोटा
२८	११	४८१	२		०																					2081/10/18	११ घरधुरी उपभोक्ता खानेपानी	महेन्द्र बाँस्कोटा
२९	११		०	२००	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/20	विपद	प्रकाश बाँस्कोटा
३०	४	१९५	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/20	खानेपानी प्रयोजनार्थ	बाबुराम न्यौपाने
३१	११	४५०	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/20	किरातेश्वर शिव पान्चायन मन्दिर	प्रकाश बाँस्कोटा
३२	२		०		०		०		०		०		०		०		०	72	12		0		0		0	2081/10/20	होक्मा खोला मुहान भई जाने कुलो	प्रमिलाल साह
३३	८	६००	२								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/20	खान्द्रुङ टोल निवासी खानेपानी	मनोज यादव
३४	८	१५०	१								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/20	खान्द्रुङ टोल निवासी खानेपानी	मनोज यादव
३५	८	३००	१								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/20	खान्द्रुङ टोल निवासी खानेपानी	मनोज यादव
३६	८	२००	१								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/20	खान्द्रुङ टोल निवासी खानेपानी	मनोज यादव
३७	८	२००	१								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/20	खान्द्रुङ टोल निवासी खानेपानी	मनोज यादव
३८	११	८२०	३								०		०		०		०				0		0		0	2081/10/22	६ घरधुरीले उपयोग गर्ने खानेपानी	प्रकाश बाँस्कोटा
३९	१२	७००	२	२००	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/22	५ घरधुरी पुलभञ्ज्याङ खानेपानी	गुरुराज चन्द
४०	४		०		०		०		०		०		०		०		०	36	6		0		0		0	2081/10/22	होक्मा खोला खेतमा सिंचाई	लागत अनुमान छैन
४१	११		०		०	५००	३		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/22	फेवादिनटारका ७ घरधुरीका उपभोक्ता	प्रकाश बाँस्कोटा
४२	१	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/22	८ घरधुरी उपभोक्ता	राम कुमार आङदेम्बे
४३	७	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/23	विपदको खानेपानी	बाबुराम न्यौपाने
४४	८	४५०	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/23	खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
४५	५	११७५	४		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/23	भदौंरे टोलमा खानेपानी	इन्द्रहाङ तुम्बापो
४६	५	१५२०	५		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/23	तिलबारी टोलमा खानेपानी	इन्द्रहाङ तुम्बापो
४७	१२		०		०		०	९००	९		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/24	लालिखोला बिर्खेडाँडा खानेपानी	महेन्द्र बाँस्कोटा
४८	५		०	८००	४	८००	४		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/24	फाक्चना र वरक केवेबा टोलमा खानेपानी	महेन्द्र बाँस्कोटा
४९	१२		०		०		०	१००	१		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/25	शिवालय खानेपानी व्यवस्थापन	मनोज यादव
५०	२		०		०		०		०		०		०		०		०	90	15		0		0		0	2081/10/27	होक्मा खोलाबाट सोती जाने सिंचाई कुलो	प्रमिलाल साह
५१	४		०		०	२००	१		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/10/27	१० घरधुरी थापाटार खानेपानी	बाबुराम न्यौपाने
																		108	18		0		0		0	2081/11/01		

५२	७		०		०		०		०		०		०		०		०										चकरुम्बा सिंचाई योजना	बाबुराम न्यौपाने
५३	१२		०	१७००	९		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/04	१० घरधुरी दत्री गाउँडाँडा खानेपानी	राम कुमार आङदेम्बे
५४	५		०	८००	४		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/05	सिंहदेवी आ.वि.	इन्द्रहाङ तुम्बापो
५५	५		०		०		०		०		०		०		०		०	24	4		0		0		0	2081/11/05	होक्मा खोला बालवानी तिनमुरे कुलो	इन्द्रहाङ तुम्बापो
५६	५		०	७००	४		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/05	युकुबुङ लिङथाङ माङहिम मन्दिर	इन्द्रहाङ तुम्बापो
५७	२																						0	18	3	2081/11/05	जामुने खोल्साबाट पल्लोटार ल्याउने सिंचाई कुलो	प्रमिलाल साह
५८	१		०		०		०		०		०		०		०		०	30	5		0		0		0	2081/11/09	२ घरधुरी साम्राङ निवासी खानेपानी	राम कुमार आङदेम्बे
५९	१२		०	६००	३		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/15	६ घरधुरी डेरी बजार नजिक रिमाल गाउँ खानेपानी	मनोज यादव
६०	१२		०		०		०		०		०		०		०		०	78	13		0		0		0	2081/11/15	सिद्धदेवी मा.वि. पिपलबोटे	महेन्द्र बाँस्कोटा
६१	१२		०	२७०	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/18	४ घरधुरी खानेपानी	गुरुराज चन्द
६२	१३		०	८००	४		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/18	सिंगारे टोल पुच्छार नजिकको घरधुरीलाई खानेपानी	गुरुराज चन्द
६३	६	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/20	विपद खानेपानी	लिलाभक्त ओझा
६४	१२		०	४००	२		०	३००	३		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/21	खत्री गाउँ पिपलबोटे खानेपानी	गुरुराज चन्द
६५	६	३००	१	१००	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/11/25	पहिरेनि टोलमा खानेपानी	लिलाभक्त ओझा
६६	१३			५००	३																					2081/11/28	मंकाली खानेपानी उपभोक्ता	गुरुराज चन्द
६७	८	९००																								2081/11/29	भैसेखर्क टोल निबासी उपभोक्ता	मनोज यादव
६८	५		०		०		०		०		०		०		०		०	18	3		0		0		0	2081/12/06	बुढी खोल्सी सानो गाउँ हुँदै फाबारी जाने सडकमा कुलो कटाउनको लागि	इन्द्रहाङ तुम्बापो
६९	६	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/11	लुङहक्तक गाउँ खानेपानी व्यवस्थापन	लिलाभक्त ओझा
७०	११	२१७०	७		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/13	मालबाँसे खोल्सी मानेडाँडा र आम्बोटे खानेपानी योजना	प्रकाश बाँस्कोटा
७१	११		०	६००	३		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/13	ऐसेलुघारी मुहान खानेपानी	प्रकाश बाँस्कोटा
७२	११		०	२५०	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/13	ऐसेलुघारी मुहान खानेपानी	सोनेलाल चौधरी
७३	११	९००	३								०		०		०		०				0		0		0	2081/12/14		डकुमेन्ट छैन
७४	१०	३००	१	४००	२		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/15	१५ घरधुरी चिलिङदेन टोल निवासी खानेपानी	सोनेलाल चौधरी
७५	८	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/15	वडा कार्यालयमा खानेपानी व्यवस्थापन	मनोज यादव
																			0		0		0		0	2081/12/19		

७६	१२	३००	१		०		०		०		०		०		०		०										८ घरधुरी उपभोक्ता	गुरुराज चन्द
७७	८	५००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/19	खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
७८	१०	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/19		डकुमेन्ट छैन
७९	८	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/21	खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
८०	८	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/21	खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
८१	८	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/21	खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
८२	६		०		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0		खानेपानी प्रयोजनार्थ	इन्द्रहाङ तुम्बापो
८३	८	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/25	इथुङ टोल खानेपानी प्रयोजनार्थ	मनोज यादव
८४	८	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/26	कमेरे मुहानबाट खानेपानी व्यवस्थापन गरी ३ घरधुरी उपयोग	मनोज यादव
८५	७	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2081/12/27	८ घरधुरी असिने टारबारी टोल निवासी	बाबुराम न्यौपाने
८६	८	६००	२																							2081/12/29	कमेरे निबासी उपभोक्ता	मनोज यादव
८७	७	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/04	कालिका आ.वि. खानेपानी	लागत अनुमान छैन
८८	११		०	४००	२		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/04	पहिरेनी मुहानबाट खानेपानी उपयोग	प्रकाश बाँस्कोटा
८९	२		०		०		०		०		०		०		०		०	12	2		0		0		0	2082/01/04	तितिरे र ओदिन खोल्सी सिंचाई कुलो	लागत अनुमान छैन
९०	११		०	८००	४		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/07	खानेपानी प्रयोजनार्थ	प्रकाश बाँस्कोटा
९१	११		०	४००	२		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/07	खानेपानी प्रयोजनार्थ	प्रकाश बाँस्कोटा
९२	१०	६००	२		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/08	८ घरधुरी ढुंगेली टोल खानेपानी	डिल्ली प्र. हाङसरुम्बा
९३	११	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/08	ल्याङ्गे डाँडा टोल खानेपानी	प्रकाश बाँस्कोटा
९४	१३	१२००	४		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/10	लुङरुपा आयुर्वेद औषधालयमा खानेपानी व्यवस्थापन	गुरुराज चन्द
९५	७	७५०	३		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/11	खानेपानी प्रयोजनार्थ	बाबुराम न्यौपाने
९६	७	३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/11	खानेपानी प्रयोजनार्थ	बाबुराम न्यौपाने
९७	९	२६०	१	६००	३		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/11	१५ घरधुरी दशकत पुच्छारे फोजेक्नामा खानेपानी	सोनेलाल चौधरी
९८	६		०		०		०		०	६००	६		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/11	बाह्रमुरे टोलमा खानेपानी तथा सिंचाई	लिलाभक्त ओझा
९९	७	१५००	५		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0	2082/01/12	अधिकारी टोलमा कृषि, पशुपालन तथा खानेपानी	बाबुराम न्यौपाने
१००	फि.खा.	३५००	१२	१८००	९		०		०		०	४००	४	५००	८३	५००	८३		0	100	16.7		0	100	16.7		फिदिम खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति	
																			0		0		0		0			

१०१	वडा अ.	४५००	१५		०		०		०		०		०		०		०											
१०२	वडा अ.	१५००	५	२००	१		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0			
१०३	११		०						०		०													18	3	2082/01/14	खङखोला चितुवा खर्क खमारे सिंचाई कुलोमा	इन्द्रहाङ तुम्बापो
१०४	११		०					४००	४		०														0	2082/01/17	खानेपानी प्रयोजनार्थ	प्रकाश बाँस्कोटा
१०५	१२		०					२००	२	१००	१														0	2082/01/17	१२ घरधुरी उपभोक्ता खानेपानी	गुरुराज चन्द
१०६	२	१२०	०					४५	०	२००	२														0	2082/01/19	हात्तिमुडे खानेपानी तथा सरसफाई	प्रमिलाल साह
१०७	११		०						०	१००	१														0	2082/01/19	विपद खानेपानी	प्रकाश बाँस्कोटा
१०८	५																							6	1	2082/01/25		इन्द्रहाङ तुम्बापो
१०९	६																							18	3	2082/02/01	सिंचाईको लागि	लिलाभक्त ओझा
११०	६																							42	7	2082/02/07	सिंचाईको लागि	लिलाभक्त ओझा
१११		३००	१		०		०		०		०		०		०		०		0		0		0		0			
११२	११		०								०								0				0	18	3	2082/01/14	खङखोला चितुवा खर्क खमारे सिंचाई कुलोमा	इन्द्रहाङ तुम्बापो
११३	९	१५००	५								०								0				0		0	2082/02/01	हेङलाक खानेपानी योजना	
११४	१										०								0				0	150	25	2082/02/26	नाम्दु शिवालय जोरसाल सालघारी कुलो सिंचाई	राम कुमार आङदेम्बे
११५	९									२००	२								0				0		0	2082/03/02	लुम्फाबुङ खानेपानी तथा सरसफाई उ.भो. स.	इन्द्रहाङ तुम्बापो
११६	५																		0				0	42	7	2082/03/02	बरेबुङ सिंचाई कुलो	इन्द्रहाङ तुम्बापो
११७	७																		0			18	3		0	2082/03/03		प्रकाश बाँस्कोटा
११८	१४																		0				0	60	10	2082/03/17	साचो खोला सिंचाईको लागि	मनोज कुमार यादव
११९	२																		0					36	6	2082/03/17	हवक्मा खोलाबाट आउने फुस्रे कुलो सिंचाई योजना	प्रमिलाल साह
१२०	२																		0					66	11	2082/03/25	नाम्दु कुलो सिंचाई	प्रमिलाल साह
१२१	१२																		0					42	7	2082/03/30	रत्ने कुलो सिंचाई योजना	गुरुराज चन्द
१२२	४																		0					30	5	2082/03/31	शान्तिमार्ग सडक ढल व्यवस्थापन	इन्द्रहाङ तुम्बापो
			०																0					0	0			
		४७०८०	१५४	१४२५८	७१	३४००	१७	२०००	२०	१२००	१०	४००	४	५००	८३	५००	८३	492	82	100	16.7	18	0	646	108			
		20		42		0		0		0		0		0		0			0	0					0			

आ.व. २०८२/ ०८३																			0						0			
	४																	36	6						0	2082/04/08	कृषि तथा पशुपालनको लागि	बाबुराम न्यौपाने
	१४																		0					60	10	2082/04/26	सिंचाई कुलो योजना	मनोज कुमार यादव
	२																		0					36	6	2082/05/01	जामुने खोला सिंचाई	प्रमि लाल साह
	११																		0					18	3	2082/05/08	सिंचाई कुलो योजना	गुरुराज चन्द
	२																		0					12	2	2082/05/15	सिंचाई कुलो योजना	प्रमि लाल साह

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिनुपर्दछ।
- स्थानिय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ। अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चितगर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ। यस्ता संस्थाहरु विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुन पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ (५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ।
- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्योट गर्नुपर्दछ।

- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्योटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ। लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्योट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सरकारी पेश्की बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेश्कीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्योट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ। तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलव्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ।
- सामाजिक सुरक्षा तर्फ सम्बन्धित लाभग्राहीहरुले समयमै भत्ता प्राप्त गरेको सुनिश्चित हुनुका साथै दोहोरो परेका तथा लगत कट्टा गर्नुपर्ने लाभग्राहीको पहिचान गरी विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने उल्लेख छ। कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ।